

Authenticiteit als handelsmerk

Jaarverslag 2008

Koninklijke Wessanen nv

Belangrijkste ontwikkelingen

- **Juli** – Wessanen verwerft de Europese activiteiten van So Good, het op een na grootste merk in de Britse markt voor zuivelalternatieven.
- **Juli** – Tree of Life North America verwerft Apple A Day, een kleine zelfstandige distributeur van biologische wijnen en bieren, gevestigd in Florida.
- **September** – Wessanen France bereikt overeenstemming met Laboratoires Lehning over de overname van alle door deze onderneming gehouden aandelen Distriborg Groupe.
- **Oktober** – De handel in aandelen Distriborg Groupe op de beurs van Euronext Parijs wordt opgeschort in afwachting van een openbaar bod op de resterende 0,4% van Distriborgs aandelenkapitaal.

Inhoudsopgave

Belangrijkste ontwikkelingen	2	Financiering	30
		Risicomanagement en interne beheersing	31
Wessanen – alles wat u wilt weten	4	Corporate Governance	35
Bericht van de CEO	6	Verslag van de Raad van Commissarissen	37
Authenticiteit	8	Jaarrekening	43
Verslag van de Concerndirectie	14	Aanvullende informatie	93
North America Branded	18	Financieel overzicht 1999 – 2008	94
North America Distribution	20	Informatie voor aandeelhouders	96
Europe Branded	22	Verklarende woordenlijst	98
Europe Distribution	24	Adressen	99
Duurzaamheid	26		

Koninklijke Wessanen nv is een in Nederland gevestigd multinationalaal voedingsmiddelenbedrijf. Wij produceren, vermarkten en distribueren hoogwaardige natuurvoedingsproducten en etnische specialiteiten en zetten deze af in Noord-Amerika en Europa.

Het is ons streven de toonaangevende transatlantische marktspeler te zijn op het gebied van authentieke merkvoedingsproducten in de categorieën Health en Premium Taste. Onze activiteiten zijn gericht op het vinden van een goede balans tussen de belangen van al onze stakeholders door onze aandacht te richten op authenticiteit, transparantie en duurzaamheid.

Belangrijkste ontwikkelingen

Financiële ontwikkelingen

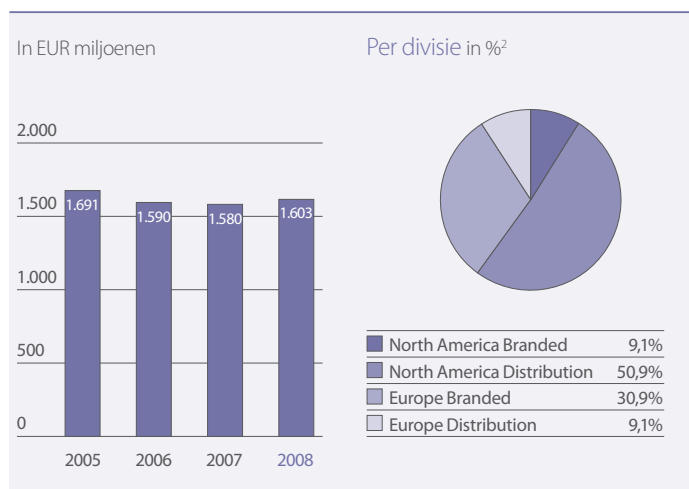
Omzet
€1.602,8mln
(2007: € 1.579,8mln)

Bedrijfsresultaat (EBIT)
€58,8mln
(2007: € 63,1mln)

In EUR miljoenen, tenzij anders vermeld	2008	2007
Winst- en verliesrekening¹		
Omzet	1.602,8	1.579,8
Bedrijfsresultaat (EBIT)	58,8	63,1
Winst na belastingen	34,5	42,8
Winst over het boekjaar, toekomend aan aandeelhouders van Wessanen	34,4	42,8
Kasstroom¹		
Nettokasstroom uit bedrijfsactiviteiten	34,5	11,3
Nettokasstroom uit investeringsactiviteiten	(41,9)	(21,6)
Nettokasstroom uit financieringsactiviteiten	(17,2)	(35,9)
Balans		
Balanstotaal	911,5	912,8
Eigen vermogen	363,8	409,7
Nettoschuld	214,6	143,0
Gemiddeld geïnvesteerd vermogen	541,0	505,0
Ratio's		
Bedrijfsresultaat (EBIT) als % van de omzet	3,7%	4,0%
Nettoschuld / EBITDAE	2,9	1,9
Solvabiliteitsratio (eigen vermogen gedeeld door balanstotaal)	39,9%	44,9%
Rendement op gemiddeld geïnvesteerd vermogen (ROACE)	10,9%	12,5%
Rentedekkingsratio (EBITDAE gedeeld door nettorentelast)	6,9	9,9
Financiële informatie per aandeel (in EUR)		
Eigen vermogen toekomend aan aandeelhouders van Wessanen	5,38	6,06
Winst over het boekjaar, toekomend aan aandeelhouders van Wessanen ¹	0,51	0,61
Dividend over het boekjaar	0,20	0,65
Hoogste aandelenkoers	10,97	12,68
Laagste aandelenkoers	4,30	9,97
Aandelenkoers per jaareinde	4,65	10,88
Overige kerncijfers		
Gemiddeld aantal uitstaande aandelen (in duizenden)	67.585	69.698
Aantal uitstaande aandelen per jaareinde (in duizenden)	67.601	67.584
Gemiddeld aantal werknemers bij voortgezette bedrijfsactiviteiten (in FTE)	5.796	5.603
Aantal werknemers bij voortgezette bedrijfsactiviteiten per jaareinde (in FTE)	5.761	5.762

¹ Uitsluitend voortgezette bedrijfsactiviteiten.

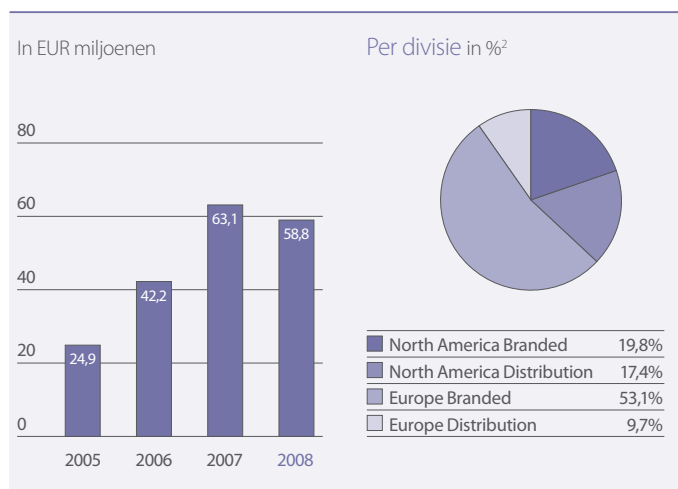
Omzet¹

¹ Uitsluitend voortgezette bedrijfsactiviteiten.

² Exclusief niet-gealloceerde omzet.

EBIT¹

¹ Uitsluitend voortgezette bedrijfsactiviteiten.

² Exclusief niet-gealloceerde (hoofdkantoor)kosten en eliminaties.

Onze prestaties in cijfers

Operationele doelstellingen voor 2008	Belangrijkste operationele resultaten
<p>→ Realisatie van omzetgroei bij alle vier de divisies, waarbij een groei-doelstelling geldt van 6-8% voor North America Branded en North America Distribution en van 5-7% voor Europe Branded (Health) en Europe Distribution.</p>	<p>→ Omzetgroei bij alle vier de divisies¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> • North America Branded: +6,6%; • North America Distribution: +5,3%; • Europe Branded (Health): +6,0%; • Europe Distribution: +5,5%.
<p>→ Onverminderd streven naar resultaatverbetering bij alle vier de divisies, waarbij een strategische doelstelling geldt van 10-12% voor North America Branded en Europe Branded (Health), 4-5% voor Europe Distribution en 3-4% voor North America Distribution, zij het met enige vertraging (1,5-2% in 2008).</p>	<p>→ EBIT-marges van alle vier divisies¹ in lijn met of dicht bij doelstelling:</p> <ul style="list-style-type: none"> • North America Branded: 9,6%; • North America Distribution: 1,5%; • Europe Branded (Health): 10,6%; • Europe Distribution: 4,7%.
<p>→ Verbreding en internationalisering van onze merken en merkenportfolio in de belangrijkste productcategorieën.</p>	<p>→ Acquisitie merk So Good, introductie van merk Whole Earth en producten van dit merk in Duitsland en Nederland, en lancering van 'Buon per te' op Italiaanse sojamarct.</p>
<p>→ Versterking van onze distributieactiviteiten via organische groei, nieuwe contracten en aanvullende consolidaties.</p>	<p>→ Sterke groei bij distributiebedrijven in Noord-Amerika en Europa dankzij organische groei en acquisitie van 'Apple A Day' in Florida (VS).</p>
<p>→ Verbetering van werkkapitaal en kasstroom.</p>	<p>→ Toename van de nettokasinstroom uit operationele activiteiten² met EUR 23,2 miljoen tot EUR 34,5 miljoen in 2008.</p>

¹ Bij constante wisselkoersen, exclusief acquisitie-effecten.

² Uitsluitend voortgezette bedrijfsactiviteiten.

Wessanen – alles wat u wilt weten

Koninklijke Wessanen nv is een in Nederland gevestigd multinationalaal voedingsmiddelenbedrijf dat gelooft in het concept dat je klanten zowel authenticiteit als een superieure smaak kunt bieden.

Merkactiviteiten

Zowel in Europa als in Noord-Amerika zijn wij een grote leverancier van authentieke merkvoeding en -dranken. Wij staan bekend om producten die de consument, die bewust kiest voor Health- en Premium Taste-voeding, aanspreken.

Noord-Amerika

Onze Noord-Amerikaanse merkactiviteiten vallen onder de verantwoordelijkheid van drie dochterondernemingen. American Beverage Corporation (ABC) is een vooraanstaande producent van dranken, uiteenlopend van kinderdranken en -sappen tot cocktailmixen. PANOS Brands beheert diverse Wessanen-merken in de categorieën natuurvoeding, etnische specialiteiten en dranken. Het uitbestede Liberty Richter, dat als divisie van World Finer Foods opereert, beheert merken voor derden. Tot de klanten van deze drie bedrijven behoren onder andere supermarktketens, grootwarenhuizen, onafhankelijke kruideniers, natuurvoedingswinkels, gespecialiseerde/etnische winkels en de horeca.

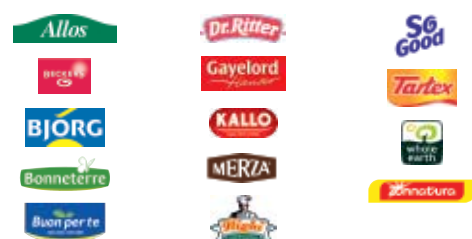
Merken

Europa

Onder de Europese merkactiviteiten vallen de activiteiten van Wessanen Nederland, Favory Convenience Food Group, Wessanen België, Distriborg, Allos, Tartex/Dr Ritter, Kallo Foods, Righi en Bio Slym. Deze bedrijven produceren en/of vermarkten een keur van Health- en Premium Taste-producten, die worden verkocht via natuurvoedingswinkels, onafhankelijke kruideniers, supermarkten en andere verkooppunten van levensmiddelen en cateraars.

Merken

Distributie-activiteiten

Wij beschikken over een modern en efficiënt distributiesysteem in Europa en Noord-Amerika. Behalve onze eigen producten distribueren wij op contractbasis ook andere bekende Health- en Premium Taste-merken. Door toepassing van onze marketingexpertise helpen wij buurtwinkels die onze producten verkopen, om hun retailtechnieken te professionaliseren.

Noord-Amerika

Tree of Life North America distribueert Health- en Premium Taste-producten in de Verenigde Staten en Canada. Naast het eigen assortiment natuurlijke en gezonde voedingsproducten distribueert het bedrijf een groot aantal merken van derden met als belangrijkste afnemers supermarktketens, onafhankelijke kruideniers, natuurvoedingswinkels en gespecialiseerde/etnische winkels. Het landelijke netwerk van Tree of Life North America omvat tien distributiecentra verspreid over de VS en nog eens drie centra in Canada.

Gedistribueerde merken van derden

Celestial Tea/ Terra Chips	Annie's	Mezzetta
Reese/Da Vinci	Ole Mexican	McCormick
Knorr	Badia	Nestlé
Amy's	Organic Valley	
	Twin Lab	

Europa

Onze distributiebedrijven in Europa verspreiden zowel onze eigen Health- en Premium Taste-producten als merken van derden en bevoorraden natuurvoedingswinkels en supermarkten. Natudis bedient retailers in Nederland, België en Luxemburg, Tree of Life UK speelt dezelfde rol in de Engelse en Ierse markt.

Gedistribueerde merken van derden

Avalon	Rice Dream
Krisprolls	Blue Dragon
Pataks	Tabasco

Bericht van de CEO

In 2008 hebben alle vier de divisies voor het tweede jaar op rij winstgevend gepresteerd. Hieruit blijkt dat onze strategie werkt en dat het Concern zich gestaag ontwikkelt.

Het herstructureringsproces heeft een solide platform opgeleverd dat als basis fungeert voor een succesvol bedrijf in de sectoren Health en Premium Taste. Het resultaat bleef echter achter, een belangrijke reden om te werken aan verbetering van deze tekortkoming.

Merkactiviteiten

Drie jaar geleden kozen wij er bewust voor om het profiel van onze merken in de markt te versterken. Sindsdien hebben we onze merken systematisch onder de loep genomen en waar nodig geïnvesteerd in het aantrekkelijker maken van de producten zonder concessies te doen aan ons streven naar levering van uitgelezen smaken op basis van puur natuurlijke ingrediënten.

Ook in 2008 hebben we nieuwe categorieën aangeboord en gezocht naar manieren om onze portfolio via innovatie te verbeteren. Daarnaast zijn we doorgegaan op de weg van internationalisering van onze merken, zoals blijkt uit de lancering van het merk Whole Earth in Duitsland en Nederland.

We hebben onze gespecialiseerde kennis van markten benut om nieuwe producten en marketingtechnieken te ontwikkelen en nieuwe productcategorieën te introduceren, bijvoorbeeld maaltijdcomponenten, de Japanse keuken en voeding en dranken op basis van rijst.

Deze factoren tezamen hebben groei opgeleverd bij onze merkactiviteiten aan weerszijden van de Atlantische Oceaan.

Distributieactiviteiten

De distributieactiviteiten zagen hun resultaat eveneens verbeteren en voldeden aan de groei-doelstelling. Tree of Life North America (TOL NA) is verantwoordelijk voor circa de helft van Wessanens jaaromzet en is als zodanig van cruciaal belang voor het totale resultaat van het Concern. Het bedrijf is in 2007 weer winstgevend geworden, en deze lijn is doorgetrokken in 2008.

De belangrijkste drijfveren achter de prestaties van TOL NA zijn 'category management'-expertise, succesvolle inpassing van nieuwe technologie en het vermogen tot verbetering van de procesefficiency.

Het belangrijkste is evenwel dat TOL NA in de markt opnieuw de reputatie geniet van een goed bedrijf waarmee men graag samenwerkt. Hierdoor heeft het bedrijf nieuwe partners aan zich weten te binden aan beide uiteinden van de pijplijn: merkeigenaars die hun producten willen afzetten via winkels in de VS en Canada, en winkeleigenaars die op zoek zijn naar omzetverhogende producten met goede marges.

Macro-economische afwegingen

Deze positieve trends vallen samen met een wereldwijd verslechterende macro-economische situatie. De snelle neergang raakt ondernemingen in alle sectoren en de volle impact valt nog niet in te schatten.

In onze optiek is het verstandig om te kiezen voor een voorzichtige zakelijke benadering en te werken aan een buffer die ons zal beschermen tegen de ergste gevolgen. Tegen de achtergrond van verslechterende economische omstandigheden hebben wij daarom uit voorzorg kostenbesparende maatregelen getroffen, concernbreed, ter ondersteuning van onze operationele plannen voor 2009. Gezien de huidige economische onzekerheid menen wij dat het nu niet het juiste moment is om specifieke financiële vooruitzichten te geven voor 2009.

Strategische continuïteit

Wij blijven streven naar verwezenlijking van onze strategie op basis van authenticiteit, transparantie en duurzaamheid.

Ondanks de economische neergang konden gezonde en biologische voedingsproducten in 2008 opnieuw rekenen op groeiend enthousiasme onder de consumenten aan weerszijden van de Atlantische Oceaan. Onze klanten nemen onze producten af vanwege onze reputatie als leverancier van authentieke producten waarin pure ingrediënten zijn gecombineerd met natuurlijke smaken. Wij blijven trouw aan ons beleid van transparantie door de dialoog te zoeken met klanten, leveranciers, medewerkers en beleggers.

Ook blijven wij streven naar duurzaamheid, omdat dit doel onze economische, sociale en milieuambities op één lijn brengt – en geen van deze elementen vormt een belemmering voor continuering van onze bedrijfsactiviteiten in moeilijke economische omstandigheden.

Onze medewerkers

Ik wil in het bijzonder de medewerkers van Wessanen danken voor hun grote inzet en toewijding in het afgelopen jaar. Na een lange reis vol uitdagingen hebben wij het doel van winstgevende groei bij vrijwel al onze activiteiten bereikt. Dit zou niet mogelijk zijn geweest

zonder de volharding, de gedrevenheid en de bereidheid tot het nemen van initiatief, die onze medewerkers aan de dag hebben gelegd. En hiervoor spreekt de Concerndirectie haar waardering uit.

Frans Koffrie
CEO ad interim

Fase I Herstructurering van alle bedrijven

- Herstel van geloofwaardigheid bij aandeelhouders en financiële gemeenschap
- Herstructurering en aanscherping van het financieel toezicht

In 2003 kondigden wij een reeks verbeteringsmaatregelen voor de gehele organisatie aan, met als doel jaarlijkse besparingen van EUR 100-115 miljoen.

Fase II Ontwikkeling van platforms voor groei

- Stabilisatie van de financiële basis met het oog op groei
- Ontwikkeling van groeiplatforms
- Implementatie van programma's voor Management Development
- Nastreving van procesexcellentie

Met een nieuwe, afgeslankte infrastructuur vernieuwden wij onze managementbenadering en ondernamen wij initiatieven om de norm voor onze bedrijfsprocessen te verhogen.

Fase III Autonome groei

- Focus op autonome groei
- Herstel van de positie van Tree of Life NA
- Eerste aanvullende acquisities
- Desinvestering van Private Label

Op basis van onze kennis van de beide sectoren Health en Premium Taste ontwikkelden wij nieuwe producten en scherpten wij de marketingfocus aan voor onze bestaande merken. Op het gebied van distributie, in het bijzonder de basisbeginselen van voedsel-distributie, richtten wij ons op excellent presteren; dit combineerden we met een uitzonderlijk niveau van product-, markt- en consumentenkennis, waardoor wij aan geloofwaardigheid wonnen bij klanten en leveranciers.

Fase IV Synchronisatie van portfolio

- Onverminderde focus op autonome groei
- Beoordeling van de portfolio op lange termijn

Wij zullen onverminderd doorgaan met het internationaliseren van belangrijke merken, het zoeken naar nieuwe en winstgevende categorieën en het versterken van onze productportfolio via innovatie. In 2009 zullen wij ons buigen over de mogelijke desinvestering van ons Amerikaanse drankenbedrijf American Beverage Corporation.

Authenticiteit

Onze consumenten zijn speciaal. Voor hen betekent voeding meer dan alleen brandstof voor het lichaam. Voeding is voor hen nauw verbonden met hun gevoel van eigenwaarde.

Door voeding te kiezen uit ons Health-assortiment tonen consumenten respect voor hun eigen lichaam. Wanneer zij kiezen voor exotische Premium Taste-voeding willen zij zeker weten dat het om authentieke voeding gaat, want zo voelen zij zich verbonden met de mensen en de plaats waar het recept vandaan komt. Waar zij in beide gevallen voor kiezen, is authenticiteit – eerlijke, smaakvolle voeding gemaakt van authentieke ingrediënten.

Ons streven naar authenticiteit wordt gedragen door twee samenhangende bedrijfswaarden: transparantie en duurzaamheid.

Wij geloven dat ware authenticiteit niet kan bestaan zonder transparantie. Door open te zijn tegenover onze klanten, onze leveranciers, onze medewerkers en alle overige stakeholders, scheppen we een sfeer van wederzijds vertrouwen waarin alles bespreekbaar en oplosbaar is.

Van de bedrijfsinformatie die we bekendmaken tot de samenstelling van onze producten op de verpakking, wij zijn altijd bereid onze keuzes, ons handelen en onze waarden toe te lichten.

Wij meten het succes van onze activiteiten af aan de economische, sociale en milieugevolgen, met als doel onze totale duurzaamheid te verbeteren. Elke beslissing die wij nemen wordt door dat streven geleid. Wij kijken kritisch naar onze leveringsketen om te waarborgen dat onze ingrediënten op eerlijke en ethische wijze worden geproduceerd. Wij zoeken naar nieuwe manieren om de CO₂-impact van onze commerciële activiteiten te verkleinen. Wij erkennen dat Wessanen de spin in een web van stakeholders is en dat het onze plicht is de belangen van de verschillende groepen stakeholders tegen elkaar af te wegen.

Authenticiteit

Alles wat we eten komt uit de natuur. Ons doel is te waarborgen dat onze producten die oorspronkelijke natuurlijke voedingswaarde in een zo zuiver mogelijke staat aan onze klanten overbrengen.

Transparantie

Wij zijn open, ethisch en eerlijk in alles wat we ondernemen en willen een constructieve dialoog onderhouden met onze stakeholders.

Duurzaamheid

Wij streven voortdurend naar afweging van de belangen van onze stakeholders en beoordelen onze resultaten aan de hand van economische, sociale en milieucriteria.

Hoe wij authenticiteit bieden

Innovatie en merkontwikkeling

Wij bedenken verrukkelijke nieuwe producten voor de Health- en Premium Taste-markt en ontwikkelen onze merken zodat deze aansluiten bij veranderende voorkeuren van de consument.

Oorsprong en beheer van de leveringsketen

Ons streven naar natuurlijke voeding begint in het veld en eindigt pas aan het eind van de leveringsketen: bij de consument op tafel.

Productie voor kritische klanten

Wij zorgen ervoor dat onze productieprocessen voldoen aan de strengste normen van voedselveiligheid en duurzaamheid.

Distributie die onze beloften waarmaakt

Wij laten de Health- en Premium Taste-sectoren profiteren van onze uitzonderlijke distributieservices zonder concessies te doen aan de traditionele waarde van authenticiteit.

Innovatie en merkontwikkeling

Het Franse biologische merk Bjorg introduceerde een nieuw assortiment niet-zuiveldranken.

In 2008 verscheen ons merk Whole Earth ook in supermarkten in Duitsland en Nederland.

In markten met hevige concurrentie is het moeilijk om belangrijke groei te realiseren. Slechts één methode springt eruit: innovatie.

Wij opereren in heel specifieke deelmarkten, namelijk de segmenten Health en Premium Taste. Onze kennis van deze segmenten is onovertroffen en wij bevinden ons in de juiste positie om de veranderende aard van de consumentensmaak nauwgezet te volgen.

De laatste jaren is de vraag naar gezonde en biologische voeding sterk gestegen. Zoals deskundigen in de sector erkennen, werkt deze trend in ons voordeel. Onze positie wordt versterkt door onze merkenportfolio. Veel van onze merken fungeren al tientallen jaren als steunpilaren van de markt voor gezonde voeding. Consumenten vertrouwen op deze authentieke producten van hoge kwaliteit die voldoen aan hun criteria voor eerlijke, smaakvolle voeding zonder toevoegingen.

In Europa en Noord-Amerika hebben we productontwikkelingsteams opgericht met als opdracht om de Health- en Premium Taste-markten te bestuderen en nieuwe producten te ontwikkelen die nieuwe inkomstenstromen zouden kunnen aanboren.

Snel op de markt komen is daarbij essentieel. Is eenmaal een beslissing genomen, dan helpt het centrale innovatieteam de lokale teams om het product zo snel mogelijk in de winkels te krijgen en de nodige promotieactiviteiten te organiseren om de belangstelling van consumenten en retailers te vergroten.

De ontwikkeling van nieuwe producten is relatief duur, maar de ervaring wijst uit dat de meerkosten minder bezwaarlijk zijn als het product in meer landen tegelijk kan worden gelanceerd. Het grotere volume compenseert dan de opstartkosten.

Het productontwikkelingsproces maakt synergievorming mogelijk doordat met één initieel budget de omzet in een aantal markten kan worden verhoogd.

Afgezien van de zuiver zakelijke logica willen wij ons ook graag inzetten om onze klanten nieuwe opwindende producten vol smaak en gezondheid aan te bieden in zowel het Health- als het Premium Taste-segment.

Nieuwe strategieën, nieuwe merken, nieuwe producten

Nu consumenten op zoek zijn naar manieren om hun vlees- en zuivelgebruik te verminderen, heeft ons Franse merk Bjorg een nieuwe reeks dranken van granen en noten ontwikkeld in aanvulling op het assortiment op sojabasis. De nieuwe dranken zijn 100% plantaardig, bevatten geen cholesterol of lactose en zijn rijk aan vitamines, calcium, magnesium en vezels. De omzet bedraagt tot nu toe EUR 6 miljoen en stijgt nog altijd snel.

Niet-zuiveldranken vormen een belangrijke categorie voor Wessanen, vooral sinds we met Bio Slym over onze eigen sojaproducten beschikken. In het Verenigd Koninkrijk is So Good een gevestigd merk dat is gespecialiseerd in sojamelk en rijstdranken. In 2009 zijn we van plan het merk So Good op andere kernmarkten in Europa te introduceren. In de loop van 2009 willen we ook nieuwe producten aan het assortiment van So Good toevoegen en daarmee nieuwe gezondheidsbewuste consumenten in de categorie niet-zuivel aantrekken.

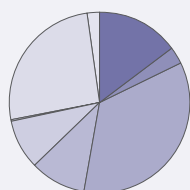
De Nederlandse markt voor biologische voeding is klein in vergelijking met andere West-Europese landen. Consumentenonderzoek toont aan dat dit vooral te wijten is aan het feit dat de producten visueel niet aantrekkelijk en dus – volgens de consument – minder smakelijk zijn.

Eind 2008 hebben we het internationale merk Whole Earth in de Nederlandse supermarkten geïntroduceerd. Dit is een hedendaags merk met een goed design en een sterke focus op optimale smaak in een productaanbod dat vruchtenspread, pindakaas, chocoladepasta, graanproducten en koekjes omvat.

“
Onze kennis van de segmenten Health en Premium Taste is onovertroffen.
”

Oorsprong

% van omzet uit biologische producten uitgesplitst per land

■ Nederland	15,0%
■ België	3,0%
■ Frankrijk	34,8%
■ VK	10,0%
■ Duitsland	9,0%
■ Italië	0,3%
■ VS	25,9%
■ Canada	2,0%

De meeste soja die in merkproducten van Wessanen wordt gebruikt, is afkomstig uit Italië.

Als producent en distributeur van voedingsproducten is Wessanen verantwoordelijk voor verschillende activiteiten binnen de leveringsketen. Die verantwoordelijkheid begint bij het kweken van grondstoffen op het land en eindigt wanneer het product bij de consument op tafel staat.

Terwijl we directe invloed hebben op onze productie-, marketing- en distributieactiviteiten, zijn we voor onze grondstoffen afhankelijk van externe leveranciers. Aan dit begin van de leveringsketen is de grote uitdaging om te waarborgen dat onze ingrediënten voldoen aan onze bedrijfsbeginselen van authenticiteit, transparantie en duurzaamheid.

Authenticiteit verwijst naar de zuiverheid en echtheid van de oorsprong van een product, de productingrediënten en de methoden die worden toegepast bij de kweek en productie van die ingrediënten. Als wij er zeker van kunnen zijn dat onze leveranciers ons authentieke ingrediënten leveren, kunnen we de oorsprong van onze producten aan de consument bekendmaken en ons doel van transparantie bereiken. Op soortgelijke wijze kunnen we de mate van duurzaamheid van afzonderlijke ingrediënten op weg van het veld naar de fabriek analyseren en onze leveranciers motiveren hun duurzaamheidsprestaties te verbeteren. In 2005 zijn we begonnen het percentage SKU's te meten waarvan de hoofdingrediënten nauwkeurig kunnen worden herleid tot op landniveau, zodat transparantie van de oorsprong is gegarandeerd.

In 2007 hebben we onze leveranciers een vragenlijst voor zelfbeoordeling laten invullen, over onderwerpen als het milieu, productaansprakelijkheid, arbeidsomstandigheden, kinder- en dwangarbeid, collectieve vertegenwoordiging en vakbondsrechten, discriminatie en redelijke lonen. Deze benadering heeft waardevolle informatie opgeleverd, resulterend in diverse aanpassingen ter verbetering van het beleid ten aanzien van de leveringsketen in de komende jaren.

In 2008 is een proefproject gestart onder de naam Supply Chain Audit Protocol. Het cruciale verschil tussen de vragenlijst voor zelfbeoordeling en de nieuwe aanpak is dat het Supply Chain Audit Protocol transparanter is omdat het onder toezicht staat van een gecertificeerde onafhankelijke auditor.

Het hoofddoel van dit project is het bewaken van de duurzaamheid in ons inkoopstelsel tijdens de sourcing- en inkoopfase. In eerste instantie zal de aandacht uitgaan naar de prestaties bij de Health-merkproducten, waar we directe invloed hebben op het productieproces.

Beheer van de biologische leveringsketen

Biologische voeding vertegenwoordigt bijna tweederde van onze totale Europese productie en speelt daarmee een zeer belangrijke rol in onze productmix. De belangrijkste uitdaging is behoud van de integriteit en zuiverheid van de ingrediënten in de gehele leveringsketen.

Wij definiëren 'biologische producten' als producten die zijn voortgebracht door een productiesysteem dat geen gebruik maakt van input met schadelijke gevolgen maar onze planeet in stand houdt op basis van ecologische processen, biodiversiteit en cycli die zijn aangepast aan de lokale omstandigheden. In de praktijk betekent dit dat wij ervoor moeten zorgen dat onze biologische ingrediënten aan deze definitie voldoen.

Daartoe hanteren we bepaalde criteria voor onze leveranciers. Ten eerste eisen we dat de leverancier is geregistreerd als biologisch producent door de certificerende instantie in het land van oorsprong. Wij werken samen met andere kopers om zoveel mogelijk te garanderen dat onze orders groot en regelmatig genoeg zijn om de commerciële levensvatbaarheid van deze lokale leveranciers te waarborgen.

Met willekeurige laboratoriumanalyses van ingrediënten zorgen wij ervoor dat deze voldoen aan onze specificaties in termen van zuiverheid.

Onlangs hebben wij maatregelen getroffen om een normenkader te scheppen dat onze hele leveringsketen in lijn brengt met onze algemene bedrijfsbeginselen. Door onze bedrijfsbeginselen te vertalen naar concrete criteria en deze toe te voegen aan internationale voedingsnormen, hebben wij het Wessanen Supply Chain Protocol gedefinieerd. Het doel is te waarborgen dat onze leveranciers voldoen aan deze gemeenschappelijke criteria en aan ons streven naar authenticiteit, transparantie en duurzaamheid.

Productie

Wij hebben productiefaciliteiten in Nederland, België, Duitsland, Italië en de Verenigde Staten. Deze nemen 61% van ons productievolume voor hun rekening. Het resterende deel wordt uitbesteed bij gespecialiseerde leveranciers van voedingsmiddelen en dranken.

Voedselveiligheid speelt een cruciale rol in al onze productiebedrijven. Al onze productiefaciliteiten zijn gecertificeerd door een externe partij en voldoen aan een of meer standards op het gebied van voedselveiligheid.

Ze voldoen ook aan de Wessanen Food Safety Plus-standaard, die verder gaat dan de wettelijk voorgeschreven eisen. We zijn nu bezig onze processen nog verder te verfijnen teneinde te waarborgen dat risico's in verband met besmetting, vervoer, opleiding, inkoop, traceerbaarheid, terugroepacties en productontwikkeling adequaat worden onderkend.

In termen van netto-omzetvolume is ruim een derde van onze merkproducten biologisch, terwijl 21% natuurlijk is. Om te voldoen aan de strenge eisen die nationale en internationale certificeringsorganen stellen, besteden we veel zorg aan de waarborg dat onze productieactiviteiten elke besmetting met niet-biologisch materiaal uitsluiten.

441.000

metriek ton: totaal productievolume in 2008.

61%

van totaal productievolume geproduceerd door Wessanen (39% uitbesteed aan derden).

Hoewel kostenbeheersing altijd een belangrijke factor zal zijn in onze productieactiviteiten, staat daartegenover de noodzaak om een hoge mate van duurzaamheid te bereiken. Elk lokaal managementteam is verantwoordelijk voor het registreren van CO₂-emissies, waterverbruik, afvalvolumes, energieverbruik en veilige arbeidsomstandigheden. Deze cijfers worden jaarlijks gerapporteerd aan de Sustainability Board, waarna nieuwe streefcijfers worden vastgesteld voor het volgende jaar.

Als producent van authentieke voedingsproducten voor de Health- en Premium Taste-markt is Wessanen zich ten zeerste bewust van haar verantwoordelijkheid om strenge productienormen te handhaven. Onze toewijding aan dit streven blijkt uit de hoge prioriteit die wij toekennen aan ISO 9001- en ISO 14001-certificering.

“

Als producent van authentieke voedingsproducten is Wessanen zich ten zeerste bewust van haar verantwoordelijkheid om strenge productienormen te handhaven.

”

Een moderne benadering van biologische productie

Al 35 jaar maakt Allos hoogwaardige producten voor de Duitse markt voor biologische en gezonde voeding. De 'fabriek' van Allos lijkt meer op een ouderwetse Noord-Duitse boerenhoeve, maar de benadering van het biologische productieproces is hypermodern.

Het bedrijf beschikt over vijf productielijnen (voor honing, vruchtenspreads, graanproducten, biscuits en repen). Met praktisch 100% biologische ingrediënten zijn de recepten evenwichtig, gezond en natuurlijk. De

medewerkers benaderen hun werk als ambachtelijke vakmensen en verwerken de ingrediënten zeer zorgvuldig om met korte productietijden een hogere kwaliteit te bereiken. Er wordt ook zorg besteed aan zo milieuvriendelijk mogelijke verpakkingen.

Om de duurzaamheid te verhogen heeft Allos energiebesparingen doorgevoerd gericht op verwarming, verlichting en isolatie. Ook heeft het bedrijf zijn waterverbruik vermindert door afvalwater te behandelen met micro-organismen en te recyclen. De energie van Allos is afkomstig uit groene bronnen en de fabriek stoot maar weinig CO₂ uit.

Distributie

31 miljoen km

Totale transportafstand in 2008 met eigen wagenpark.

De Natuurwinkel formule: lokale winkels met een sterk en schoon merkimage en een heldere moderne uitstraling waar de beste gezonde voeding wordt verkocht.

Meer dan de helft van onze inkomsten wordt gegenereerd met distributieactiviteiten in Europa en Noord-Amerika. Daarbij gaat het niet alleen om de ontvangst en opslag van onze eigen producten maar ook om de distributie van producten voor andere bedrijven, het genereren en vervullen van orders van retailers en het vervoer naar de retailklanten.

De distributiefunctie is geconcentreerd op twintig magazijnlocaties die als operationele knooppunten fungeren. Deze distributiecentra en de processen die er plaatsvinden, worden voortdurend tegen het licht gehouden in ons streven naar betere dienstverlening aan de klanten en verbetering van de efficiency van onze activiteiten.

In Noord-Amerika is technologie de katalysator voor perfectionering van de logistieke praktijk. In 2008 hebben we een handheld ordersysteem voor de commerciële buitendienst geïmplementeerd en computers in de bedrijfsvrachtwagens geïnstalleerd. Ook is een portaal voor leveranciers gelanceerd, de Online Analysis Kit (OAK). Bovendien is onze marketingservice Smart AssortmentSM een uiterst effectief systeem dat het productaanbod afstemt op de demografische kenmerken van afzonderlijke winkels. Alleen al in 2008 hebben meer dan 7.500 verkooppunten van dit systeem geprofiteerd.

In Europa bieden we toegevoegde waarde in de vorm van marketing- en retailservices waarmee winkels hun omzet kunnen verhogen. Bij Tree of Life UK wordt momenteel Slim4 uitgerold, een systeem voor verkoopprognoses en voorraadbeheer dat ons in staat stelt een hoog serviceniveau te handhaven in combinatie met een verbeterde omloopsnelheid. In 2008 heeft Natudis de ondersteuning van het Natuurwinkelconcept voortgezet, dat de sector voor gezonde voeding een meer professioneel aanzien geeft.

Ons streven naar duurzaamheid heeft de focus van het management gericht op de CO₂-emissies van ons wagenpark, dat elk jaar circa 31 miljoen kilometer aflegt – en onvermijdelijk een grote bijdrage levert aan de totale CO₂-uitstoot van Wessanen. Ons doel is een reductie van onze CO₂-emissies met 20% in 2012. Dit is in lijn met het streven van de Europese Unie ten aanzien van emissiereductie.

Kennis delen met partners

Tree of Life NA, ons Noord-Amerikaanse distributiebedrijf, maakt gebruik van verfijnde software om de duizenden voorraadlijnen bij te houden die in zijn magazijnen worden opgeslagen.

Het bedrijf heeft zijn IT-functionaliteit nu uitgebreid met een extra service voor de bedrijven voor wie het distributieactiviteiten uitvoert. Met de Online Analysis Kit (OAK Basic) kunnen deze partners cruciale commerciële gegevens bekijken, zoals mutatierapporten, voorraadniveaus en verkooptrends. Deze service is zo goed ontvangen door de partners dat zij inmiddels is uitgebreid tot de OAK HD, die nog meer informatie verschaft maar ook webseminars aanbiedt waarmee bedrijven hun medewerkers kunnen trainen in verkoopoptimalisatie.

“*We streven voortdurend naar betere dienstverlening aan de klanten en verbetering van de efficiency van onze activiteiten.*”

”

Verslag van de Concerndirectie

Begin 2008 hebben we een portfolio van sterke lokale merken gesteund door onze reputatie als leverancier van authentieke producten. Onze distributiesystemen zijn efficiënt en kosteneffectief, en de vraag naar zowel gezonde voeding als de exotische, etnische keuken blijft groeien aan weerszijden van de Atlantische Oceaan.

In 2008 ging de aandacht van het management vooral uit naar het genereren van organische groei door verdere ontwikkeling van belangrijke merken, verfijning van onze innovatiepijlijn en het scheppen van mogelijkheden voor productintroducties in meerdere landen tegelijk. Bij onze distributiebedrijven hebben we ons ingespannen om de kwaliteit van onze retailrelaties verder te verbeteren door vergroting van onze product-, markt- en consumentenkennis. We hebben gezocht naar mogelijkheden om te profiteren van inkoopsynergie in Europa en zijn amenwerkingsverbanden aangegaan met onze leveranciers.

Innovatie en merkontwikkeling

In 2008 wisten we bij de meeste van onze belangrijkste merken groei te realiseren, zowel in Europa als in Noord-Amerika. Een stroom nieuwe producten, verpakkinginnovaties en gerichte marketingacties leidde tot hogere verkopen en een toename van onze geloofwaardigheid als dé expert op het gebied van gezonde, natuurlijke, biologische voedingsproducten.

Een van de belangrijkste ontwikkelingen was de introductie van ons biologische merk Whole Earth in Duitse en Nederlandse supermarkten. In beide landen is het productassortiment van Whole Earth goed ontvangen door de sector.

Distributie en distributieservices

Onze Noord-Amerikaanse en Europese distributiebedrijven gaven opnieuw groei te zien in 2008. Als specialist in de distributie van gezonde en multiculturele voedingsproducten is onze focus gericht op levering van excellente logistieke en verkoopondersteunende diensten aan onze klanten, gecombineerd met unieke kennis van de producten en consumententrends. Door enerzijds nieuwe technologieën te implementeren en onze dienstverlening te verbeteren en anderzijds de bedrijfskosten te verlagen, zijn we erin geslaagd nieuwe klantrelaties aan te gaan en onze omzet te verhogen.

Fusies, acquisities en desinvesteringen

In juli 2008 verwierf Wessanen de Europese activiteiten van So Good, het op een na grootste merk in de Britse markt voor zuivelalternatieven. Het merk biedt diverse gekoelde en ongekoelede sojadranken en is een goede aanvulling op het niet-zuivelassortiment van Wessanen, een van de belangrijkste strategische voedingscategorieën voor de Europese Health-merken van het Concern.

In dezelfde maand kocht Tree of Life North America 'Apple A Day'. Door de acquisitie van de activiteiten van deze kleine zelfstandige distributeur van biologische, koosjere en anderszins speciale wijnen en bieren kan Tree of Life zijn afnemers in de retailsector een complete selectie biologische, natuurlijke voedingsproducten en specialiteiten bieden.

In september 2008 startte Wessanen France het proces dat zou leiden tot de acquisitie van alle resterende aandelen Distriborg Groupe. In 2000 had Wessanen al 89,7% van de aandelen Distriborg Groupe in handen gekregen. Sindsdien heeft Distriborg met succes zijn belangrijkste marktposities weten te versterken en heeft het bedrijf een belangrijke rol gespeeld bij het bouwen van een sterk platform voor de marketing en distributie van Health- en Premium Taste-voedingsproducten. Verkrijging van de volledige eigendom van het bedrijf betekent voor Wessanen meer flexibiliteit in de uitvoering van de Europese groeistrategie. Met het oog daarop bereikte het Concern overeenstemming met Laboratoires Lehning over de overname van alle door deze partij gehouden aandelen Distriborg Groupe, oftewel 9,92% van het aandelenkapitaal van Distriborg. De resterende 0,4% van de aandelen zijn begin 2009 verworven via een bindend bod. Als gevolg van dit proces zijn de aandelen Distriborg Groupe uit de notering aan Euronext Parijs genomen en houdt Wessanen nu 100% van de aandelen Distriborg Groupe.

Gedurende 2009 zullen wij de markt blijven afspeuren naar passende acquisities, maar van eventuele kansen zullen wij alleen werk maken als de beoogde overnamekandidaat aan onze strikte criteria voldoet.

Frans Koffrie (1952)
Chief Executive Officer en President van de Europese activiteiten Nederlandse nationaliteit. CEO ad interim sinds 24 februari 2009; voorgedragen voor benoeming tot Voorzitter van de Concerndirectie van Wessanen tijdens de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 22 april 2009. Voorheen lid van de Raad van Commissarissen. Eerdere functie: bestuursvoorzitter en CEO van Corporate Express NV. Nevenfunctie: president-commissaris bij universiteit Nyenrode.

Frans Eelkman Rooda (1952)
Chief Financial Officer Nederlandse nationaliteit. Benoemd tot CFO in juni 2008; voorgedragen voor benoeming tot lid van de Concerndirectie van Wessanen tijdens de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 22 april 2009. Eerdere functies: CFO van OPG Groep N.V. (1997-2008) en partner bij McKinsey & Company. Nevenfuncties: commissaris bij De Lage Landen International B.V. en OctoPlus N.V.

Richard Lane (1947)
Lid Concerndirectie en CEO van de Noord-Amerikaanse activiteiten Amerikaanse nationaliteit. Benoemd tot CEO van de Noord-Amerikaanse activiteiten in april 2006, benoemd tot lid van de Concerndirectie in april 2007, beschikbaar voor herbenoeming in 2010. Eerdere functies: President van Supervalu's Eastern Region en aanstellingen bij PepsiCo, Ameriserve en Frito-Lay. Nevenfunctie: lid van de directieraad van World Finer Foods, Inc.

Duurzaamheid

We wegen voortdurend de economische, sociale en milieugerelateerde belangen van onze stakeholders tegen elkaar af om onze impact op het milieu te minimaliseren. In mei 2008 publiceerden we ons derde duurzaamheidsverslag, waarmee we onze inspanningen op dit gebied transparant hebben gemaakt voor al onze stakeholders. Het Engelstalige document met de titel Sustainability Report is in pdf-formaat beschikbaar op onze website, is opgesteld overeenkomstig de 2006 Global Reporting Initiative Guidelines (GRI-G3) en geeft een beeld van onze prestaties op milieu-, sociaal en economisch vlak. Twee benchmarkonderzoeken onder vooraanstaande ondernemingen in Nederland, uitgevoerd in 2008 door respectievelijk PricewaterhouseCoopers en VBDO, onderstreepten opnieuw de voortgang die wij hebben geboekt op het gebied van duurzaamheid en transparantie.

Het Wessanen Sustainability Report 2008 zal volgens planning in mei 2009 worden gepubliceerd op onze website.

Financiële resultaten 2008

De omzet kwam in 2008 uit op EUR 1.602,8 miljoen, een toename van 1,5% vergeleken met EUR 1.579,8 miljoen vorig jaar. Exclusief negatieve wisselkoerseffecten ten bedrage van EUR 82,1 miljoen steeg de jaaromzet met 6,7%, deels dankzij acquisities. De autonome groei, exclusief wisselkoerseffecten, bedroeg 4,7%.

In lokale valuta's vertoonden alle vier de divisies solide omzetgroei. In Noord-Amerika realiseerden onze merkactiviteiten een omzetgroei van 12,6%, inclusief de door American Beverage Corporation verworven fruitdrinkactiviteiten (6,6% exclusief deze acquisitie). Onze distributieactiviteiten zagen de omzet tegen constante wisselkoersen groeien met 5,5%, gecorrigeerd voor een zwakkere Canadese dollar en inclusief de acquisitie van Apple A Day en het vorig jaar overgenomen bedrijf Organica USA, Inc (5,3% exclusief deze acquisities).

Europe Branded realiseerde tegen constante wisselkoersen een omzetgroei van 7,0%, inclusief de geconsolideerde joint venture met Rabo Capital in diepgevroren voedingsproducten, welke onderneming medio 2007 Habek Snacks overnam, en de overgenomen activiteiten van So Good in het Verenigd Koninkrijk (2,7% exclusief deze acquisities). De Europese Health-portfolio realiseerde een autonome omzetgroei van 6,0% tegen constante wisselkoersen. Europe Distribution zag de omzet bij constante wisselkoersen groeien met 5,5%. Deze omzetgroei cijfers van zowel Europe Branded als Europe Distribution zijn gecorrigeerd voor een zwakker Brits pond.

Verslag van de Concerndirectie vervolg

Het bedrijfsresultaat (EBIT) nam in 2008 met EUR 4,3 miljoen af tot EUR 58,8 miljoen tegenover EUR 63,1 miljoen in 2007. Exclusief niet-terugkerende transacties zoals opgenomen onder 'overige baten' nam het bedrijfsresultaat met EUR 7,8 miljoen toe tot EUR 53,1 miljoen tegenover EUR 45,3 miljoen in 2007.

North America Branded realiseerde een EBIT-marge (bedrijfsresultaat als percentage van de omzet) van 9,6% (exclusief acquisitie-effecten) en kwam daarmee lager uit dan de 10,2% vorig jaar, voornamelijk door druk op de brutomarge als gevolg van hogere grondstofkosten die niet volledig zijn gecompenseerd door onze prijzen. North America Distribution wist de EBIT-marge te verbeteren van 0,7% in 2007 tot 1,5% in 2008, hoofdzakelijk door gedaalde verkoop-, algemene en administratieve kosten als gevolg van efficiencyverbeteringen en stringente kostenbeheersing (1,0% exclusief eenmalige winsten op de verkoop van vastgoed en een label).

Europe Branded realiseerde een EBIT-marge van 7,3% en kwam daarmee lager uit dan de 8,6% vorig jaar (exclusief de nettowinst op de verkoop van vastgoed in Tilburg (Nederland) en Essen (België)), ondanks stringente kostenbeheersing. Dit was vooral te wijten aan de teleurstellende resultaten van Favory Convenience Food Group. Met ons Health-assortiment wisten wij echter een EBIT-marge te behalen van 10,6%, exclusief acquisitie- en wisselkoerseffecten. Europe Distribution realiseerde een EBIT-marge van 4,7%, exclusief wisselkoerseffecten (2007: 4,7%, exclusief een eenmalige winst op de verkoop van vastgoed in Harderwijk (Nederland)).

De nettofinancieringskosten namen met EUR 3,4 miljoen toe tot EUR 13,3 miljoen in 2008 tegenover EUR 9,9 miljoen in 2007, voornamelijk door hogere rentelasten ten bedrage van EUR 2,7 miljoen als gevolg van een hogere schuldfinanciering en de kosten (EUR 3,2 miljoen) van een dieselprijs-hedgecontract dat North America Distribution eind derde kwartaal 2008 had gesloten.

De winstbelastinglast nam in 2008 met EUR 0,5 miljoen toe tot EUR 11,0 miljoen. De effectieve belastingdruk kwam in 2008 uit op 24,3% (2007: 19,8%). Het verschil tussen de effectieve belastingdruk in 2008 en de gewogen gemiddelde statutaire belastingdruk van 33% is voornamelijk toe te schrijven aan een herbeoordeling van winstbelastingposities.

Het gevolg is dat het nettoresultaat uit voortgezette bedrijfsactiviteiten daalde van EUR 42,8 miljoen in 2007 naar EUR 34,5 miljoen in 2008. De winst per aandeel uit voortgezette bedrijfsactiviteiten nam af van EUR 0,61 in 2007 tot EUR 0,51 in 2008, bij een afname van het gemiddelde aantal uitstaande aandelen met 3%.

Het werkkapitaal per einde jaar bedroeg EUR 198,3 miljoen, 12,4% van de omzet (2007: EUR 209,1 miljoen, 13,2% van de omzet). De positieve ontwikkeling van het werkkapitaal, exclusief acquisitie- en wisselkoerseffecten, is voornamelijk toe te schrijven aan een daling van de debiteurenpositie met EUR 13,2 miljoen.

Per saldo nam de kasstroom uit operationele activiteiten in 2008 met EUR 23,2 miljoen toe tot EUR 34,5 miljoen tegenover EUR 11,3 miljoen in 2007 (uitsluitend voortgezette bedrijfsactiviteiten), voornamelijk door de positieve ontwikkeling van het werkkapitaal vergeleken met vorig jaar (EUR 19,1 miljoen) en lagere betalingen uit hoofde van provisies (EUR 8,1 miljoen).

De nettoschuld nam in 2008 toe met EUR 71,6 miljoen tot EUR 214,6 miljoen per 31 december 2008 (ultimo 2007: EUR 143,0 miljoen), hoofdzakelijk als gevolg van een nettokasinstroom uit operationele activiteiten van EUR 34,5 miljoen, met daartegenover investeringen van EUR 13,8 miljoen in onroerend goed, machines en inventaris, acquisities voor EUR 29,9 miljoen, dividenduitkeringen ten bedrage van EUR 40,6 miljoen en negatieve valuta-effecten van EUR 21,0 miljoen.

Financieel overzicht per segment

In EUR miljoenen, tenzij anders vermeld	Noord-Amerikaanse activiteiten		Europese activiteiten			Totaal	
	Branded	Distribution	Branded	Distribution	Niet-gealloceerd ¹		Eliminaties
2008							
Omzet (derden)	142,6	802,0	486,7	143,9	27,6	-	1.602,8
EBIT	13,3	11,7	35,7	6,5	(7,6)	(0,8)	58,8
EBIT-marge (EBIT als % van de omzet)	9,3%	1,5%	7,3%	4,5%	-	-	3,7%
Gemiddeld geïnvesteerd vermogen	94,1	166,5	203,5	46,9	30,0	-	541,0
Rendement op gemiddeld geïnvesteerd vermogen	14,3%	7,0%	17,5%	13,9%	-	-	10,9%
2007							
Omzet (derden)	135,4	813,0	462,2	144,1	25,1	-	1.579,8
EBIT	13,8	5,6	42,1	10,2	(8,6)	-	63,1
EBIT-marge (EBIT als % van de omzet)	10,2%	0,7%	9,1%	7,1%	-	-	4,0%
Gemiddeld geïnvesteerd vermogen ²	67,7	155,7	203,3	57,7	20,6	-	505,0
Rendement op gemiddeld geïnvesteerd vermogen	20,2%	3,6%	20,7%	17,6%	-	-	12,5%

¹ Karl Kemper Duitsland en hoofdkantoorposten.

² 2007 herzien in verband met aangepaste definitie van 'gemiddeld geïnvesteerd vermogen' (2007 exclusief immateriële activa); zie verklarende woordenlijst (pagina 98).

Het rendement op het gemiddeld geïnvesteerd vermogen daalde van 12,5% in 2007 naar 10,9% in 2008. Deze daling is toe te schrijven aan een toename van het gemiddeld geïnvesteerd vermogen als gevolg van acquisities en aan de eerder toegelichte daling van het bedrijfsresultaat.

Dividend

Met het oog op financiële flexibiliteit willen wij onze balans versterken. Vandaar dat wij hebben besloten om aan onze aandeelhouders op 22 april 2009 een voorstel voor te leggen tot goedkeuring van een dividenduitkering van EUR 0,20 per aandeel, gelijk aan het interim-dividend dat in augustus 2008 is uitgekeerd. Dit komt overeen met een pay-out ratio van bijna 40%. Voor de toekomst streven wij ernaar een dividend uit te keren van 35-45% van ons nettoresultaat, exclusief belangrijke niet-terugkerende effecten. Wij zullen voortaan geen interim-dividend meer uitkeren.

Doelstellingen en vooruitzichten voor 2009

Vooruitblikkend blijven we ons richten op groei van onze omzet en bescherming van onze marges. Met het oog op waardecreatie voor onze aandeelhouders streven wij ernaar groei te realiseren met een rendement op geïnvesteerd vermogen dat hoger ligt dan de vermogenskostenvoet.

Onze algemene doelstelling is enerzijds het verder uitbouwen van onze Europese merk- en distributieactiviteiten en anderzijds het doorvoeren van verdere verbeteringen bij onze Noord-Amerikaanse distributieactiviteiten, daarbij gebruikmakend van onze expertise op het gebied van Health- en Premium Taste-voedingsproducten. We zullen voortvarend verder gaan met het internationaliseren van belangrijke merken, het zoeken naar nieuwe en winstgevende categorieën en het versterken van onze productportfolio via innovatie. In de loop van 2009 zullen we de vierde fase ingaan van onze strategie en onze bedrijfsactiviteiten verder afstemmen. In dit licht zullen we ons buigen over de eventuele desinvestering van ons Amerikaanse drankenbedrijf American Beverage Corporation.

In het algemeen streven we naar versterking van onze balans. We verwachten in de loop van 2009 geen extra of nieuwe financieringsfaciliteiten nodig te hebben, tenzij zich belangrijke investeringskansen aandienen. Evenmin voorzien wij belangrijke veranderingen in de grootte van onze organisatie, uitgezonderd als gevolg van grote desinvesteringen of acquisities.

Tegen de achtergrond van verslechterende economische omstandigheden hebben we concernbreed een aantal voorzorgsmaatregelen genomen om kosten te besparen ter ondersteuning van onze operationele plannen voor 2009. Gezien de huidige economische onzekerheid menen wij dat het nu niet het juiste moment is om specifieke uitspraken te doen over de financiële vooruitzichten voor 2009.

Aan beide zijden van de Atlantische Oceaan vertoonde de vraag van consumenten naar gezonde en biologische voedingsproducten aanhoudende groei in 2008, ondanks het verslechterende economische klimaat. Wij geloven dat onze klanten liever besparen op andere aspecten van hun leefstijl dan afstand te doen van hun voorkeur voor zuiver natuurlijke, authentieke voedingsproducten. Wij hebben er alle vertrouwen in dat onze producten, systemen en processen efficiënt en effectief blijven voldoen aan die vraag.

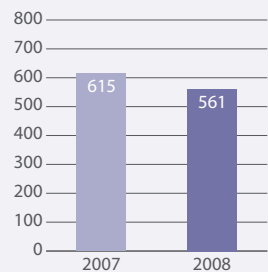

North America Branded

Onze divisie North America Branded bestaat uit drie activiteiten: American Beverage Corporation (ABC), de op twee na grootste producent van gebottelde niet-koolzuur-houdende fruitdranken in de VS, PANOS, dat verschillende natuurvoedings- en specialiteitenmerken van Wessanen beheert, en het uitbestede Liberty Richter, dat merken voor derden beheert.

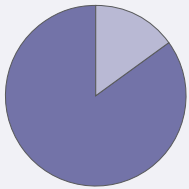
Aantal medewerkers

Per 31 december

Omzet North America Branded 2008

In %

Health	15%
Premium Taste	85%

Kerncijfers

In USD miljoenen, tenzij anders vermeld	2008	2007
Omzet	209,9	186,4
EBIT	19,6	18,9
EBIT-marge (als % van de omzet)	9,3%	10,2%

Belangrijkste doelstellingen 2008

- Versnelde groei van de belangrijkste merken via innovatie en op de consument gerichte marketing.
- Naadloze integratie van de nieuw verworven fruitdrankactiviteiten.
- Succesvolle uitbreiding van de merkactiviteiten in Canada.

Belangrijkste resultaten 2008

- Groei bij de belangrijkste merken van in totaal 11% door effectief adverteren, uitbreiding van de distributie en de introductie van meer dan twintig nieuwe producten.
- Succesvolle integratie van verworven fruitdrankactiviteiten door ABC met vergaande synergievoordelen.
- Succesvolle expansie van belangrijke PANOS-merken, zoals KA-ME, naar Canada.

Belangrijkste doelstellingen 2009

- Meer activiteiten ter verbreding van de consumentenbasis teneinde groei van de belangrijkste merken te waarborgen.
- Distributie van de belangrijkste merken naar nieuwe kanalen, klanten en markten.
- Efficiency- en effectiviteitsverbeteringen in de leveringsketen met het oog op kostenbeheersing.

Strategische focus

De Noord-Amerikaanse merkdivisie is verantwoordelijk voor de productie en marketing van onze Health- en Premium Taste-merken in de zogeheten 'on- & off-premise'-kanalen, waaronder supermarkten, natuurvoedingsketens, onafhankelijke natuurvoedingswinkels en speciaalzaken, slijterijen, bars en restaurants.

De strategie is erop gericht met onze merken leidende posities in te nemen door productinnovatie, onderscheidende merkpositionering en optimale benutting van de propositie authenticiteit en smaak.

Evenwichtige portfolio blijft groei genereren

De Noord-Amerikaanse merkactiviteiten gaven aanhoudende groei te zien in 2008 en realiseerden een omzetstijging van 12,6%. Deze was het gevolg van 6,6% organische omzetgroei gecombineerd met een volledig jaar profijt van de overgenomen fruitdrankactiviteiten.

De algehele strategie blijft erop gericht de middelen te concentreren op een kerngroep van authentieke merken met veel groeipotentie in snelgroeiende marktsegmenten. Onze belangrijkste merken zijn in 2008 opnieuw gegroeid, aangevoerd door de natuurlijke glutenvrije koekjes van MI-DEL en de Italiaanse pasta's van Amore, die beide dubbele groeicijfers realiseerden.

Belangrijke ontwikkelingen

Daily's kant-en-klare cocktails blijven de groei van ABC bevorderen dankzij innovatie en een geweldige smaak.

Het Aziatische keukenmerk KA-ME is met succes geïntroduceerd in Canada.

Sesmark introduceerde de nieuwe productlijn Ancient Grains met smaken als zeezout, knoflookhummus en Parmezaanse kruiden.

De kracht van de portfolio had een brede basis, aangezien zowel de fruitdrink- en cocktailmixactiviteiten van American Beverage Corporation als de etnische specialiteiten van PANOS en de activiteiten voor derden van Liberty Richter groei lieten zien.

Hoewel de snel stijgende kosten vele uitdagingen met zich meebrachten, steeg de winst in 2008 toch met 3,5% ten opzichte van het voorgaande jaar. Dit was het gevolg van omzetgroei die deels toe te schrijven was aan de in 2007 verworven fruitdrinkactiviteiten. Er was sprake van enige margedruk omdat de hogere grondstofkosten niet volledig werden gecompenseerd door prijsverhoging.

Belangrijke merkontwikkelingen in 2008

De cocktails van het merk Daily's bleven groei vertonen in 2008 op basis van een gestage reeks nieuwe producten en verpakkingsinnovaties. De ster van het jaar was de 'ready-to-drink'-lijn (RTD). Het merk begon het jaar met de introductie van een nieuwe RTD Frozen Pina Colada in een zakje, die onmiddellijk een bestseller werd. Vervolgens lanceerde Daily's een nieuw assortiment 100% natuurlijke Martinimixers met smaken als peer, bosbes, appel en citroen. Ten slotte werd een aantal RTD margaritacocktails in eenpersoonsflesjes op de markt gebracht.

Daily's werd ook gekozen tot exclusieve leverancier van cocktailmixers voor een van de grootste hotelketens in de VS en aangewezen als een van de hoofdleveranciers voor de grootste keten van visrestaurants in het land.

In de loop van 2008 zijn de fruitdrinkactiviteiten, die medio 2007 waren overgenomen, volledig geïntegreerd in de activiteiten van American Beverage Corporation. In het kader van deze integratie installeerde ABC de nieuwste high-speed draaiwiel-flessenblaastechnologie ter verhoging van de efficiency van haar opnieuw uitgebreide productiecapaciteit. ABC wist ook haar licentierechten uit te breiden met de eenpersoonsflessen Tampico en Hawaiian Punch die zij in het kader van de acquisitie had verworven, waardoor nieuwe groei mogelijkheden werden gecreëerd voor deze twee gevestigde merken.

Bij de gespecialiseerde voedingsactiviteiten onder beheer van PANOS Brands vernieuwde MI-DEL de grafische vormgeving voor haar natuurlijke koekjes. Ook introduceerde MI-DEL een nieuwe sublijn van 'eenhapsproducten', met smaken als havermout met chocoladesnippers en glutenvrije chocoladekaramel.

Bij de Sesmark crackers is de nieuwe productlijn Ancient Grains geïntroduceerd met smaken als zeezout, knoflookhummus en Parmezaanse kruiden. Deze voedzame volkoren crackers worden geheel met gezonde ingrediënten bereid, zoals amarant, gierst, sorghum en quinoakorrels. Bovendien beleefden Sesmark en het zuiver natuurlijke merk Mr. Sprinkles hun eerste gedrukte reclamecampagne in doelgroeppublicaties en werd de proteïnedrank van het merk Balanced geïntroduceerd in een nieuwe milieu- en klantvriendelijke verpakking met een verbeterd design.

Vooruitblikkend verwachten wij dat de merkactiviteiten hun groei in 2009 en daarna zullen voortzetten door onverminderde productinnovatie gecombineerd met uitbreiding van de op consumenten gerichte marketing.

Onder de loep

Traditioneel merk maakt nieuwe vrienden

In de Verenigde Staten steeg de omzet van MI-DEL natuurlijke koekjes in 2008 met dubbele cijfers als gevolg van gerichte marketinginspanningen.

In 2007 lanceerde PANOS Brands een initiatief voor het opbouwen van merkbekendheid en -waarde. Maar men moest voorzichtig te werk gaan. MI-DEL heeft loyale klanten die niet zullen aarzelen hun mening te geven over veranderingen aan hun favoriete koekje.

Het merkteam stelde een profiel op van de MI-DEL-consument: een gezondheidsbewuste moeder die voor haar gezin voeding met natuurlijke ingrediënten koopt, milieubewust en hecht meer aan inhoud dan aan stijl.

Met dit inzicht selecteerde het merkteam geschikte tijdschriften voor reclamecampagnes en ontwikkelde het twee promotieacties. De eerste, een aanbod van bijgesloten gratis zonnebloemzaden voor iedereen die twee pakken MI-DEL koekjes kocht, leverde een uitstekende respons op. De tweede actie viel samen met het begin van het schooljaar, een toptijd qua koekjesverkoop, en werd gecombineerd met de bekende nationale GOT MILK-campagne waarbij gratis melk werd aangeboden. Beide promotieacties maakten gebruik van natuurlijke verbanden met de doelmarkt van het merk.

Gezien de vertrouwdheid van de MI-DEL-verpakking onder trouwe klanten, vormde het verpakkingsontwerp een grote uitdaging. De grafische vormgeving en de algehele uitstraling van het merk werden zorgvuldig gemoderniseerd met behoud van kernelementen zoals het logo. Deze evolutionaire aanpak werd beloond toen uit kwantitatief onderzoek bleek dat de nieuwe grafische vormgeving 83% van de consumenten aansprak.

Het laatste onderdeel van de nieuwe merkopbouw was de productinnovatie. Er werden nieuwe 'eenhapskoekjes' in ouderwetse smaken geïntroduceerd als gemakkelijke en gezonde snackmogelijkheid.

"Ik beschouw onze MI-DEL-consumenten als een directieraad," aldus Lisa Coker, Vice President Marketing bij PANOS Brands. "Zij kijken wat wij met het merk doen en laten ons per brief, e-mail of telefoon weten wat ze daarvan vinden."

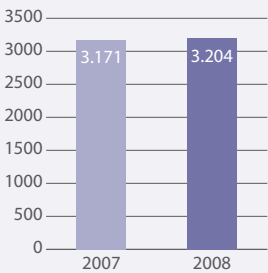

North America Distribution

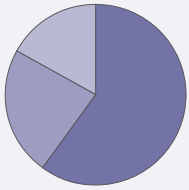
Tree of Life North America (TOL NA) is al meer dan 35 jaar toonaangevend als distributeur van natuurlijke en biologische producten en al meer dan 20 jaar van culinaire specialiteiten en multiculturele voedingsproducten. Geen enkele andere distributeur in Noord-Amerika kan tippen aan onze staat van dienst en deskundigheid in deze gespecialiseerde markten.

Aantal medewerkers

Per 31 december

Omzet North America Distribution 2008 in %

Top Tien supermarkten	60,1%
Alle overige supermarkten	23,2%
Natuurvoedingswinkels	16,7%

Kerncijfers

In USD miljoenen, tenzij anders vermeld	2008	2007
Omzet	1.180,4	1.119,0
Omzet bij constante wisselkoersen	1.181,1	-
EBIT	17,3	7,7
EBIT-marge (als % van de omzet)	1,5%	0,7%

Belangrijkste doelstellingen 2008

- Realisatie van autonome omzetgroei bij supermarkten en natuurvoedingswinkels.
- Inzet van technologie om de productiviteit op te voeren.
- Optimalisatie van de infrastructuur voor distributiecentra.
- Verdere omzetgroei door nieuwe business.
- Verlaging van de exploitatiekosten als percentage van de omzet.

Belangrijkste resultaten 2008

- Omzetgroei van 5,7% bij supermarktklanten en van 7,5% bij de grootste tien.
- Omzetgroei van 4,3% bij natuurvoedingswinkels.
- Nieuwe/uitgebreide partnerships met leveranciers dragen USD 25 miljoen bij aan de verbeterde omzetgroei.
- Implementatie van handheld ordersysteem voor verkopen op locatie met computers in de bedrijfsvrachtwagens en introductie van leveranciersportaal OAK HD.
- Integratie van nieuwe technologie in distributiecentrum Dallas.
- Acquisitie van Apple A Day, een regionale distributeur van biologische wijnen en bieren.

Belangrijkste doelstellingen 2009

- Realisatie van omzetgroei bij supermarkten en natuurvoedingswinkels.
- Inzet van technologie om de relaties met retailers, leveranciers en tussenpersonen te ondersteunen en de productiviteit te verbeteren.
- Optimalisatie van de infrastructuur voor distributiecentra via consolidatie van Dallas/Cleburne en verhuizing van North Bergen/Allentown.
- Verdere omzetgroei door nieuwe business en nieuwe kanalen.
- Verlaging van de exploitatiekosten als percentage van de omzet.

Strategische focus

Onze Noord-Amerikaanse distributiedivisie levert een compleet assortiment natuurlijke, biologische, speciale/ culinaire en multiculturele voedingsproducten aan supermarkten, grootwarenhuizen en onafhankelijke retailers in de Verenigde Staten en Canada.

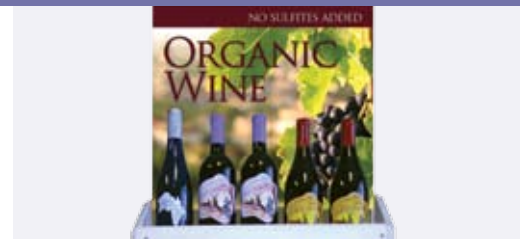
De divisie biedt naast ongeëvenaarde kennis van producten en consumententrends excellente logistieke, inkoop- en verkoopdiensten aan haar klanten, een combinatie die bijdraagt aan de huidige en toekomstige omzetgroei van die klanten.

Kennis van categorieën en producten is de belangrijkste onderscheidende eigenschap van onze Noord-Amerikaanse distributiedivisie. We benutten onze Category Management-expertise in combinatie met onze eigen marketingservice Smart AssortmentSM om optimale assortimentplannen aan te bieden die zijn toegesneden op

Belangrijke ontwikkelingen

De nieuwe technologie ASPEN voorziet verkoopbuitendienstmedewerkers van onvertraagde winkelspecifieke informatie over goedgekeurde orders, productmutaties en voorraadniveaus, op basis van gegevens die in de winkel beschikbaar zijn.

Door de acquisitie van Apple A Day kan Tree of Life North America retailers in Florida nu niet alleen de beste specialiteiten en natuurlijke en biologische voedingsproducten leveren, maar ook biologische wijnen en bieren, via één enkel distributiesysteem.

de behoeften van afzonderlijke retailers en locaties. In 2008 hebben meer dan 7.500 winkels geprofiteerd van Smart Assortmentsm.

Solide resultaten in 2008

Tegen constante wisselkoersen steeg de omzet van de divisie North America Distribution met 5,5% in 2008. Deze solide prestatie is te danken aan een combinatie van organische omzetgroei, het aantrekken van nieuwe business en de acquisitie van Apple A Day. De EBIT over het hele jaar steeg met 125% als gevolg van omzetgroei en efficiencywinst.

Technologische verbeteringen versterken excellente uitvoering

In 2008 hebben we ons handheld ordersysteem voor buitendienstmedewerkers vervangen door nieuwe technologie onder de naam ASPEN (Automated Sales Processing Enterprise Network). Dit nieuwe state-of-the-art systeem begon onmiddellijk vruchten af te werpen. Zowel de productiviteit per medewerker als de operationele efficiency van het bedrijf is verbeterd. ASPEN helpt de omzet te verhogen en de kosten te verlagen door

buitendienstmedewerkers te voorzien van onvertraagde winkelspecifieke informatie over goedgekeurde orders, productmutaties en voorraadniveaus. Orderbeslissingen kunnen nu worden gebaseerd op actuele gegevens die in de winkel beschikbaar zijn – zo dicht mogelijk bij onze klanten en de consument. Deze nieuwe technologie betekent een enorme verbetering ten opzichte van het oude systeem en de integratie in het verkoopbuitendienstteam is snel en probleemloos verlopen. Ook door onze klanten is het nieuwe systeem erg positief ontvangen.

Technologie is ook de katalysator voor excellente logistieke dienstverlening. In dat opzicht was 2008 een keerpunt omdat het bedrijf is begonnen met de implementatie van horizontale carouseltechnologie alsmede 'pick to light'- en 'in line'-weegtechnieken. Het horizontale carouselstelsel dat in ons nieuwe complex in Dallas (Texas) is geïnstalleerd, leverde een productiviteitsverbetering van 40% op ten opzichte van onze 'less than case picking'-operaties en biedt de flexibiliteit die nodig is om onze infrastructuur geschikt te maken voor toekomstige groei. 'In line'-weegtechnieken en 'pick to light' worden nu in twee van onze magazijnen toegepast en er zijn plannen voor nog twee implementaties in 2009. Deze technologie moet leiden tot meer dan 99,95% orderprecisie.

Daarnaast zijn de rapportageplatforms Operations Dashboard en Operations 360 ontwikkeld en in gebruik genomen. Het dashboard verschaft onvertraagde 'key performance'-gegevens, waarmee het management snel kan inspelen op operationele uitdagingen. Operations 360 levert op basis van onze resultaten trendgegevens aan klanten.

In juni is een opgewaardeerde versie van onze Online Analysis Kit (OAK) geïntroduceerd. Onder de naam OAK HD verschaft deze service onze leveranciers uitzonderlijk goed inzicht in hun productresultaten, inclusief mutaties, voorraadstatus en verkooptrends, in diverse gebruikersvriendelijke indelingen.

De strategische visie van TOL NA komt neer op het inzetten van technologie om de efficiency te verhogen, kwaliteit in te bouwen in alle processen, informatie optimaal beschikbaar te stellen aan beslissers en partners in de leveringsketen, en die hele keten inzichtelijk te maken. Zo verwachten wij de kosten beter te beheersen, onze financiële resultaten te verbeteren en onze klanten te blijven verblijden.

Acquisitie Apple A Day creëert nieuwe mogelijkheden

In 2008 heeft TOL NA het zelfstandige bedrijf Apple A Day overgenomen, dat biologische wijnen en bieren distribueert naar retailers in de staat Florida. Door de opname van deze snelgroeiende categorieën in ons productaanbod kunnen we retailers in Florida nu met één zeer efficiënt distributiesysteem niet alleen de beste specialiteiten en natuurlijke en biologische voedingsproducten leveren maar ook biologische wijnen en bieren. Het initiatief beperkt zich in eerste instantie tot Florida, maar het is onze intentie om met gebruikmaking van onze relaties in de leveringsketen, ons assortiment en onze deskundigheid de distributie van topkwaliteit biologische wijnen en bieren uit te breiden naar die staten waar de marktomstandigheden, de regelgeving en de retailverhoudingen de opzet van een winstgevend distributiemodel mogelijk maken.

Onder de loep

Beheer van de complexe distributie in de VS

Distributeur Tree of Life North America (TOL NA) exploiteert een 'pijplijn' van merkproducten die zorgt voor de aanvoer van natuurlijke en speciale voedingsproducten naar de consumentenmarkt. Aan het begin van de pijplijn staat een groep 'leveranciers'. De meeste leveranciers zijn bedrijven die verpakte merkartikelen maken en distributeurs inschakelen om de retailers en uiteindelijk de consumenten te bereiken. Aan het eind van de pijplijn staan de 'klanten', de winkels die de producten aan de consument verkopen. De klanten lopen uiteen van reusachtige landelijke supermarktketens tot kleine buurtwinkels.

Het team van TOL NA is voortdurend op zoek naar uitbreiding van het volume aan beide uiteinden van de pijplijn door contracten af te sluiten met nieuwe klanten en nieuwe leveranciers. De afgelopen twee jaar heeft TOL NA circa USD 125 miljoen aan nieuwe business bij klanten verworven en rond 1600 nieuwe winkels aan haar distributielijst toegevoegd. Aan het andere uiteinde van de pijplijn heeft het bedrijf zo'n USD 45 miljoen aan nieuwe business van leveranciers aangetrokken.

De sleutel tot het aantrekken van nieuwe business is dat TOL NA de wederpartij laat zien dat samenwerking concurrentievoordeel oplevert. Troy Benscoter, SVP Category Management bij TOL NA, licht toe: "We moeten aan leveranciers demonstreren dat we hun producten in de juiste winkels kunnen krijgen – op de juiste tijd, tegen de juiste prijs – om hun omzet te maximaliseren. En we moeten aan klanten laten zien dat we een productaanbod kunnen leveren dat zij snel en winstgevend kunnen verkopen."

Met 44.000 unieke SKU's, verkocht aan duizenden winkels in de hele Verenigde Staten, is die opgave niet eenvoudig. Maar dat is precies het punt waarop TOL NA zich kan onderscheiden van de concurrentie. "Wij beheren die complexiteit namens onze partners," aldus Troy. "Neem bijvoorbeeld Smart Assortmentsm. Daarmee kunnen we assortimenten samenstellen die exact zijn afgestemd op de demografische kenmerken van een bepaalde wijk. De retailer kan zich concentreren op het runnen van zijn zaak in de zekerheid dat de producten die wij in de schappen hebben gelegd de lokale kopers waarschijnlijk het meest zullen aanspreken."

Aan het andere uiteinde van het retailkanaal zullen grote supermarktketens om te beginnen waarschijnlijk gewoon voorraadartikelen bij TOL NA bestellen. Maar dankzij de expertise van TOL NA op het gebied van category management kunnen zij complexe assortimenten samenstellen die hun winkels meer omzet opleveren. Daarom worden de buitendienstmedewerkers van TOL NA, gewapend met de nieuwe technologie ASPEN, vaak uitgenodigd om de interne order-, bevoorradings- en merchandisingfuncties te vervullen en in feite het hele proces over te nemen. Momenteel heeft TOL NA dergelijke full-servicecontracten afgesloten bij circa 70% van haar klanten. Naar verwachting zullen meer winkels op dit model overgaan.

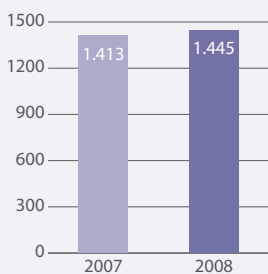

Europe Branded

De Europese merkactiviteiten van Wessanen betreffen de eigen gezondheidsmerken, de diepvriesactiviteiten en de 'sole agency'-activiteiten. De divisie omvat zes landelijke eenheden die zich richten op de lokale Health- en Premium Taste-markten in Frankrijk, Nederland, België, het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en Italië.

Aantal medewerkers

Per 31 december

In 2008 is Whole Earth met succes geïntroduceerd in Duitsland en Nederland.

Distriborg lanceerde in 2008 het nieuwe merk Tanoshi, een assortiment authentieke Japanse voedingsproducten.

Kerncijfers

In EUR miljoenen, tenzij anders vermeld	2008	2007
Omzet	486,7	462,2
Omzet bij constante wisselkoersen	494,5	-
EBIT	35,7	42,1
EBIT-marge (als % van de omzet)	7,3%	9,1%

Belangrijkste doelstellingen 2008

- Verdere versnelling van de groei van de belangrijkste merken door een combinatie van Europese en lokale innovaties en effectieve merkondersteuning.
- Verbetering van het resultaat van de diepvriesactiviteiten.
- Positionering van Wessanen als de Europese expert op het gebied van Health-voeding.
- Verdere afstemming van de lokale activiteiten per land.
- Verder verbeterde afstemming van productinnovatie, gezamenlijk inkopen en strategische leveranciersselectie.

Belangrijkste resultaten 2008

- Omzetstijging van 4,4%¹ bij belangrijkste merken door innovaties en effectieve merkondersteuning.
- Verbeterd resultaat van de diepvriesactiviteiten; overgang van Tilburg naar de faciliteit van Favory Convenience Food Group in Deurne voltooid.
- Verbeterde positionering en klantenbasis voor de belangrijkste merken ter versterking van onze reputatie als expert op het gebied van gezonde, natuurlijke, biologische voedingsproducten.
- Integratie van Health-activiteiten in Frankrijk en samenvoeging verkoop- en marketingteams in het Verenigd Koninkrijk.
- Realisatie van synergie en besparingen door het Europese inkoopteam dankzij gezamenlijk inkopen en voortgezette strategische leveranciersselectie.

Belangrijkste doelstellingen 2009

- Verdere groei van belangrijkste merken door internationalisering van het merkaanbod en zowel Europese als lokale innovaties.
- Verdere verbetering van het resultaat van de Europese diepvriesactiviteiten.
- Onverminderde positionering van Wessanen als de Europese expert op het gebied van gezonde, natuurlijke, biologische voedingsproducten.
- Nog betere afstemming van lokale activiteiten per land.
- Uitrol van het Supply Chain Audit Protocol naar onze strategische leveranciers.

¹ Exclusief wisselkoerseffect.

² Exclusief wisselkoerseffect en acquisities.

Strategische focus

Onze primaire focus is het vermarkten, distribueren en promoten van onze best lopende Health- en Premium Taste-merken via grotere retailers en supermarkten en in het out-of-home kanaal. Hieronder valt ook het beheer van diverse merken van derden zonder vertegenwoordiging in bepaalde landen. De strategie is erop gericht productinnovaties aan te sturen via ons Europese netwerk, sommige merken te internationaliseren maar de overige merken hun lokale karakter te laten behouden. Waar mogelijk exporteren we aantrekkelijke productconcepten naar andere bedrijven van Wessanen om ze onder een lokaal merk op de markt te brengen. In 2008 hebben we diverse initiatieven ontplooid die waren gericht op internationale expansie van merken. Wij zullen dit proces in 2009 uitbreiden.

Eerste drie kwartalen sterk; bescheidener groei in laatste kwartaal 2008

De omzet over het hele jaar uit de activiteiten van Europe Branded steeg met 7,0%¹. Deze stijging is te danken aan een combinatie van 2,7%¹ organische omzetgroei, het effect van de consolidatie van de joint venture in diepvries-producten met Rabo Capital en de acquisitie van So Good in het Verenigd Koninkrijk. De belangrijkste aanjager was het goede organische resultaat van onze Health-merken, die een groei van 6,0%² vertoonden. De diepvriesactiviteiten waren stabiel en de omzet uit 'sole agency'-contracten daalde met 10,8%, voornamelijk als gevolg van de effecten van in 2007 en 2008 beëindigde contracten. Om focus aan te brengen en de 'sole agency'-contracten in lijn te brengen met onze merkenportfolio, is in 2008 EUR 5,6 miljoen aan omzet afgestoten.

De EBIT-marge kwam uit op 7,3%. Het negatieve effect van de wisselkoersontwikkeling tussen euro en Brits pond in het eerste halfjaar werd in het tweede halfjaar gecompenseerd door betere kostenbeheersing, verbeterde sourcing en prijsverhogingen. De EBIT-marge van de Health-portfolio viel met 10,6%² binnen de strategische bandbreedte van 10-12%. Het resultaat van de diepvriesactiviteiten was teleurstellend, hoofdzakelijk door de transitie bij Favory Convenience Food Group (FCFG), dat sinds het derde kwartaal van 2007 is geconsolideerd.

Gaylord Hauser introduceerde in 2008 'Nutricosmétiques', een assortiment voedingssupplementen die het lichaam fysiek verbeteren.

In juli 2008 verwierf Wessanen de Europese activiteiten van So Good, het op een na grootste merk in de Britse markt voor zuivelalternatieven.

In de loop van 2008 werd Whole Earth met succes geïntroduceerd in Duitsland en Nederland.

Groei merken in belangrijkste segmenten

Als gevolg van een verbeterd productaanbod en krachtiger marketingondersteuning vertoonden de meeste van onze topmerken in het Health-segment groei in 2008, soms zelfs met dubbele cijfers.

Onze merkactiviteiten in het Verenigd Koninkrijk lieten belangrijke groei zien, die grotendeels te danken was aan een beter afgewogen distributie en tactische marketing. De strategie van een meer afgewogen distributie bij de grote supermarkten, nieuwe businesskanalen en gezondheids-specialzaken was succesvol. Tot de uitdagingen in 2008 behoorden de wisselkoersfluctuaties. Deze werden met succes gecompenseerd door stringente kostenbeheersing, verbeterde sourcing en doorberekening van prijsstijgingen aan klanten.

In juli 2008 werd in het Verenigd Koninkrijk door de acquisitie van So Good toegang gekregen tot de (gekoelde en ongekoelde) niet-zuivelcategorie. So Good was op het moment van overname verlieslijdend maar sloot het jaar winstgevend af.

In Frankrijk presteerde Bjorg goed door een sterke pijlpijn van innovatieve niet-zuiveldranken en maaltijd-componenten. Bonneterre profiteerde van innovatie en van succesvolle partnerships met specialzaken in gezondheidsvoeding. De Premium Taste-merken bleven groei met dubbele cijfers vertonen, mede dankzij de introductie van het merk Tanoshi (Japanse voeding).

In België werden in veel grootwinkelbedrijven speciale Zonnatura-schappen ingericht. Het nieuwe dieet-assortiment Nutricosmétiques van Gaylord Hauser werd zeer goed ontvangen en zal in de nabije toekomst tot ruimere distributie en een hogere omzet leiden. Het Belgische out-of-home kanaal voor diepvriessnacks boekte goede resultaten dankzij marketinginitiatieven voor de handel en een nieuw loyaliteitsprogramma voor consumenten.

In het Duitse grootwinkelsegment realiseerde Bionor dubbelcijferige groei met de introductie van nieuwe biologische productlijnen. In hetzelfde kanaal werd met succes het biologische premium-merk Whole Earth

geïntroduceerd. Tartex behield zijn leidende positie in de markt voor vegetarische spreads in het reformkanaal, mede dankzij een substantiële promotiecampagne. Tegelijkertijd breidde het merk de afzet in biologische winkels uit, voornamelijk door innovatie en betere communicatie met de consument. Ook Allos bleef marktleider in alle relevante segmenten dankzij succesvolle innovaties zoals een nieuw categorieoverstijgend productassortiment, een nieuwe premium-lijn vruchtenspreads en nieuwe graanspecialiteiten.

In Nederland hebben alle merken in het natuurlijke/biologische segment zich positief ontwikkeld. Biorganic groeit met meer dan 10% per jaar dankzij verbeterde marktpenetratie en uitbreiding van de distributie. Zonnatura, ons belangrijkste Nederlandse Health-merk, realiseerde verdere groei, onder meer dankzij versterking van de positie van de gezonde kindersnacks onder de naam Kikker. Eind vierde kwartaal werd in een aantal Nederlandse retailkanalen het biologische merk Whole Earth geïntroduceerd, dat positieve reacties ontving van de retailers.

In het Premium Taste-segment versterkten we onze positie door uitbreiding van onze 'category management'-expertise. De in 2007 beëindigde 'sole agency'-contracten begonnen in 2008 positief uit te werken.

In het diepvriesvoedingsegment werd het merk Beckers geherpositioneerd, maar de omzetontwikkeling in het retailkanaal bleef achter als gevolg van hevige concurrentie. De volledige integratie van de private label-diepvriesactiviteiten van Wessanen in Favory Convenience Food Group werd in 2008 voltooid na de succesvolle overgang van Tilburg naar Deurne.

In Italië versterkte Bio Slym zijn positie als productie- en ontwikkelingscentrum voor de sojadranken van Wessanen. In 2008 introduceerde Bio Slym een nieuw merk – Buon per te – voor de Italiaanse markt. Het Italiaanse diepvriesbedrijf Righi vergrootte zijn distributie in het supermarktkanaal, versterkte zijn aanwezigheid in het restaurantkanaal, consolideerde het appetizeraanbod op basis van vis en introduceerde met succes een nieuw assortiment glutenvrije diepvriesproducten.

Onder de loep

Gezonde snackkeuze bij Beckers

De kroket is een typisch Nederlandse snack die veel in kramen en op markten wordt verkocht. Een van de grootste producenten van kroketten voor thuisconsumptie is Wessanen-dochter Beckers.

Hedendaagse Nederlandse consumenten zijn zich, net als consumenten elders in Europa en Noord-Amerika, steeds meer bewust van gezondheidsaspecten. Beckers speelt op deze trend in met een nieuw kroketproduct dat 30% minder zout en vet bevat maar toch de bij consumenten zo geliefde smaak heeft behouden.

De nieuwe kroket, die in het out-of-home kanaal zal worden verkocht vanaf april 2009, draagt het 'Gezonde Keuze'-label. Dit geeft aan dat het product voldoet aan de

criteria van de gelijknamige organisatie die consumenten wil helpen gezonde keuzes te maken wanneer zij voedingsproducten kopen. Het 'Gezonde Keuze'-label is een onafhankelijke garantie dat het product voldoet aan internationale voedingsrichtlijnen en dat het in vergelijking met soortgelijke producten minder verzadigd vet, suiker en zout bevat.

Naast de kroket verkoopt Beckers ook drie soorten loempia's die voldoen aan de criteria van 'Gezonde Keuze'. Het bedrijf is van plan het aanbod gezonde keuzemogelijkheden in de nabije toekomst verder uit te breiden.

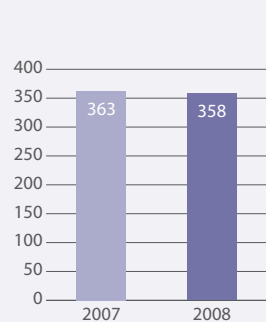

Europe Distribution

Europe Distribution is in toenemende mate actief in drie Europese landen. De divisie verzorgt distributieservices met toegevoegde waarde en de marketing van (exclusieve) merken van derden en eigen Wessanen-merken voor speciaalzaken in gezonde voeding in het Verenigd Koninkrijk, België en Nederland.

Aantal medewerkers

Per 31 december

Kerncijfers

In EUR miljoenen, tenzij anders vermeld	2008	2007
Omzet	143,9	144,1
Omzet bij constante wisselkoersen	152,1	-
EBIT	6,5	10,2
EBIT-marge (als % van de omzet)	4,5%	7,1%

Belangrijkste doelstellingen 2008

- Versnelde groei bij Tree of Life UK door een belangrijke toename van het volume via nieuwe klanten en door verwerving van exclusieve distributiecontracten voor nieuwe merken.
- Intensivering van de samenwerking met partijen in de sector voor gezonde voedingsproducten ter stimulering van de consumentenbestedingen en verdere professionalisering van winkelconcepten.
- Verdere verbetering van de Europese inkoopstergie en samenwerking met leveranciers en aanscherping van het kostenbewustzijn.
- Verbetering van de magazijnfunctie van Tree of Life UK door middel van automatisering.

Belangrijkste resultaten 2008

- Verwerving van vier exclusieve merken/partnerships.
- Verbeterde samenwerking en resultaten, vooral via de gerenoveerde winkels met de Natuurwinkelformule, ondersteund door Natudis.
- Verbeterd operationeel resultaat door betere sourcing en kostenefficiency.
- Opbouw van Wessanen-merken in het natuurvoedingskanaal en versterkte inzet van Wessanen-merken in heel Europa.
- Verbeterde magazijnefficiency bij Tree of Life UK dankzij het Kardex-systeem.

¹ Exclusief wisselkoerseffect.

Belangrijkste doelstellingen 2009

- Klanten aanmoedigen al hun zaken te doen met Tree of Life UK om de recessiedruk te weerstaan.
- Exclusieve merken en samenwerkingsverbanden onderhouden en verder ontwikkelen.
- Verhoging van de magazijnefficiency via diverse innovaties, waaronder het 'Very Narrow Aisles'-concept
- Beheersing van kosten en overhead, met name verlaging van de transportkosten.
- Verder uitrollen van het 'gerenoveerde' winkelconcept van Natudis.

Strategische focus

Europe Distribution richt zich met haar diensten op de behoeften van lokale, in gezonde voeding gespecialiseerde winkels in het Verenigd Koninkrijk (via Tree of Life UK) en in België en Nederland (via Natudis). De divisie distribueert exclusieve merken van derden en de eigen Wessanen-portfolio en levert marketing- en retailservices met toegevoegde waarde waarmee winkels hun omzet kunnen verhogen. Onze goede naam in dit kanaal ontlenen wij aan de winkels zelf, die het vertrouwen genieten van consumenten die zich bij hun aankoopbeslissingen hoofdzakelijk laten leiden door principiële keuzes.

Sterk eerste halfjaar, bescheidener groei in tweede halfjaar

De omzet uit de Europese distributieactiviteiten nam over het hele jaar met 5,5%¹ toe. Dit solide resultaat werd bereikt door een combinatie van organische omzetgroei en het volledige effect van de inspanningen op het gebied van exclusieve productlijnen en winkelrenovaties. De EBIT-marge bedroeg 4,7%¹. De brutomarge verbeterde licht en de kosten werden strak in de hand gehouden.

Belangrijke ontwikkelingen

Slim4, het verkoopprognose- en voorraadsysteem van TOL UK, stelt ons in staat maatregelen te nemen ter compensatie van de stijgende transportkosten.

De Natuurwinkelformule: lokale winkels met een sterk en schoon imago en een heldere moderne uitstraling waar de beste gezonde voeding wordt verkocht.

Distributieactiviteiten: aanhoudende voortgang op alle fronten

Voor onze Europese distributieactiviteiten was 2008 opnieuw een goed jaar met aanhoudende omzetgroei ondanks een teruggang van de markt.

Belangrijke groeifactoren waren verbeterd category management en het effect van de winkelrenovaties in combinatie met autonome omzetgroei en door acquisitie gegenereerde business. De fluctuaties in de euro/Brits pond-wisselkoers beïnvloedden het resultaat negatief, maar in mindere mate dan bij de divisie Europe Branded.

Natudis wist in 2008 de groei te versnellen ten opzichte van 2007. Het bedrijf bleef het winkelconcept Natuurwinkel ondersteunen, dat een meer hedendaagse, professionele benadering van de natuurvoedingssector nastreeft. Meer dan veertig Natuurwinkels zijn opgewaardeerd tot de nieuwe norm, trekken nieuwe klanten en bieden een ruimer assortiment authentieke biologische producten in een moderne retailcontext. Natudis bevindt zich in een goede positie om te profiteren van de toegenomen belangstelling van consumenten voor duurzame voedingsproducten die ook gezondheidsvoordelen bieden.

Tree of Life UK (TOL UK) boekte solide omzet- en winstgroei in een jaar waarin de Britse markt voor gezonde voeding met 5% kromp.

Het bedrijf heeft met een strategie van exclusieve contracten zijn positie als toonaangevend groothandelaar op de Britse markt voor gezonde voedingsproducten versterkt en blijft die status verder ontwikkelen als belangrijkste Britse leverancier van Whole Foods Markets, de Amerikaanse retailer die in 2007 in Londen een natuurlijke/biologische hypermarkt van 7.500m² heeft geopend.

Dankzij nieuwe systemen en een nog breder productaanbod heeft TOL UK zijn positie behouden als meest efficiënte exploitant van magazijndiensten voor natuurlijke/biologische producten in het Verenigd Koninkrijk. De komende jaren blijft het bedrijf zich richten op verlaging van overheadkosten, vooral op transportgebied.

Evenals in voorgaande jaren hebben we ons geconcentreerd op verbetering van de serviceniveaus voor onze klanten en tegelijkertijd de kosten van voorraadbeheer en logistiek onder controle gehouden.

Belangrijke aandachtspunten waren de verdere uitrol van het verkoopprognose- en voorraadsysteem Slim4, versterking van het beheer van de leveringsketen en het zoeken naar manieren om de stijgende transportkosten te neutraliseren.

In 2008 zijn we ons blijven richten op grote projecten ter verbetering van de efficiency en ter uitbreiding van de capaciteit van onze Britse magazijnactiviteiten. De genomen maatregelen zullen ons in staat stellen de verwachte groei op duurzame wijze op te vangen.

Het Europese inkoopteam, opgericht ter ondersteuning van onze Europese teams voor strategische ontwikkeling en categorie-innovatie, ontwikkelde een speciaal auditprotocol

Onder de loep

Gezonde groei bij Natuurwinkel

Natuurwinkel, de Nederlandse franchise op het gebied van gezonde voeding, eigendom van Natudis, beleefde een uitstekende groei in 2008. Aan het begin van het jaar bestond de keten uit 40 winkels die allemaal een 'opfrisbeurt' hadden gehad: ze waren omgebouwd volgens de nieuwe Natuurwinkel-huisstijl, inclusief grafische uitingen en winkelindeling. Aan het eind van het jaar waren nog eens 12 winkels gerenoveerd, waarmee het totaal op 52 kwam.

De Natuurwinkel formule is simpel maar doeltreffend: de beste natuurlijke en biologische voedingsproducten, verkocht in lokale winkels met een sterk en schoon merkimage en een heldere moderne uitstraling.

Natuurwinkel maakt nieuwe vrienden telkens wanneer een nieuwe winkel wordt geopend. Uit onderzoek blijkt dat bestaande klanten meer besteden en dat nieuwe klanten de winkels vaker bezoeken. Het eindresultaat is dat de hele keten dubbele groeicijfers te zien gaf in 2008.

Het geheim van het succes schuilt in de balans tussen een aantrekkelijke, vriendelijke verkoopomgeving en een professionele retailbenadering. Het visuele ontwerp is warm en gastvrij, de medewerkers zijn behulpzaam en vriendelijk. Met grafische middelen worden de voordelen van goede natuurlijke voeding en de beginselen van duurzaamheid gepromoot. Het concept steunt op goede professionele retailing, met een zorgvuldig samengesteld assortiment, doordachte displays en goed voorraadbeheer.

"Wij proberen een bedrijf van de grond te krijgen op basis van wederzijds voordeel," aldus Xander Meijer, CEO van Natudis. "We ondersteunen de franchisenemers met onze professionele vaardigheden zodat zij een goede relatie met hun klanten kunnen opbouwen. Uiteindelijk streven we allemaal naar hetzelfde: authentieke natuurlijke voeding van hoge kwaliteit. Het is een win-winsituatie en we zijn vastbesloten die in 2009 te continueren."

om onze bedrijfsprincipes te bewaken in aanvulling op de verplichte standaardcertificeringen. Het team bleef potentiële synergievoordelen benutten door onze centrale inkoopinitiatieven te intensiveren, partnerships met leveranciers aan te gaan om kostenverlaging te stimuleren, en expertise te leveren op het gebied van productinnovatie.

We hebben ons opnieuw ingespannen om de transportkosten onder controle te houden. Het gebruik van standaard 'transportscans' stelt ons in staat om potentiële efficiencywinst snel te onderkennen. De komende jaren zullen we de ontwikkeling van de transportkosten nauwkeurig blijven volgen, met name in relatie tot de nauwgezetheid en tijdigheid van onze leveringen.

Duurzaamheid

Aandacht voor onze producten en voor het milieu

Het realiseren van onze zakelijke doelstellingen, zonder concessies te doen aan ons streven naar maatschappelijk verantwoord ondernemerschap, vereist dat we een goede afweging maken tussen de belangen van al onze stakeholders.

Onze uitdagingen op het vlak van duurzaamheid bestrijken in wezen vier thema's: product en proces, milieu, mens en maatschappij, en winst.

Duurzaamheid is naast authenticiteit en transparantie een van onze kernprincipes. Wij hebben ons ten doel gesteld duurzaamheid in elk aspect van de bedrijfsvoering te integreren, uiteenlopend van de ontwikkeling en productie van onze producten tot de distributie naar onze klanten.

Duurzaamheid integreren

De Sustainability Board van Wessanen, die uit zeven ter zake kundige leden bestaat, beoordeelt, formuleert en communiceert jaarlijks de belangrijkste doelen die Wessanen zich stelt op het gebied van duurzaamheid. De nadere invulling van deze doelen is afhankelijk van hun reikwijdte: lokale doelen worden bepaald door lokale managementteams, concernbrede doelen worden opgepakt via zowel de Balanced Scorecard als de functionele teams (Kwaliteit, HRM, Supply Chain). Op lokaal niveau zorgen de afzonderlijke dochterondernemingen voor trendanalyses en benchmarks, zodat per locatie actieplannen kunnen worden ontwikkeld.

Voor meer informatie over ons duurzaamheidsbeleid en onze duurzaamheidsstrategie verwijzen wij u naar www.wessanen.com/sustainability. Voor een volledig overzicht verwijzen wij u naar ons 2008 Sustainability Report (Engelstalig), dat in mei 2009 zal worden gepubliceerd.

Product en proces

Belangrijkste in 2008 gestelde doelstellingen

- Integratie van duurzaamheidscriteria in inkoop- en productontwikkelingsprocessen per eind 2008.
- Excellente processen: 90% van de werkmaatschappijen, die binnen de scope vallen van het duurzaamheidsverslag, krijgen in 2008 een management-audit.
- Authenticiteit: in 2008 wordt het percentage merkproducten gemeten waarvan de belangrijkste ingrediënten tot op landniveau kunnen worden herleid.

Integratie duurzaamheidscriteria in onze processen

In 2008 hebben we het inkoopproces opnieuw vormgegeven en onze bedrijfsprincipes – authenticiteit, transparantie en duurzaamheid – in concrete criteria vertaald voor leveranciers en inkopers. Dit resulteerde in een nieuw auditprotocol voor de leveringsketen. Het streven is dat 80% van ons assortiment natuurlijke en biologische producten eind 2011 door een externe auditor is gecontroleerd. Als volgende stap zullen we ons richten op integratie van de duurzaamheidscriteria en -doelen in onze processen voor de ontwikkeling van nieuwe producten.

Belangrijke ontwikkelingen

Bij ABC zijn de Little Hugs-flesjes een stuk milieuvriendelijker geworden nu het gebruik van elektriciteit, brandstof en plastic flink is verminderd dankzij een nieuwe technologie.

Whole Earth biedt heerlijke biologische voedingsproducten, die natuurlijk en gezond zijn, en is nu ook beschikbaar voor de Nederlandse en Duitse consument.

Excellente processen

99% van onze medewerkers werkt nu in een ISO 9001-gecertificeerde organisatie en 98% werkt in een ISO 14001-gecertificeerde omgeving. Al onze senior managers zijn getraind in het uitvoeren van audits. Auditteams, bestaande uit senior managers uit verschillende landen en vakgebieden, bezoeken elkaars organisatie en voeren controles uit, met speciale aandacht voor gestelde doelen en de uitvoering daarvan, duurzaamheid en continue verbeteringsprocessen. In 2008 is 70% van de geplande audits uitgevoerd; de rest is uitgesteld tot 2009.

Productauthenticiteit meten

We zijn begonnen met het meten van het percentage merkproducten waarvan de drie belangrijkste ingrediënten tot op landniveau kunnen worden nagegaan, zodat transparantie van de herkomst is gegarandeerd. Afhankelijk van het type dochteronderneming kon 60-100% van onze merkproducten op voorraad worden herleid.

Milieu

Belangrijkste in 2008 gestelde doelstellingen

- Vermindering van het gebruik van koelvloeistoffen met 50% per eind 2008 (index 2007).
- Vermindering van onze potentiële impact op de ozonlaag met 10% in de periode van 2006 tot 2012 (index 2006).
- Vermindering van onze broeikasgassen met 20% in de periode van 2005 tot 2012 (index 2005).
- Uitvoeren van onderzoek naar haalbaarheid van kwartaalrapportages over de CO₂-emissies per werkmaatschappij, ingaande 2009 haalbaarheid.
- Uitvoeren van onderzoek naar haalbaarheid van het formuleren van een doelstelling op afval en verpakking-/productverhouding.

Onze impact op het milieu verminderen

Onze CO₂-uitstoot is relevant voor al onze bedrijfsactiviteiten en is daarom een belangrijke indicator voor onze milieuprestaties. Koelvloeistoffen, brandstof en elektriciteit dragen in belangrijke mate bij. In 2008 hebben we uitstekende resultaten geboekt met de vermindering van koelvloeistoffen; zowel het gebruik als de potentiële impact op de ozonlaag zijn in belangrijke mate teruggedrongen (met respectievelijk 60% en 20%). Via diverse initiatieven hebben we op verschillende locaties ook de broeikasgasemissies weten te verlagen, maar omdat we in 2008 voor een bredere scope hebben gedefinieerd, bleef het absolute cijfer op hetzelfde niveau. We werken onverminderd aan verwezenlijking van onze reductiedoelstelling van 20% in 2012.

Om beter inzicht te verkrijgen in ontwikkelingen in de loop van het jaar, is besloten om vanaf 2009 twee keer per jaar te rapporteren over de uitstoot van broeikasgassen.

Een doelstelling formuleren voor de afvalverhouding tussen verpakking en product

Door de huidige trend van steeds kleinere porties en veilige verpakking is de afvalverhouding tussen verpakking en product een grote uitdaging. Gezien de diversiteit van onze productportfolio zijn we er in 2008 nog niet in geslaagd een concernbrede doelstelling te formuleren.

Onder de loep

Vermindering CO₂-emissies

Bij Wessanen kan de zorg voor het milieu op grote toewijding rekenen. Het is ons doel om onze supply chain, van het veld tot op de tafel bij de consument, zo duurzaam mogelijk te maken.

Een van onze hoofdverantwoordelijkheden is onze uitstoot van CO₂ te minimaliseren. In onze activiteiten verbruiken wij energie om onze producten te produceren en deze bij onze klanten te bezorgen. Natuurlijk zoeken we daarbij voortdurend naar manieren om onze impact op het milieu te beperken.

Onlangs heeft ons Noord-Amerikaanse distributiebedrijf Tree of Life een brandstof-efficiencyprogramma geïmplementeerd om de uitstoot van CO₂ te verminderen.

Sinds medio 2007 zijn alle bedrijfsvrachtwagens uitgerust met een computer die het rijgedrag registreert, bijvoorbeeld bij periodes van een stationair draaiende motor.

Chris Sieburg, VP Transportation bij Tree of Life, is erg ingenomen met de resultaten: "We hebben nu een systeem waardoor ons wagenpark zo efficiënt als mogelijk met brandstof omgaat. Het afgelopen jaar is de brandstofefficiency met 3% toegenomen en zijn periodes van stilstand met draaiende motor met 13% afgenomen."

Winst

Belangrijkste in 2008 gestelde doelstellingen

- In 2008 in meer duurzame beleggingsfondsen te worden opgenomen door te voldoen aan de criteria van Europese beleggers die in ondernemingen willen beleggen die hoge prioriteit toekennen aan duurzaamheid.

Onze duurzaamheidsgegevens stellen beleggers met een speciale belangstelling voor duurzaamheid in staat om onze resultaten te vergelijken met die van concurrenten, met industriënormen en met onze eigen resultaten uit het verleden. In 2008 voldeden wij aan de criteria van diverse Europese beleggers die zoeken naar mogelijkheden om te beleggen in ondernemingen die hoge prioriteit toekennen aan duurzaamheid.

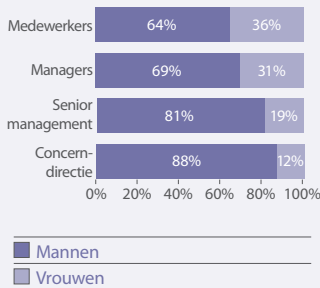
Duurzaamheid

Aandacht voor onze mensen

De HRM-functie wordt bij Wessanen zowel centraal als lokaal ingevuld. Wij zijn actief in vele landen, elk met hun eigen wetgeving en cultuur. Binnen de door de Groep bepaalde randvoorwaarden en algemene principes kunnen de afzonderlijke werkmaatschappijen zelf vorm geven aan hun HR-beleid en dit toesnijden op de lokale situatie.

Diversiteit werknemers

% mannen/vrouwen, per niveau

De algehele focus van onze HR-strategie is gericht op ontwikkeling en behoud van een hooggemotiveerd en kundig senior managementteam, ondersteund door een concurrerend prestatieafhankelijk beloningsbeleid dat individuele managers alle ruimte biedt voor carrièregroei.

Daarnaast is het behoud van ervaren en getalenteerde medewerkers zowel een prioriteit als een strategisch doel. De centraal aangestuurde algemene principes zijn gericht op kwaliteit en continuïteit. Dit komt tot uiting in het speciale 'management development'-beleid dat medewerkers alle ruimte biedt voor persoonlijke ontwikkeling. Er is ook een uniform beloningsbeleid voor het management van alle werkmaatschappijen. Bovendien worden bonussystemen voor senior managers centraal bepaald; deze systemen zijn niet alleen gebaseerd op de financiële doelen van de werkmaatschappij, maar ook op persoonlijke prestaties en de resultaten van Wessanen als geheel.

Voor meer informatie over doelstellingen en belangrijke HR-ontwikkelingen binnen Wessanen, verwijzen wij u naar ons 2008 Sustainability Report (engelstalig), dat in mei 2009 zal worden gepubliceerd.

Mens en maatschappij

Belangrijkste in 2008 gestelde doelstellingen

- Toename van het percentage medewerkers dat deelneemt aan het 2008 Engagement Survey met 5% ten opzichte van 2007.
- Toename van het percentage medewerkers dat de Company Code heeft getekend tot 100% per eind 2008.
- Toename van het gemiddelde aantal uren opleiding en training tot 18 per FTE in 2008.
- Verminderen van zowel de frequentie als de ernst van bedrijfsongevallen met 10% per eind 2008, vergeleken met 2007.
- Verbetering van onze prestaties op het gebied van personeelsverloop door het aantal mensen dat uit eigen beweging vertrekt, met 10% te verlagen per eind 2008.

Onderzoek betrokkenheid medewerkers

Wessanen hecht er veel belang aan een goede werkgever te zijn. Om ons functioneren als werkgever te kwantificeren, doen we onderzoek naar de betrokkenheid van onze medewerkers, zodat we duidelijke feedback vanuit de organisatie krijgen. De uitkomsten van dit onderzoek helpen ons mogelijkheden te ontdekken voor verbetering van onze organisatie, onze bedrijfscultuur en het gevoerde 'people management'-beleid. Alle managers wordt gevraagd de uitkomsten van het onderzoek aan alle medewerkers te verstrekken en doelstellingen voor verbetering te formuleren. De afdeling Corporate HR beoordeelt de verbeterplannen en rapporteert over de voortgang aan de Concerndirectie. De inspanningen van

Belangrijke ontwikkelingen

Meer dan 50% van onze medewerkers heeft deelgenomen aan het Employee Engagement Survey, een sterke toename ten opzichte van 2007.

In 2008 is er concernbreed een Teamwork Incentive Program geïntroduceerd dat goed projectmanagement en teamwerk stimuleert en belooft.

Tree of Life North America introduceerde de Safety Cup Challenge, een nieuw op veiligheid gericht incentiveprogramma voor magazijnmedewerkers in de VS.

lokale HR-afdelingen hebben geleid tot een sterke toename van de deelname aan het Employee Engagement Survey (van 42% in 2007 tot 52% in 2008), een ruime overschrijding van onze doelstelling voor 2008.

Bedrijfsethiek

Wij zijn een verantwoordelijke werkgever. We hebben een gedragscode, waardoor we ons laten leiden, en een klokkenluidersregeling. Nadere informatie hierover is gepubliceerd op de website van het Concern.

In alle landen waar dit wettelijk is voorgeschreven, is er een ondernemingsraad actief in onze werkmaatschappijen. Vakbonden worden geconsulteerd inzake belangrijke kwesties, zoals reorganisaties, arbeidsomstandigheden en gezondheid en veiligheid. Wessanen heeft een Europese ondernemingsraad die niet alleen de gang van zaken en de vooruitzichten voor de onderneming bespreekt, maar ook strategische keuzes en specifieke plannen.

Ontwikkeling van medewerkers

Het competentiemodel van Wessanen beschrijft gedragsrichtlijnen voor alle medewerkers. Het model is gebaseerd op onze ambities en kernwaarden en vertaalt deze naar gedragsrichtlijnen en functionele vaardigheden. Deze competenties en functionele vaardigheden dienen tevens als uitgangspunt voor het selecteren en ontwikkelen van potentiële kandidaten voor promotie, ofschoon ervaring en staat van dienst even belangrijke criteria zijn.

Wij bieden diverse trainingsmogelijkheden aan ter ondersteuning van de ontwikkeling van onze medewerkers. Hiertoe behoren cursussen betrokkenheid en individuele ontwikkeling, functionele trainingen voor Operations en Sales, leiderschapstrainingen, oriëntatietrainingen, enz. In 2008 wisten we het gemiddelde aantal trainingsuren te laten groeien tot 17 per FTE (2007: 16 per FTE), waarmee we onze doelstelling bijna hebben verwezenlijkt. Bovendien hebben we als gevolg van training in veiligheid en gezondheid op de werkplek zowel de frequentie als de ernst van bedrijfsongevallen teruggedrongen met respectievelijk 14% en 8% ten opzichte van 2007.

Ontwikkeling leiderschapscompetenties

De honderd hoogste senior managers voeren jaarlijks een 'upward appraisal'-onderzoek uit om van hun directe

medewerkers feedback te krijgen over hun functioneren als manager. De feedback wordt vertaald in targets voor individuele en teamverbetering, en deze targets worden op hun beurt opgenomen in het persoonlijke Leadership Development Model en de Balanced Scorecard, twee methodieken voor het meten van prestaties.

Management Development Review

Onze jaarlijkse 'Management Development Review' is een belangrijk managementproces, onder persoonlijke begeleiding van leden van de Concerndirectie, waarin persoonlijke ontwikkeling en individuele prestaties worden gekoppeld aan bedrijfsdoelen op korte en lange termijn. Met het inzicht dat we verwerven in de sterke en zwakke punten van ons senior management, het beschikbare talent en de organisatie als geheel, worden plannen van aanpak ontwikkeld waarmee wij het volgende beogen: enerzijds het veiligstellen van voldoende talent met het oog op onze toekomstige behoefte en anderzijds het uitstippelen van opvolgingstrajecten tot op de hoogste senior niveaus in de organisatie.

Op individueel niveau krijgt iedere senior manager feedback op basis van het proces en de uitkomsten. De Management Development Review wordt in beknopte vorm besproken met de Selectie-, Benoemings- en Honoreringcommissie van de Raad van Commissarissen.

Performance management

Bijna 95% van alle medewerkers is opgenomen in de 'Performance Commitment Cycle' van Wessanen.

Het 'Employee Performance Commitment'-proces (EPC-proces) draagt in belangrijke mate bij aan het behalen van de doelen die de Concerndirectie voor Wessanen heeft gesteld, doordat managers en medewerkers een methodiek krijgen aangereikt waarmee zij uitmuntende persoonlijke prestaties kunnen leveren en managen.

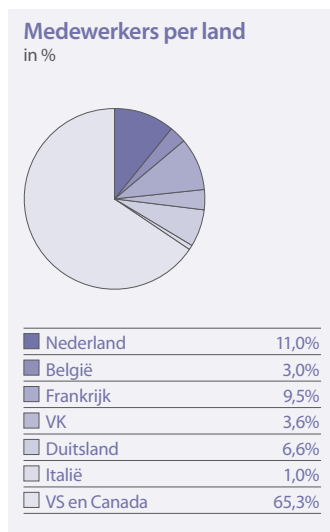
Het EPC-proces is een voortdurende cyclus waar de volgende kernelementen deel van uitmaken:

- formuleren en bewaken van prestatiedoelstellingen;
- beoordeling van competenties en functionele vaardigheden;
- planning van persoonlijke ontwikkeling;
- prestatiebeoordeling aan het einde van het jaar.

De EPC ondersteunt andere belangrijke processen binnen Wessanen, waaronder carriëreplanning in het kader van Management Development Reviews, het identificeren van managers met veel potentieel en het vaststellen van variabele beloning, bijvoorbeeld uit hoofde van het Wessanen Short Term Incentive Plan (STIP).

Ons personeelsbestand

Als verantwoordelijke werkgever hebben wij een uitgesproken voorkeur voor een stabiel, tevreden en toegewijd personeelsbestand. Vandaar dat personeelsverloop een belangrijk aandachtspunt is. Onze doelstelling voor 2008 was terugdringing van het personeelsverloop door het aantal mensen dat uit eigen beweging vertrekt, met 10% te verlagen per eind 2008. Hoewel we erin slaagden het percentage terug te brengen van 21% in 2007 tot 16% in 2008, is deze uitdagende doelstelling niet gehaald.

Aantal medewerkers

In FTE, per 31 december	Europa	waarvan in Nederland	Noord-Amerika	Totaal
2008¹				
Totaal Groep	1.996	628	3.765	5.761
North America Branded	–	–	561	561
North America Distribution	–	–	3.204	3.204
Europe Branded	1.445	412	–	1.445
Europe Distribution	358	166	–	358
Niet-gealloceerd	193	50	–	193
2007¹				
Totaal Groep	1.976	626	3.786	5.762
North America Branded	–	–	615	615
North America Distribution	–	–	3.171	3.171
Europe Branded	1.413	399	–	1.413
Europe Distribution	363	174	–	363
Niet-gealloceerd	200	53	–	200

¹ Inclusief hoofdkantoormedewerkers (31 december 2008: 50; 31 december 2007: 53).

Financiering

De financiële strategie van Wessanen is erop gericht de financiering van de Groep, met behoud van de status als 'investment grade' onderneming, op lange termijn veilig te stellen, zodat wij onze strategische doelen die samenhangen met versnelling van onze groei en afstemming van onze internationale portfolio kunnen behalen.

De financieringsstrategie van Wessanen is gebaseerd op de volgende doelstellingen:

- adequate toegang tot schuldpapier- en aandelenmarkten;
- voldoende capaciteit om aanvullende acquisities te financieren;
- optimale gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet;
- het inperken van financiële risico's.

De kapitaalstructuur van het Concern zorgt voor een juiste balans tussen deze doelstellingen, zodat het Concern aan de strategische en dagelijkse behoeften tegemoet kan komen.

Solvabiliteit en financiering

Het solvabiliteitsbeleid van de Groep is erop gericht om, voor zover mogelijk, te allen tijde over voldoende financiële middelen te beschikken zodat financiële verplichtingen kunnen worden nagekomen zonder daarbij onacceptabele verliezen te lijden of de reputatie van de Groep in gevaar te brengen. Wessanen bewaakt zijn solvabiliteit door de kasstromen van de werkmaatschappijen, de schuldverplichtingen, de dividenduitkeringen aan aandeelhouders en andere verplichtingen te budgetteren en nauwgezet te bewaken.

De Groep heeft onverminderd toegang tot vreemd vermogen via de gecommitteerde, in meerdere valuta's beschikbare kredietfaciliteit van EUR 250 miljoen die in februari 2012 afloopt. Per ultimo 2008 had de Groep circa USD 136 miljoen en EUR 128 miljoen opgenomen uit hoofde van voornoemde faciliteit (2007: respectievelijk USD 136 miljoen en EUR 85 miljoen). De Groep kan de kredietfaciliteit verhogen tot EUR 400 miljoen en de looptijd met een of twee jaar verlengen, onder voorbehoud van instemming van de kredietverstrekkers.

Aan de kredietfaciliteit zijn diverse algemene en financiële convenanten verbonden die gangbaar zijn voor dit type faciliteit, het toegezegde bedrag en de looptijd. Krachtens de financiële convenanten van de faciliteit mag de geconsolideerde totale nettoschuld in enig financieel kwartaal niet groter zijn dan 3,5 keer de geconsolideerde EBITDAE¹. Bovendien mag de geconsolideerde EBITDAE niet kleiner zijn dan 4 keer de geconsolideerde netto verschuldigde interest. De geconsolideerde nettoschuld mag hoger uitvallen dan 3,0 keer de geconsolideerde

EBITDAE, vooropgesteld 1) dat deze overschrijding niet langer dan twee opeenvolgende kwartalen het geval mag zijn en 2) dat er niet meer dan twee perioden van elk twee opeenvolgende kwartalen zijn geweest waarin de totale nettoschuld hoger uitviel dan 3,0 keer de geconsolideerde EBITDAE. In 2008 heeft de Groep aan de bepalingen van deze convenanten voldaan.

De Groep heeft voor meer dan EUR 50 miljoen aan ongecommitteerde kredietfaciliteiten bij diverse banken waarmee de Groep zaken doet. Per ultimo 2008 hadden we geen opnames gedaan uit hoofde van deze faciliteiten. Daarnaast heeft Favory Convenience Food Group een kredietfaciliteit van EUR 9,5 miljoen, waarvan EUR 8,9 miljoen was opgenomen per einde jaar (2007: EUR 7,7 miljoen). De voorwaarden van de kredietfaciliteit van EUR 9,5 miljoen zijn momenteel onderwerp van nieuwe onderhandelingen, aangezien Favory Convenience Food Group niet aan de aflossingsverplichting van de financieringsregeling heeft voldaan.

In US dollar luidende nettoschuld bestaat uit leningen in US dollars die zijn opgenomen uit hoofde van de kredietfaciliteit verstrekt door het bankensyndicaat en euroleningen die via valutaderivaten zijn omgezet in US dollars. In de loop van het jaar besloten wij onze blootstelling aan in US dollar luidende nettoschuld te verkleinen teneinde de valutamix van onze nettoschuld meer in lijn te brengen met die van onze operationele winst (zoals uitgedrukt in EBITDAE). Op basis van de valutamix per ultimo 2008 zal een aansterking van de euro met 10% ten opzichte van de US dollar en andere valuta's onze nettoschuld doen afnemen met EUR 7,7 miljoen (2007: EUR 17,7 miljoen).

Zie het hoofdstuk over risicomanagement en interne beheersing voor meer informatie over onze financiële risico's (pagina 33).

Nettoschuld

De nettoschuld steeg in 2008 met EUR 71,6 miljoen en bedroeg per einde jaar EUR 214,6 miljoen. Tegenover netto kasinstromen uit operationele activiteiten ten bedrage van EUR 34,5 miljoen stonden nettobetalingen van EUR 41,9 miljoen uit hoofde van investeringen in materiële vaste activa en acquisities van bedrijven. Dividenduitkeringen bedroegen EUR 40,6 miljoen. De aansterking van de US dollar ten opzichte van de euro en de impact van andere valuta's op de euro resulteerden in het verslagjaar in een toename van de nettoschuld met EUR 21,0 miljoen.

¹ Earnings Before Interest, Tax, Depreciation, Amortization and Exceptional items gedurende een periode van 12 maanden die telkens eindigt op de laatste dag van elk kwartaal.

Risicomanagement en interne beheersing

Wessanens stelsel voor risicomanagement en interne beheersing maakt integraal deel uit van onze bedrijfsvoering en is zo ontworpen dat het de vennootschap zoveel mogelijk vrijwaart van ongewenste neveneffecten in het nastreven van de ondernemingsdoelstellingen.

Risicomanagement en beheersingsstelsel

Het management van Wessanen onderkent dat risicomanagement en beheersingsstelsel een essentieel onderdeel is van de bedrijfsvoering. Acceptatie van een bepaalde mate van risico is zelfs een voorwaarde voor het verwezenlijken van de operationele en financiële doelstellingen van het Concern. Het risicomanagement en beheersingsstelsel van Wessanen, dat is gebaseerd op het COSO ERM¹ -framework, beoogt te waarborgen dat met een redelijke mate van zekerheid, de risico's waaraan onze activiteiten blootstaan worden vastgesteld en effectief beheerst. Het systeem is zo ingericht dat het de Concerndirectie in staat stelt de strategische doelen te verwezenlijken binnen de kaders van een beheerst risicoprofiel.

Risicoprofiel en verantwoordelijkheden

Het risicoprofiel van Wessanen wordt bepaald door de divisies (Distribution en Branded) en door de regio's (Europa en Noord-Amerika) waar het Concern actief is. De activiteiten van Wessanen staan bloot aan verschillende soorten risico's in diverse gradaties, waarvan sommige een materieel effect kunnen hebben op het resultaat van een specifieke werkmaatschappij als de risico's niet effectief worden beheerst. Het effect van zulke risico's op Wessanen als geheel hoeft niet van materiële aard te zijn.

De Concerndirectie is verantwoordelijk voor het formuleren van zowel beleid als strategie inzake risicomanagement. Het senior management van de dochterondernemingen voert risicobeoordelingen uit op basis waarvan actieplannen worden opgesteld die ervoor zorgen dat de dochterondernemingen binnen de grenzen van beleid en strategie opereren. Tijdens Quarterly Business Reviews brengt het senior management van de dochterondernemingen verslag uit aan de Concerndirectie over de ontwikkelingen op het gebied van risicobeheersing en over de voortgang van de actieplannen. Door deze werkwijze kan de Concerndirectie het risicoprofiel en de bereidheid tot het nemen van risico's bewaken en beheren.

De Concerndirectie brengt verslag uit over de activiteiten in het kader van de risicomanagement en beheersingsstelsel en verstrekt een overzicht van het volledige proces van risicobeheersing en interne controle, inclusief belangrijke wijzigingen en verbeteringen, aan de Raad van Commissarissen.

Interne bestuursstructuur

Om een goede aansturing en beheersing van de organisatie mogelijk te maken door Concerndirectie en senior management, is de interne bestuursstructuur van Wessanen gebaseerd op een prestatieraamwerk dat bestaat uit strategische en jaarlijkse bedrijfsplannen. De door de Concerndirectie goedgekeurde bedrijfsplannen bevatten duidelijke operationele en financiële doelstellingen. De resultaten van het Concern worden afgezet tegen deze doelstellingen en door het lokale management besproken met de Concerndirectie tijdens Monthly Business Reviews (hoofdzakelijk financiële resultaten) en tijdens Quarterly Business Reviews (operationele en financiële resultaten).

Andere componenten van de interne bestuursstructuur zijn het concernbrede framework voor interne controle (FIC) en de procedures voor het delegeren van verantwoordelijkheden (inclusief bijvoorbeeld de verantwoordelijkheid voor investeringen en het aangaan van verplichtingen, maar ook voor het aanstellen van managers in sleutelposities). Het FIC biedt een duidelijk overzicht van de controles die worden uitgevoerd om de belangrijkste procesrisico's van cruciale bedrijfsfuncties te bewaken. Het doel van deze controleactiviteiten is drieledig: een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering, betrouwbare financiële rapportages en naleving van wet- en regelgeving. In 2008 hebben we het FIC verder uitgebreid met controlekenmerken die onze dochterondernemingen helpen om zelf hun eigen controles te beoordelen. Voor tekortkomingen die in het controleproces zijn ontdekt, heeft het management een actieplan opgesteld. Naleving van de FIC-eisen wordt jaarlijks beoordeeld door de interne auditafdeling.

Een andere pijler van onze interne bestuursstructuur is de bedrijfshandleiding. Hierin zijn procedures beschreven voor de uitvoering en aansturing van primaire bedrijfsprocessen, zoals het traject van inkoop tot betaling, het 'productie/opslag/distributie'-proces en het traject van order tot ontvangst van de betaling. Ondersteunende en managementprocessen zijn eveneens beschreven in onze bedrijfshandleiding. Ter bewaking van de procesuitvoering vinden er onderzoeken door collega-managers plaats. De voor dit doel samengestelde managementteams toetsen op rotatiebasis de werkmaatschappijen. Bovendien ondergaan de processen ISO-audits.

¹ Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission Enterprise Risk Management – Integrated Framework. Zie www.coso.org/guidance.htm.

Risicomanagement en interne beheersing vervolg

Deze interne en externe controles hebben tot doel het management extra zekerheid te geven en een gemeenschappelijk vertrekpunt te creëren voor het delen en verbeteren van onze processen en resultaten.

In verband met de accountantsverklaring voert de externe accountant controleactiviteiten uit om een getrouw beeld te krijgen van de financiële verslaggeving en om te bepalen of deze in overeenstemming is met de International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals goedgekeurd door de Europese Unie. Waar mogelijk zal de externe accountant zich baseren op de activiteiten van de interne auditafdeling. Deze activiteiten worden in nauw overleg gepland en richten zich op de effectiviteit van het stelsel voor risicomanagement en interne beheersing.

Wessanen heeft het management van elke werkmaatschappij verzocht om een aan de Concerndirectie gerichte Letter of Representation (LOR) te tekenen en daarmee de verantwoordelijkheid voor zowel opzet, bestaan en werking van financiële procedures als bepaling van risico's gemoeid met de financiële verslaggeving toe te wijzen aan de Managing Director en de Financial Director van elke werkmaatschappij. Deze controleprocedure regelt onder meer expliciet de verantwoordelijkheden binnen het proces van risicobeheersing.

De Concerndirectie is van mening dat zij gezien bovenstaande concretisering afdoende maatregelen heeft getroffen voor de implementatie van een adequaat risicomanagement en beheersingsstelsel.

Belangrijkste risico's

Met dien verstande dat dit geen uitputtend overzicht is, worden hierna de belangrijkste risico's beschreven waaraan Wessanen blootstaat. Het overzicht vermeldt ook de door het management geplande en uitgevoerde acties om de risico's te verkleinen, en geeft waar mogelijk een inschatting van de potentiële impact. De belangrijkste risico's zijn besproken met de Auditcommissie en de Raad van Commissarissen.

Strategische risico's

De risico's die voortvloeien uit de huidige onzekere economische situatie in onze Noord-Amerikaanse en Europese markten, kunnen de verwezenlijking van onze doelstellingen onder druk zetten. Deze risico's hebben betrekking op acquisitie-, investerings- en desinvesteringactiviteiten en de beschikbaarheid, op

economisch verantwoorde basis, van aantrekkelijke kansen in de markt. Strategische processen hebben de voortdurende aandacht van de Concerndirectie, die zich daarbij gesteund weet door concernstafafdelingen. Besluiten worden genomen op basis van vooraf gedefinieerde financiële en strategische criteria die met de Raad van Commissarissen zijn overeengekomen.

Marktgerelateerde en operationele risico's

Andere risico's die samenhangen met de economische situatie, zoals veranderende concurrentieverhoudingen onder invloed van prijsontwikkeling, een afnemende vraag van klanten naar biologische producten, volatiliteit van kostprijzen (brandstof, grondstoffen en verpakkingsmateriaal) en insolventie van belangrijke klanten en/of grote leveranciers zijn geïdentificeerd.

Meer stringente krediet- en kostenbeheersing, verbeteringen in het inkoopproces en prijsverhogingen moeten de potentiële impact daarvan verkleinen en het Concern helpen zijn doelstellingen te verwezenlijken. De potentiële impact zal bovendien worden afgezwakt door de continue focus op productinnovatie, alternatieve grondstoffen en procesefficiency.

Innovatie is een cruciaal onderdeel van Wessanens bedrijfsplan. In het kader van het NPD-proces (New Product Development) worden veel innovatie-initiatieven ontplooid, zowel op lokaal als concernniveau. De grote hoeveelheid NPD-initiatieven kan echter tot een gebrek aan focus leiden en daardoor tot een ineffektieve toewijzing van middelen. Om het NPD-proces in goede banen te leiden, zijn er duidelijke richtlijnen, verantwoordelijkheden en doelstellingen afgesproken.

Wessanen heeft diverse ICT-beleidsrichtlijnen opgesteld die strikt moeten worden gevolgd door alle dochterondernemingen. Deze richtlijnen hebben tot doel de vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid van elektronische informatie te waarborgen. Aangezien de activiteiten van Wessanen in hoge mate afhankelijk zijn van goed werkende informatiesystemen, vinden er audits plaats op de naleving van dit beleid. Met de geleidelijke implementatie van een nieuw centraal ERP-systeem (Enterprise Resource Planning) voor onze Europese bedrijfsonderdelen zal de kwetsbaarheid van onze ICT-systemen op middellange termijn afnemen en de efficiency van beheer van de ICT-omgeving en de daardoor ondersteunde bedrijfsprocessen toenemen.

Financiële risico's

Valutarisico

Wessanen doet zaken in diverse vreemde valuta's maar publiceert de jaarrekening en drukt de resultaten uit in euro's. Deze vreemde valuta's zijn hoofdzakelijk de US dollar, de Canadese dollar en het Britse pond. De Groep opereert internationaal en staat daarom bloot aan risico's ten gevolge van schommelingen in de waarde van vreemde valuta's die de winst en het ondernemingsvermogen zouden kunnen beïnvloeden.

De Groep heeft een valutabeleid dat is gericht op beperking van de impact van vreemde valuta's op de functionele valuta en dat is gebaseerd op de volgende principes

- Transacties voortvloeiend uit operationele en financiële activiteiten, in andere valuta's dan de functionele valuta, worden ge-hedged om schommelingen in de resultaten te beperken. Alle werkmaatschappijen verrichten hun hedging-transacties intern via de centrale afdeling Treasury-afdeling.
- Transactieresultaten van geïnvesteerd vermogen in buitenlandse dochterondernemingen worden rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt. Geïnvesteerd vermogen in en het nettoresultaat van buitenlandse dochterondernemingen worden niet ge-hedged tegenover de euro.

Renterisico

De Groep streeft ernaar schommelingen in het resultaat zoveel mogelijk te beperken en tegelijkertijd de financieringskosten te minimaliseren. Dit wordt voornamelijk bereikt via het doen van opnames uit hoofde van de in meerdere valuta's beschikbare kredietfaciliteit verstrekt door het bankensyndicaat en via het gebruik van renteswaps om de rente op schulden en liquide middelen aan te passen. Teneinde het aan de US dollar gerelateerde renterisico te minimaliseren, heeft de Groep een IRS-contract (Interest Rate Swap) gesloten met een looptijd van tien jaar, krachtens welk contract de rentevoet voor opname van USD 100 miljoen is gefixeerd tot 2015. Voor alle overige financiering geldt momenteel een variabele rentevoet.

Een wijziging van 100 basispunten in de rentevoet voor de eurogeldmarkt per de verslagdatum zou het eigen vermogen en de winst verhogen (verlagen) met EUR 1,5 miljoen (vóór winstbelasting), aangenomen dat alle overige variabelen (vooral valutakoersen) constant blijven.

Commodityrisico

De Groep bewaakt actief het commodityrisico en onderneemt stappen om dit risico te beperken, vooral in perioden wanneer de onderliggende commodityprijzen volatiliteit vertonen en tot ongewenste schommelingen in de nettoresultaat kunnen leiden. In het derde kwartaal van 2008 sloot de Groep een swapcontract af ter afdekking van de geraamde dieselkosten van Tree of Life North America in de periode van 1 oktober 2008 tot en met 30 juni 2009. Effectief zijn deze kosten daarmee gefixeerd op de bij contractsluiting geldende brandstofprijzen.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat Wessanen niet in staat is zijn lopende financiële verplichtingen na te komen. Een materieel en aanhoudend kasstroomtekort zou het algehele vertrouwen van beleggers kunnen ondermijnen en zou de mogelijkheden van de Groep om financiering te verkrijgen kunnen beperken. De operationele kasstroom voorziet ons van de middelen waarmee wij onze financiële verplichtingen kunnen nakomen. Meer informatie over liquiditeitsbeheer is te vinden in het hoofdstuk Financiering.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financieel verlies voor Wessanen als een klant of enige andere bij een transactie betrokken tegenpartij in gebreke blijft. Dit risico hangt voornamelijk samen met banktegoeden, vorderingen op klanten, beleggingseffecten en valutaderivaten.

De activiteiten van de Groep hebben betrekking op het ontwikkelen, sourcen, produceren, vermarkten en distribueren van voedingsproducten, hoofdzakelijk in samenwerking met retailklanten. Het gevolg is dat ons kredietrisico zich concentreert in het supermarktkanaal. Aangezien de blootstelling aan het kredietrisico vooral wordt bepaald door de afzonderlijke kenmerken van iedere klant, zorgt de diversiteit van Wessanens klantenbestand voor een beperkte impact van het kredietrisico.

De werkmaatschappijen van de Groep passen een kredietbeleid toe waarbij iedere nieuwe klant op kredietwaardigheid wordt beoordeeld voordat de standaard leverings- en betalingsvoorwaarden van de werkmaatschappij worden aangeboden. Klanten die niet aan de beoordelingscriteria voor kredietwaardigheid voldoen, kunnen uitsluitend zaken doen op basis van vooruitbetaling. De kredietpositie van iedere klant wordt regelmatig beoordeeld op basis van benchmarks en externe informatie.

De Groep beheert kredietrisico's gerelateerd aan financiële instellingen door limieten in te stellen. De kredietwaardigheid van een financiële instelling wordt bepaald aan de hand van de credit rating van de desbetreffende instelling (ten minste A, Standard & Poor's).

Fiscaal risico

Eventuele aanpassingen van het winstbelastingtarief in de landen waar Wessanen een latente belastingvordering (LBV) heeft uitstaan, kunnen van invloed zijn op de geboekte LBV. Op basis van de posities per ultimo 2008 zou een verlaging met vijf procentpunt van het winstbelastingtarief in de landen waar Wessanen de belangrijkste latente belastingvorderingen heeft uitstaan (VS, Nederland en Frankrijk) leiden tot een negatief effect op ons vermogen en onze winst van EUR 10 miljoen in de VS, van EUR 4 miljoen in Nederland en van EUR 1 miljoen in Frankrijk. Fiscale risico's worden bewaakt en beheerst door onze fiscale afdeling die met hulp van externe belastingadviseurs centraal toezicht houdt op de belastingstrategieën en de belastingaangiften.

Risicomanagement en interne beheersing vervolg

Risico's gerelateerd aan financiële verslaggeving en naleving van wet- en regelgeving

Evenals bij elke andere onderneming bestaat er het risico van fouten in onze financiële verslaggeving. Ter voorkoming van dit risico heeft Wessanen diverse beheersmaatregelen geïmplementeerd die deels zijn beschreven in de paragraaf gewijd aan de interne bestuursstructuur. Andere audits, zoals rapportage- en boekhoudkundige richtlijnen en procedures, resultaat- en trendanalyses en interne en externe audits, bieden extra zekerheid dat de financiële verslaggeving een getrouw beeld geeft.

Onze Corporate Governance Code bepaalt dat medewerkers alle toepasselijke wet- en regelgeving alsmede de richtlijnen van de Company Code dienen na te leven. In aanvulling op andere communicatiekanalen beschikken wij over een klokkenluidersregeling die medewerkers in staat stelt om, zo nodig anoniem en zonder hun rechtspositie in gevaar te brengen, melding te maken van vermeende onregelmatigheden van algemene, operationele of financiële aard. In de loop van 2008 is melding gemaakt van een beperkt aantal vermeende onregelmatigheden, waarop wij passend hebben gereageerd.

Uit beoordelingen en audits door het management is gebleken dat het interne beheersingsstelsel van de joint venture Favory Convenience Food Group aanpassing behoeft om het in overeenstemming te brengen met de richtlijnen van Wessanen. Verdere voortgang dient te worden gemaakt met de effectiviteit van de controles op met name voorraad-bewegingen. Na de benoeming van nieuw management in 2008 staan deze verbeteringen op het programma voor 2009. Daarnaast moet bij een kleiner bedrijfsonderdeel dat een deel van onze Noord-Amerikaanse merkactiviteiten beheert, het toezicht op de werkkapitaalprocessen worden verbeterd en in overeenstemming worden gebracht met de standards van Wessanen. Ons Noord-Amerikaanse management gesteund door de interne afdeling en de externe accountant blijven toezicht houden op de voortgang die door World Finer Foods wordt geboekt met de naleving van onze boekhoudkundige en controlestandaards. Deze verbeteringen in het risicomanagement en beheersingsstelsel zijn besproken met de Auditcommissie en de Raad van Commissarissen.

Verklaring met betrekking tot interne beheersing

Op basis van de risicobeoordeling alsmede de beoordeling van ontwerp en effectiviteit van de risicobeheersing in de praktijk, zoals hierboven toegelicht, concludeert de Concerndirectie dat de stelsels voor risicomanagement en interne beheersing een redelijke mate van zekerheid bieden dat onze financiële verslaggeving geen fouten van materieel belang bevat en dat voornoemde stelsels naar behoren hebben gefunctioneerd in het verslagjaar.

Corporate Governance

Wessanen voldoet aan Code

Wessanen heeft altijd al voorop gelopen met initiatieven op het gebied van goed ondernemingsbestuur.

Eerdere besluiten van de aandeelhouders ter bevordering van goed ondernemingsbestuur, beide medio 2006 van kracht geworden, betroffen de beëindiging van de certificering van aandelen en de notering van stemgerechtigde aandelen aan de NYSE Euronext Amsterdam. Inmiddels is ook de Stichting Administratiekantoor van aandelen Koninklijke Wessanen ontbonden.

Corporate governance-structuur Wessanen

De bestuursstructuur van Wessanen voldoet aan alle principes en best practices van de Nederlandse code voor goed ondernemingsbestuur ('de Code'). Om uitvoering te geven aan de principes en 'best practice'-bepalingen van de Code, zijn zowel intern als extern documenten gepubliceerd met betrekking tot:

- de Algemene Vergadering van Aandeelhouders;
- de Raad van Commissarissen;
- de Concerndirectie;
- de externe en interne accountantscontrole.

Alle relevante documentatie inzake naleving van de Code en de bestuursstructuur van Wessanen is beschikbaar op onze website (www.wessanen.com).

Taken en verantwoordelijkheden van de Concerndirectie

De Concerndirectie, die statutair verantwoordelijk is voor het bestuur van de onderneming, bestaat momenteel uit één lid dat door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voor een periode van vier jaar is benoemd. In het verslag van de Concerndirectie, op pagina 14-17, geeft de Concerndirectie uitleg over de strategie en doelstellingen van de vennootschap zoals die aan de Raad van Commissarissen ter goedkeuring zijn voorgelegd. De Concerndirectie houdt voortdurend toezicht op de juiste werking van het systeem voor risicomanagement en interne beheersing. Dit systeem omvat de Company Code van Wessanen, een klokkenluidersprocedure, een disclosure policy en een fraudebeleid – voorbeelden die het grote belang benadrukken dat Wessanen hecht aan een hoge mate van transparantie.

De Company Code van Wessanen omvat onze missie, kernwaarden, ondernemingsprincipes en gedragsrichtlijnen. De implementatie van de Company Code wordt bevorderd via een managementsysteem dat ervoor zorgt dat nieuwe werknemers door het volgen van een training goed worden geïnformeerd over de principes en de praktische implicaties van de Company Code.

De Company Code verschaft een raamwerk voor het nemen van zakelijke beslissingen, want het:

- bewaakt naleving van de Company Code;
- biedt medewerkers richtlijnen voor de juiste handelwijze bij overtredingen;
- maakt inzichtelijk dat de Company Code correct is geïmplementeerd en goed functioneert.

Honoreringsbeleid

Het beloningspakket voor leden van de Concerndirectie wordt vastgesteld door de Selectie-, Benoemings- en Honoreringcommissie van de Raad van Commissarissen en bestaat uit een basissalaris aangevuld met korte- en langetermijn-bonuscomponenten. Dit pakket is volledig in overeenstemming met de uitgangspunten van de Code, met uitzondering van enkele regelingen betreffende ontslagvergoeding. Nadere details van de honorering zijn opgenomen in de toelichting op de jaarrekening, op pagina 62-66, en zijn ook beschikbaar op www.wessanen.com.

De Concerndirectie tracht elke vorm van belangenverstrengeling te vermijden. In lijn met de Code geldt voor de Concerndirectie en de Raad van Commissarissen een 'reglement privébeleggingen'. In 2008 voldeden alle bestuurders en toezichthouders aan de bepalingen van dit reglement.

Taken en verantwoordelijkheden van de Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen houdt toezicht op het beleid van de onderneming, zoals uitgevoerd door de Concerndirectie, en fungeert als adviesorgaan voor de Concerndirectie. De leden van de Raad van Commissarissen worden benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voor een periode van vier jaar.

De Raad van Commissarissen is zodanig samengesteld dat alle vereiste expertise om te komen tot een goede taakuitvoering aanwezig is en de leden over elk onderwerp onafhankelijk en kritisch ten opzichte van elkaar en het bestuur van de onderneming kunnen opereren. De honorering van de leden staat los van de financiële resultaten van het Concern.

Momenteel bestaat de Raad van Commissarissen van Wessanen uit vier leden. Zoals bepaald in de Nederlandse Corporate Governance Code heeft Wessanen een Auditcommissie en een Selectie-, Benoemings- en Honoreringcommissie.

Corporate Governance

vervolg

Algemene Vergadering van Aandeelhouders

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) wordt eenmaal per jaar gehouden. Aandeelhouders hebben het recht de Concerndirectie of de Raad van Commissarissen te verzoeken punten toe te voegen aan de agenda van een aandeelhoudersvergadering. Deze verzoeken dienen te voldoen aan de voorwaarden zoals bepaald in de statuten van de vennootschap. Wessanen biedt de mogelijkheid tot stemmen bij volmacht.

De leden van de Concerndirectie en van de Raad van Commissarissen worden benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Statutenwijzigingen moeten worden goedgekeurd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De bevoegdheid van de Concerndirectie tot uitgifte van aandelen of inkoop van eigen aandelen dient jaarlijks opnieuw verleend te worden door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Communicatie met de financiële wereld

Wessanen hecht grote waarde aan open en transparante communicatie met zijn kapitaalverschaffers en met de financiële wereld in het algemeen. Er is regelmatig contact met analisten en beleggers (via analistenbijeenkomsten, roadshows en persoonlijke gesprekken), en met de financiële media, die voor particuliere beleggers de belangrijkste informatiebron vormen. Ons beleid ten aanzien van informatieverstrekking is vastgelegd in een 'fair disclosure policy', die een zorgvuldige en gelijktijdige informatieverstrekking aan alle aandeelhouders waarborgt conform de richtlijnen van de Autoriteit Financiële Markten (AFM). De 'fair disclosure policy' en de financiële kalender zijn te vinden op www.wessanen.com.

Verklaring Concerndirectie

De jaarrekening zoals opgenomen in dit jaarverslag geeft een getrouw en redelijk beeld van onze activa, passiva en financiële positie per 31 december 2008, alsmede van het resultaat van onze geconsolideerde activiteiten in het boekjaar 2008.

Het managementverslag zoals opgenomen in dit jaarverslag geeft een redelijke beoordeling van de ontwikkeling en de resultaten van de bedrijven en van de positie van Koninklijke Wessanen nv, alsmede van de in de consolidatie opgenomen activiteiten, gezien in hun totaliteit, en beschrijft de belangrijkste risico's en onzekerheden waarmee wij ons geconfronteerd zien.

Utrecht, 4 maart 2009

Concerndirectie

Frans Koffrie, CEO ad interim¹
Frans Eelkman Rooda, CFO¹
Richard Lane

¹ Aan de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 22 april 2009 zal worden voorgesteld de heer Koffrie tot Voorzitter van de Concerndirectie en de heer Eelkman Rooda tot lid van de Concerndirectie te benoemen.

Verslag van de Raad van Commissarissen

Leden van de Raad van Commissarissen

D.I. Jager (1943)

(man, Amerikaanse nationaliteit)
Voormalig bestuursvoorzitter en CEO van Procter & Gamble en commissaris bij Chiquita Brands International, Inc., Koninklijke KPN N.V. en Polycom Inc.; benoemd tot commissaris in 2005; termijn loopt af in 2009 (beschikbaar voor herbenoeming).

L.M. de Kool (1952)

(man, Nederlandse nationaliteit)
Executive Vice President en Chief Financial & Administrative Officer van Sara Lee Corporation; benoemd tot commissaris in 2005; termijn loopt af in 2009 (beschikbaar voor herbenoeming).

J.G.A.J. Hautvast (1938)

(man, Nederlandse nationaliteit)
Voormalig vicevoorzitter van de Gezondheidsraad, voormalig directeur van het Wageningen Centre for Food Services, voorzitter van de Raad van Advies voor Risicobeoordeling van de Voedsel en Waren Autoriteit, lid van de Internationale Voedingsadviesraad van Friesland Foods; benoemd tot commissaris in 2004; termijn loopt af in 2012 (beschikbaar voor herbenoeming).

M.C. Lombard (1958)

(vrouw, Franse nationaliteit)
Lid van de Raad van Bestuur van TNT B.V. en Group Managing Director van TNT Express; benoemd tot commissaris in 2006; treedt terug tijdens AVA op 22 april 2009.

Algemeen

De Raad van Commissarissen heeft tot taak toezicht te houden op het strategische en organisatorische beleid van de Concerndirectie enerzijds en de wijze waarop de Concerndirectie het Concern en de dochterondernemingen bestuurt anderzijds. Daarnaast fungeert de Raad van Commissarissen als adviesorgaan voor de Concerndirectie. De verantwoordelijkheid voor uitvoering van deze taken berust bij de gezamenlijke commissarissen. De Raad van Commissarissen kwam in 2008 zes maal in vergadering bijeen. Buiten deze vergaderingen werd de Raad van Commissarissen gedurende het verslagjaar regelmatig, zowel schriftelijk als telefonisch, door de Concerndirectie geïnformeerd over de resultaatontwikkeling en de gang van zaken.

De deelname aan de in 2008 belegde vergaderingen van de Raad van Commissarissen bedroeg 96%; slechts één commissaris kon door een geannuleerde vlucht één vergadering niet bijwonen. Tijdens de vergadering in februari 2008, voorafgaand aan de publicatie van de jaarcijfers over 2007, sprak de Raad van Commissarissen met de externe accountant. Alle geplande vergaderingen van de Raad van Commissarissen vonden plaats in aanwezigheid van de leden van de Concerndirectie. Volgens een vaste procedure worden deze vergaderingen gevolgd door een besloten vergadering waarbij uitsluitend de leden van de Raad van Commissarissen aanwezig zijn.

Tijdens deze besloten vergaderingen besprak de Raad van Commissarissen het functioneren van de leden van de Concerndirectie, zijn eigen functioneren als Raad, het functioneren van de individuele commissarissen alsmede de relatie met de individuele leden van de Concerndirectie. Tijdens de bespreking van het eigen functioneren zijn onder meer het profiel, de samenstelling en de vereiste competenties van de Raad van Commissarissen geëvalueerd. De belangrijkste conclusie van deze besprekingen was dat het huidige profiel en de huidige samenstelling van de Raad een evenwichtige basis vormen voor het toezicht op en de ondersteuning van de vennootschap.

Naast de gebruikelijke onderwerpen als de financiële resultaten, de aandelenkoers, zakelijke ontwikkelingen, budgetten, langetermijnplannen, het honoreringsbeleid en de strategie, is tijdens de vergaderingen in 2008 ook over de volgende onderwerpen gesproken: acquisities, het dividendbeleid, risico's en risicobeheersing en duurzaamheid. De Raad van Commissarissen is bezorgd over de daling van de aandelenkoers, met name in de afgelopen twee jaar. Tijdens de vergadering in oktober werd aandacht

besteed aan de crisis in de financiële markten en de mogelijke gevolgen daarvan voor het Concern op korte en langere termijn.

De Raad van Commissarissen spreekt zijn waardering uit voor de hoge standaards die het Concern in de afgelopen vijf jaar in acht heeft genomen ten aanzien van goed ondernemingsbestuur. Wessanen dient in zijn jaarverslag aan te geven of de vennootschap voldoet aan de vereisten van de Nederlandse Corporate Governance Code ('de Code') en, in geval van afwijkingen, te verklaren waarom van de Code is afgeweken. De Raad van Commissarissen hecht veel waarde aan goed ondernemingsbestuur en zal waarborgen dat de vennootschap blijft voldoen aan de vereisten van de Nederlandse Corporate Governance Code. In gevallen waarin wordt afgeweken van de Code zal hierover volledige uitleg worden gegeven.

Aandeelhoudersvergaderingen

Alle leden van de Raad van Commissarissen woonden de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 16 april 2008 bij. Tijdens deze vergadering werden de volgende agendapunten besproken: het verslag van de Concerndirectie over 2007, de resultaten van 2007, de dividenduitkering aan aandeelhouders, de benoeming van de externe accountant en de machtiging van de Concerndirectie tot het uitgeven en inkopen van aandelen.

Tijdens de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) geeft de Chief Executive Officer een toelichting op de ontwikkeling van de business. Aandeelhouders worden aangemoedigd om de AVA bij te wonen en vragen te stellen. De vragensessie is een belangrijk onderdeel van de vergadering. Teneinde een efficiënt en ordelijk verloop van de vergadering te waarborgen, heeft de vennootschap de aanbeveling van de Commissie Frijs inzake het beperken van spreektijd overgenomen en in praktijk gebracht. De externe accountant van de vennootschap wordt uitgenodigd om de aandeelhoudersvergadering bij te wonen en is tijdens de vergadering gerechtigd vragen van aandeelhouders te beantwoorden.

Onafhankelijk bestuur

De Raad van Commissarissen beschikt over zowel een reglement als een profielschets, die beide beschikbaar zijn op www.wessanen.com. Eén commissaris heeft een belang in de vennootschap van 30.000 aandelen. Dit belang is naar behoren gemeld aan de Autoriteit Financiële Markten (AFM). De overige commissarissen bezitten geen opties op aandelen of aandelen van de vennootschap. Aan de commissarissen worden ook geen prestatieafhankelijke

→ Verslag van de Raad van Commissarissen vervolg

aandelen ('performance shares') toegekend. De honorering van de commissarissen is niet afhankelijk van de resultaten van de vennootschap. Geen der commissarissen was in de afgelopen vijf jaar werkzaam bij de onderneming. Evenmin is sprake van levering van adviesdiensten, zogeheten 'interlocking directorships' oftewel kruisverbanden of van een positie als dominante aandeelhouder. Er hebben zich in 2008 geen transacties voorgedaan waarbij sprake was van belangenverstrengeling. Alle commissarissen voldoen aan de bepalingen van het beleggingsbeleid. Hiermee voldoet het Concern aan de 'best practice'-bepaling ten aanzien van de onafhankelijkheid van de Raad van Commissarissen.

Commissies

Zoals vastgelegd in de Nederlandse Corporate Governance Code heeft Wessanen een Audit-commissie en een Selectie-, Benoemings- en Honorerings-commissie ingesteld. De statuten van beide commissies zijn te vinden op www.wessanen.com.

Auditcommissie

In 2008 waren de heren Theo de Kool (voorzitter) en Frans Koffrie lid van de Auditcommissie. De vergaderingen van de Auditcommissie worden op uitnodiging bijgewoond door de Chief Executive Officer, de Chief Financial Officer, de Vice President van de interne auditafdeling en de externe accountant. Alle leden van de Raad van Commissarissen hebben toegang tot de vergaderingen van de Auditcommissie. De notulen van de vergaderingen zijn ter beschikking gesteld aan alle leden van de Raad van Commissarissen. De Vice President van de interne auditafdeling en de externe accountant hebben directe toegang tot de Auditcommissie.

De Auditcommissie steunt de Raad van Commissarissen bij de uitvoering van zijn taak toezicht te houden op de integriteit van Wessanens financiële verslaggeving, het risicomanagement en interne beheersingsstelsel en de naleving van wet- en regelgeving.

In 2008 kwam de commissie in totaal vijf keer in vergadering bijeen. Vier van deze vergaderingen vonden plaats voorafgaand aan de publicatie van de kwartaalresultaten.

Na afloop van alle gecombineerde vergaderingen vonden er besloten vergaderingen van de Auditcommissie plaats, waarvan één met de externe accountant en één apart met de interne auditafdeling. Behalve de kwartaalresultaten kwamen de volgende onderwerpen tijdens de

vergaderingen van de Auditcommissie aan de orde: de jaarrekening, acquisities, de financieringspositie van het Concern, het rapport van de externe accountant, voorstellen tot benoeming en honorering van de externe accountant, de fiscale positie van het Concern, creditnota's, naleving en fraude, en het stelsel voor risicomanagement en interne beheersing.

Selectie-, Benoemings- en Honoreringscommissie

In 2008 waren de heer Jo Hautvast (voorzitter), mevrouw Marie-Christine Lombard en de heer Durk Jager lid van de Selectie-, Benoemings- en Honoreringscommissie (SBHC). Omwille van efficiency zijn de Honoreringscommissie en de Selectie- en Benoemingscommissie samengevoegd. De commissie is in 2008 drie keer in vergadering bijeen geweest en heeft ook regelmatig onderling telefonisch contact gehad. Tijdens de vergaderingen besteedde de commissie aandacht aan het functioneren en de honorering van de individuele leden van de Concerndirectie en is gesproken over de noodzakelijke competenties en samenstelling van de Concerndirectie met het oog op de verdere ontwikkeling van de onderneming.

De vergaderingen van de SBHC worden bijgewoond door de CEO, tenzij diens positie aan de orde is, en door de Corporate Director Human Resources.

Evenals in voorgaande jaren maakte de commissie gebruik van marktgerelateerde informatie en advies over gangbare honoreringselementen, best practices en verwachte ontwikkelingen. Het honoreringsbeleid voor het topmanagement van het Concern werd besproken en een voorstel tot herziening van de honorering van de Concerndirectie overeenkomstig het goedgekeurde concernbeleid voor honorering op mediaanniveau werd aangenomen voor goedkeuring door de Raad van Commissarissen. Het voorstel is goedgekeurd door de Raad van Commissarissen.

De zaken in verband met de honorering die in 2008 door de SBHC zijn besproken, betroffen de jaarlijkse salarisbeoordeling en de evaluatie van de bereikte doelen voor de kortetermijnbonus. Overeenkomstig het door de aandeelhouders goedgekeurde honoreringsbeleid werd het langetermijn beloningsplan voor 2008 besproken en vastgesteld en werden de prestatiedoelen voor 2008 bepaald. Bovendien is het honoreringsbeleid aan een scenario-analyse onderworpen teneinde de uitkomst van het honoreringsbeleid voor het hoger management over de

afgelopen drie jaar te beoordelen, vooral ten aanzien van de lange- en kortetermijnincentives. Ook de honorering van de Raad van Commissarissen is in 2008 geëvalueerd.

De SBHC nam een voorstel aan tot wijziging van het langetermijn-beloningsplan voor het hoger management, exclusief de leden van de Concerndirectie, als gevolg waarvan het plan voortaan op contanten in plaats van aandelen is gebaseerd.

Ter invulling van de vacature die was ontstaan door het vertrek van de heer Han Wagter als lid van de Concerndirectie en als CFO, initieerde de SBHC het proces van profilering, werving en beoordeling van kandidaat-opvolgers. In de tweede helft van 2008 werd de heer Frans Eelkman Rooda benoemd tot Chief Financial Officer van Koninklijke Wessanen. Zijn benoeming tot lid van de Concerndirectie zal worden voorgesteld aan de AVA op 22 april 2009. Met het oog op goed ondernemingsbestuur en transparantie is in dit jaarverslag een overzicht van zijn honoreringspakket opgenomen.

Andere onderwerpen die tijdens de vergaderingen van de SBHC aan de orde zijn gekomen, waren de volgende:

- de Management Development Review van de veertig hoogste managers van het Concern en wijzigingen in het management;
- ontwikkelingen op pensioengebied.

De voorzitter van de SBHC heeft na elke vergadering verslag uitgebracht over voornoemde zaken aan de voltallige Raad en waar nodig geadviseerd over te nemen besluiten door de Raad.

Honoreringsproces

De Raad van Commissarissen implementeert via de Honoreringscommissie het honoreringsbeleid en bepaalt op basis van dit beleid de honorering van de individuele leden van de Concerndirectie.

De Raad van Commissarissen mag in voorkomende gevallen afwijken van dit beleid, bijvoorbeeld als de marktomstandigheden daartoe nopen of wanneer toepassing van het beleid onredelijk zou zijn. Jaarlijks beoordeelt de Honoreringscommissie of het honoreringsbeleid nog in overeenstemming is met de doelstellingen van het concern en of de arbeidsvoorwaarden dienen te worden aangepast. Bij de voorbereiding van enig voorstel inzake het honoreringsbeleid is de Honoreringscommissie gerechtigd advies in te winnen bij een externe, onafhankelijke honoreringsexpert. Wijzigingen in het honoreringsbeleid worden ter goedkeuring voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Doelstellingen honoreringsbeleid

Het honoreringsbeleid is erop gericht ervaren managers met een internationale visie te werven, motiveren en behouden, en deze te honoreren voor hun bekwaamheid om doelen ('stretched targets') voor de korte- en langetermijnperformance te verwezenlijken, inclusief bovengemiddelde prestaties vergeleken met een uitdagende groep vergelijkbare ondernemingen. Voorts streven wij ernaar hen te motiveren tot prestaties die de waarde van de Groep vergroten.

De compensatieregelingen voor de Concerndirectie en het hoger management vloeien voort uit het streven van Koninklijke Wessanen naar waardecreatie en zijn duidelijk in lijn met de belangen van de stakeholders.

Ingevolge het honoreringsbeleid is het honoreringspakket voor de Concerndirectie zo samengesteld dat er een goede balans bestaat tussen aandacht voor de operationele resultaten op korte termijn en het langetermijndoel van duurzame waardecreatie binnen het Concern, met inachtneming van de belangen van alle stakeholders.

Het honoreringsbeleid voor de leden van de Concerndirectie strookt met de filosofie die ten grondslag ligt aan de honorering van andere senior managers binnen Wessanen. Bij het bepalen en vaststellen van de honoreringsniveaus voor de Concerndirectie laat de Honoreringscommissie zich ook leiden door relevante statutaire bepalingen, richtlijnen voor goed ondernemingsbestuur en andere 'best practices' in Nederland en andere relevante jurisdicties.

Arbeidsmarkt: vergelijkbare groep ondernemingen

Wessanen maakt mede gebruik van externe referentiegegevens bij de bepaling van adequate basissalarisniveaus. Om die reden heeft het Concern een vergelijkbare groep ondernemingen in de arbeidsmarkt gedefinieerd. Deze groep bestaat uit Nederlandse bedrijven die in Nederland zijn gevestigd en min of meer vergelijkbaar zijn met Wessanen in termen van grootte, internationale reikwijdte en complexiteit van de activiteiten.

De vergelijkbare groep ondernemingen in de arbeidsmarkt bestaat uit de volgende ondernemingen:

- Vion
- Nutreco
- Sara Lee/DE
- Campina
- CSM
- Friesland Foods

De gegevens van deze vergelijkbare groep ondernemingen worden jaarlijks beoordeeld en eventueel geactualiseerd. De vergelijkbare groep ondernemingen wordt beïnvloed door factoren als type organisatie en organisatiestructuur van de onderneming. Derhalve worden de gegevens van de referentiegroep bij het bepalen van de honoreringsniveaus voor Wessanen prudent toegepast, aangezien deze gegevens niet specifiek zijn voor de organisatiestructuur van Wessanen. Het Concern volgt ook nauwlettend de ontwikkeling van de honoreringspraktijk bij andere aan de AEX of AMX genoteerde bedrijven die qua grootte en complexiteit vergelijkbaar zijn met Wessanen. Als een lid van de Concerndirectie niet de Nederlandse nationaliteit heeft en buiten Nederland woont, en de desbetreffende markt een hoger honoreringsniveau kent dan de Nederlandse markt, zal het basissalaris worden vastgesteld op basis van de referentiemarkt van het desbetreffende land.

Beloningselementen

De honorering voor de leden van de Concerndirectie bestaat uit de volgende elementen:

- een vast basissalaris dat eens per jaar wordt getoetst;
- een kortetermijn-incentive, die varieert van 0%-100% van het basissalaris, afhankelijk van de verwezenlijking van bepaalde prestatiedoelen;
- een langetermijn-incentive, die varieert van 0%-50% van het basissalaris, afhankelijk van het bereiken van bepaalde prestatie-mijlpalen;
- pensioen.

Verslag van de Raad van Commissarissen vervolg

Het basissalaris en de daaraan gekoppelde pensioenregeling liggen vast; alle overige componenten zijn (direct of indirect) gerelateerd aan de performance.

Naast deze beloningselementen komen de leden van de Concerndirectie in aanmerking voor diverse andere regelingen, overeenkomstig de marktpraktijk in zowel Nederland als de VS en gelijk aan de regelingen die voor andere bestuurders binnen Wessanen gelden. Deze regelingen betreffen:

- het gebruik van een bedrijfsauto;
- een bijdrage in de kosten van telefoongebruik;
- een vaste vergoeding voor zakelijke onkosten.

Basissalaris

Het basissalaris voor leden van de Concerndirectie is vastgesteld op mediaanniveau van de vergelijkbare groep ondernemingen in de arbeidsmarkt.

Bij het bepalen van de individuele honorering voor een lid van de Concerndirectie houdt de Honoreringcommissie niet alleen rekening met de rol en de daaraan verbonden verantwoordelijkheden maar ook met elementen als vereiste competenties, vaardigheden en performance van de persoon in kwestie. Aanpassing van het basissalaris is ter beoordeling van de Raad van Commissarissen, die daar ook externe en interne ontwikkelingen bij betreft. De jaarlijkse herziening van het basissalaris vindt plaats op 1 april. De individuele salarisniveaus zijn opgenomen in het jaarverslag.

Variabele compensatie

De variabele compensatie is gekoppeld aan vooraf bepaalde, meetbare en aanpasbare doelstellingen. De variabele compensatie is een belangrijk bestanddeel van het beloningspakket voor leden van de Concerndirectie. Incentivedoelen en prestatievoorwaarden zijn belangrijke drijfveren voor waardecreatie en groei van aandeelhouderswaarde op middellange en lange termijn. Daarom bestaat een aanzienlijk deel van de totale honorering uit variabele, prestatieafhankelijke compensatie. Conform bovenstaande principes geldt dat bij presteren 'on target' maximaal 60% van het basissalaris kan worden verdiend uit hoofde van het kortetermijn-beloningsplan en een beloning van maximaal 50% van het basissalaris (op de datum van toekenning) uit hoofde van het langetermijn-beloningsplan.

De beide beloningsplannen bevatten de bepaling dat een besluit tot toekenning van incentives en/of prestatieafhankelijke aandelen herzien kan worden als op een later tijdstip blijkt dat de toekenning (deels) op basis van onjuiste (financiële) informatie tot stand is gekomen. Mocht een dergelijke correctie nodig zijn, dan zal het Concern hetzij extra incentives of prestatieafhankelijke aandelen verstrekken hetzij het recht hebben de incentives of prestatieafhankelijke aandelen terug te vorderen voor zover deze ten onrechte zijn toegekend (verrekenbepaling), al naargelang de situatie.

De Raad van Commissarissen is te allen tijde gerechtigd om naar eigen goeddunken het niveau van de toe te kennen variabele beloningselementen aan te passen. Elk gebruik van dit recht wordt met redenen omkleed vermeld in het honoreringsverslag.

Kortetermijn-incentiveplan

De leden van de Concerndirectie komen in aanmerking voor deelname aan het Wessanen Short Term Incentive Plan (STIP), uit hoofde waarvan jaarlijks een variabele incentive in contanten wordt verstrekt afhankelijk van de mate waarin bepaalde prestatiedoelen zijn verwezenlijkt.

Deze doelen zijn vastgesteld op een uitdagend niveau, waarbij rekening is gehouden met algemene trends in relevante markten, en zijn gekoppeld aan de financiële resultaten van het Concern. Voor het lid van de Concerndirectie dat verantwoordelijk is voor de VS, hebben de financiële doelen betrekking op de financiële resultaten van zijn verantwoordelijkheidsbereik. De doelen worden jaarlijks aan het begin van het jaar namens de Raad van Commissarissen door de Honoreringcommissie vastgesteld.

Voor prestaties 'on target' kunnen leden van de Concerndirectie een incentive verdienen van maximaal 60% van hun jaarlijkse basissalaris. De maximale prestatieafhankelijke uitbetaling is ten hoogste 100% van het basissalaris.

De uitbetaling van een incentive in enig jaar betreft de in het voorgaande boekjaar gerealiseerde doelen.

Prestatiemaatstaven

De prestatie maatstaven hebben betrekking op het bedrijfsresultaat (EBIT), de jaarlijkse omzetgroei en de kasstroom, oftewel financiële resultaten op korte termijn. Voor het lid van de Concerndirectie dat verantwoordelijk is voor de VS, gelden dezelfde prestatie maatstaven maar dan voor zijn verantwoordelijkheidsbereik.

Functie	Kortetermijn-incentive	Prestatiedoelen en relatieve weging
CEO	On target: 50% van basissalaris	– EBIT (35%)
	Maximum: 100% van basissalaris	– Omzetgroei (35%) – Kasstroom (30%)
CFO	On target: 40% van basissalaris	– EBIT (35%)
	Maximum: 80% van basissalaris	– Omzetgroei (35%) – Kasstroom (30%)
Directielid	On target: 60% van basissalaris	Noord-Amerika
Noord-Amerika	Maximum: 100% van basissalaris	– EBIT (35%) – Omzetgroei (35%) – Kasstroom (30%)

Het Concern is van mening dat de combinatie van EBIT, jaarlijkse omzetgroei en kasstroom een adequate weergave is van de financiële resultaten van de vennootschap. De doelen worden jaarlijks vastgesteld door de Raad van Commissarissen, die zich daarbij laat leiden door onder meer resultaten uit het verleden, de operationele en strategische vooruitzichten voor het Concern op korte termijn en de verwachtingen van management en stakeholders van het Concern. Deze doelen dragen bij aan verwezenlijking van het doel van waardecreatie op lange termijn. Het Concern zal de werkelijk vastgestelde doelen niet openbaar maken, aangezien deze aangemerkt kunnen worden als commercieel gevoelige informatie.

Langetermijn-beloningsplan

Het langetermijn-beloningsplan (LTIP) zorgt ervoor dat de leden van de Concerndirectie gefocust zijn op de groei van duurzame waarde voor de aandeelhouders op lange termijn. Dit plan beoogt de belangen van de deelnemende medewerkers op één lijn te brengen met die van de aandeelhouders en heeft daarnaast tot doel deelnemende medewerkers te werven, motiveren en behouden.

De leden van de Concerndirectie krijgen uit hoofde van het LTIP prestatieafhankelijke aandelen toegewezen. Het plan bestrijkt een periode van drie jaar en kent een toetsingsmoment aan het eind van het derde jaar. Op het toetsingsmoment worden twee specifieke prestatieaantastaven getoetst. Het aantal aandelen dat na drie jaar onvoorwaardelijk wordt toegekend, wordt bepaald aan de hand van de prestaties van Wessanen ten opzichte van vooraf bepaalde prestatiebijlappen.

Toekenning van aandelen kan ook eenmalig geschieden, bijvoorbeeld bij indiensttreding van nieuwe medewerkers of een extra toekenning bij promotie. Het aantal prestatieafhankelijke aandelen dat aan leden van de Concerndirectie wordt toegekend, wordt bepaald door de Raad van Commissarissen. De beoogde waarde bij toekenning is bepaald op 50% van het basissalaris.

De toegekende prestatieafhankelijke aandelen dienen door de leden van de Concerndirectie te worden gehouden voor een periode van ten minste vijf jaar (inclusief de periode van drie jaar waarin de aandelen een voorwaardelijk karakter hebben, of ten minste tot einde dienstverband als deze periode korter is).

Gedurende de eerste drie jaar waarin sprake is van voorwaardelijke aandelen, worden de volgens IFRS bepaalde kosten van deze aandelen verantwoord in de winst- en verliesrekening als personeelskosten.

De Raad van Commissarissen heeft het recht de waarde van de toegekende variabele beloningscomponenten bij te stellen, zowel naar boven als naar beneden, indien deze honorering een onbillijk resultaat oplevert.

Relatieve Total Shareholder Return (TSR) als prestatieaantastaf

Het aantal prestatieafhankelijke aandelen dat onvoorwaardelijk aan de leden van de Concerndirectie wordt toegekend, hangt af van de TSR-ontwikkeling gedurende een periode van drie jaar vergeleken met de TSR-ontwikkeling bij een groep vergelekbare ondernemingen. TSR is een maatstaf voor het rendement dat aandeelhouders ontvangen, en geeft uitdrukking aan zowel de koersontwikkeling van het aandeel als de waarde van ontvangen dividend. Deze maatstaf wordt gehanteerd omdat hiermee inzicht wordt verkregen in de door het Concern gecreëerde waarde op lange termijn.

Onderdeel van de TSR-prestatieaantastaf is een vergelijking tussen de TSR van de aandelen Wessanen gedurende de toetsingsperiode van drie jaar en de TSR van een vergelijkbare groep vooraanstaande multinationale voedingsmiddelenbedrijven gedurende dezelfde periode, waarbij de meting plaatsvindt na afloop van de toetsingsperiode.

De prestatieafhankelijke aandelen zullen na drie jaar als volgt onvoorwaardelijk worden toegewezen:

Positie	Maximum aantal prestatieafhankelijke aandelen onvoorwaardelijk als % van toegekende aandelen
1e plaats	150%
2e en 3e plaats	125%
4e plaats	100%
5e en 6e plaats	75%
7e en 8e plaats	50%
9e plaats	25%
10e plaats	0%

De vergelijkbare groep ondernemingen bestaat uit de volgende bedrijven:

- SunOpta Inc.
- Nestlé
- Unilever
- CSM
- Hain Celestial Group
- Kraft
- Heinz
- Danone
- United Natural Foods Inc.
- Wessanen

Deze groep ondernemingen is niet de groep bedrijven die is gebruikt voor het vaststellen van de honoreringsniveaus. De laatste groep is gekozen als een afspiegeling van de relevante arbeidsmarkt.

→ Verslag van de Raad van Commissarissen vervolg

De vergelijkbare groep ondernemingen die als benchmark voor de TSR wordt gebruikt, weerspiegelt de markt waarin het concern dingt naar de voorkeur van aandeelhouders. Deze groep bestaat uit sectorspecifieke concurrenten die naar de mening van de Raad van Commissarissen en van de Concerndirectie een geschikte benchmark zijn voor Wessanen. De vergelijkbare groep ondernemingen wordt jaarlijks door de Raad van Commissarissen getoetst aan de marktomstandigheden (fusies, acquisities) die bepalend zijn voor de juistheid van de samenstelling van de groep. De samenstelling van de groep wordt alleen gewijzigd als dit naar de overtuiging van de Raad van Commissarissen niet leidt tot een situatie waarin de doelstellingen eenvoudiger of juist lastiger te verwezenlijken zijn.

Algehele prestatie maatstaf

De ontwikkeling van de aandeelkoers gemeten over de totale toetsingsperiode van drie jaar dient positief te zijn. Indien niet aan deze voorwaarde wordt voldaan, zullen alle prestatieafhankelijke aandelen die voorwaardelijk zijn toegekend gedurende de looptijd van het plan, komen te vervallen.

Pensioen

De Nederlandse leden van de Concerndirectie komen in aanmerking voor deelname aan de Wessanen Pensioenregeling 1998, die voorziet in een toegezegd pensioen, maar mogen ook opteren voor de toegezegde bijdrage. Het pensioenbeleid voor de leden van de Concerndirectie gaat uit van 65 jaar als pensioneringsleeftijd. De pensioenregeling voor de Nederlandse leden van de Concerndirectie behelst het recht op pensioen bij slechte gezondheid of arbeidsongeschiktheid en een partner-/ nabestaandenpensioen bij overlijden. De huidige regeling is een combinatie van toegezegd pensioen (middelloon) en toegezegde bijdrage en vervangt de oude eindloonregeling.

Voor leden van de Concerndirectie met de Amerikaanse nationaliteit en die woonachtig zijn in de VS, is de pensioenregeling gebaseerd op de Amerikaanse toegezegde-bijdrageregeling 401-K.

Overige regelingen

Naast de primaire arbeidsvoorwaarden gelden er voor de leden van de Concerndirectie een aantal andere regelingen. Deze regelingen, zoals een onkostenvergoeding en een tegemoetkoming in verhuiskosten, een ziektekostenverzekering, een ongevallenverzekering en een bedrijfsauto, komen in grote lijnen overeen met die voor het hoger management van Wessanen in Nederland en de VS. Bij arbeidsongeschiktheid komen de leden van de Concerndirectie in aanmerking voor een voorzieningenregeling die ook geldt voor andere bestuurders van Wessanen in Nederland en de VS.

Leningen

Het is concernbeleid geen leningen te verstrekken aan de leden van de Concerndirectie. In het verleden zijn in verband met de toekenning van opties op aandelen bepaalde leningen verstrekt. Geen leningen staan open aan de huidige leden van de Concerndirectie.

Wijzigingen management

Op 24 februari 2009 trad de heer A.H.A. Veenhof af als Chief Executive Officer en werd vervangen, op interim-basis, door de heer F.H.J. Koffrie. De Raad van Commissarissen wil de heer Veenhof danken voor de zes jaar waarin hij leiding heeft gegeven aan Wessanen. De heer Koffrie trad terug als lid van de Raad van Commissarissen. Aan de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders, die op 22 april 2009 in Utrecht zal worden gehouden, zal het voorstel worden voorgelegd om de heer Koffrie voor de periode van één jaar te benoemen tot lid van de Concerndirectie en tot CEO van Koninklijke Wessanen nv. Ook zal worden voorgesteld om de heer F.E. Eelkman Rooda voor de periode van vier jaar te benoemen tot lid van de Concerndirectie en tot CFO. De heer Eelkman Rooda is per 1 juni 2008 de heer Wagter opgevolgd als CFO van het Concern. Wij danken de heer Wagter voor zijn bijdragen aan de onderneming.

(Her-)benoemingen Raad van Commissarissen

Voorts zal worden voorgesteld om de heer Frank van Oers te benoemen tot lid van de Raad van Commissarissen. De heer Van Oers is CEO van de divisie Coffee & Tea van Sara Lee International en Executive Vice President van Sara Lee Corporation. Hij wordt voorgedragen voor benoeming vanwege zijn uitgebreide kennis en ervaring op het gebied van algemeen en financieel management. Na afloop van hun termijn van vier jaar zijn zowel de heer D.I. Jager als de heer L.M. De Kool beschikbaar voor herbenoeming. Mevrouw Lombard treedt terug als commissaris vanwege professionele verplichtingen voortvloeiende uit haar hoofdbetrekking. Wessanen is Marie-Christine Lombard veel dank verschuldigd voor haar waardevolle bijdragen vanuit een internationaal perspectief.

Verklaring

De door de Concerndirectie opgemaakte en door KPMG Accountants N.V. te Utrecht gecontroleerde jaarrekening over het boekjaar 2008, alsmede het verslag van de Concerndirectie, zijn overeenkomstig de statutaire bepalingen aan ons college voorgelegd. Met deze jaarrekening en het daarin opgenomen dividendvoorstel kunnen wij ons verenigen. Wij stellen de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders voor deze jaarrekening vast te stellen. Tevens wordt voorgesteld decharge te verlenen aan de leden van de Concerndirectie voor het bestuur en aan de leden van de Raad van Commissarissen voor hun toezicht daarop, voor zover genoemd bestuur uit de jaarrekening blijkt.

De Raad van Commissarissen is bijzonder veel dank verschuldigd aan alle medewerkers van de onderneming voor de bereikte resultaten en voor hun grote mate van inzet en toewijding in het jaar 2008.

Utrecht, 4 maart 2009

Raad van Commissarissen

De heer Durk Jager, voorzitter
De heer Jo Hautvast
De heer Theo de Kool
Mevrouw Marie-Christine Lombard

Jaarrekening

Geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde winst- en verliesrekening	44
Geconsolideerde balans	45
Geconsolideerd mutatieoverzicht eigen vermogen	46
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	47
Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening	48

Vennootschappelijke jaarrekening

Vennootschappelijke winst- en verliesrekening	88
Vennootschappelijke balans	88
Toelichting op de vennootschappelijke jaarrekening	89

Overige informatie	91
--------------------	----

Accountantsverklaring	92
-----------------------	----

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

In EUR miljoen, tenzij anders vermeld	Toelichting	2008	2007
Omzet		1.602,8	1.579,8
Overige baten	7	5,7	17,8
Kosten van grond- en hulpstoffen		(1.061,5)	(1.049,7)
Personeelskosten	8,9	(226,9)	(227,8)
Afschrijvingen, amortisatie en bijzondere waardeverminderingen		(19,4)	(18,3)
Overige bedrijfskosten		(241,9)	(238,7)
Bedrijfskosten		(1.549,7)	(1.534,5)
Bedrijfsresultaat		58,8	63,1
Financiële baten		3,6	0,5
Financiële lasten		(16,9)	(10,4)
Nettofinancieringslasten	10	(13,3)	(9,9)
Aandeel in resultaat van geassocieerde deelnemingen	16	-	0,1
Winst vóór belasting		45,5	53,3
Winstbelasting	11	(11,0)	(10,5)
Winst uit voortgezette bedrijfsactiviteiten, na belasting		34,5	42,8
Winst uit beëindigde bedrijfsactiviteiten, na belasting	12	-	(0,7)
Winst uit desinvestering van beëindigde bedrijfsactiviteiten, na belasting	12	-	15,4
Winst over het boekjaar		34,5	57,5
Toekomend aan:			
Aandeelhouders van Wessanen		34,4	57,5
Minderheidsbelangen		0,1	-
Winst over het boekjaar		34,5	57,5
Winst per aandeel uit voortgezette bedrijfsactiviteiten (in EUR)	13		
Gewone winst		0,51	0,61
Verwaterde winst		0,50	0,60
Winst per aandeel toekomend aan aandeelhouders van Wessanen (in EUR)	13		
Gewone winst		0,51	0,82
Verwaterde winst		0,50	0,81
Gemiddeld aantal uitstaande aandelen (in duizenden)	13		
Gewoon		67.585	69.698
Verwaterd		68.210	70.844

Geconsolideerde balans

In EUR miljoen	Toelichting	31 december 2008	31 december 2007
Activa			
Materiële vaste activa	14	126,3	126,5
Immateriële activa	15	187,7	175,5
Investerings in geassocieerde deelnemingen	16	0,6	0,5
Overige beleggingen	17	3,3	6,2
Uitgestelde belastingvorderingen	18	105,4	88,5
Totaal vaste activa		423,3	397,2
Vorraden	19	216,4	211,0
Belastingvorderingen		0,4	1,3
Handelsvorderingen	20	177,4	191,5
Overige vorderingen en vooruitbetalingen	20	49,2	42,5
Geldmiddelen en kasequivalenten	21	44,8	69,3
Totaal vlottende activa		488,2	515,6
Totaal activa		911,5	912,8
Eigen vermogen			
Aandelenkapitaal		68,4	72,6
Agio		93,9	99,7
Reserves		(61,9)	(72,5)
Ingehouden winst		263,4	309,9
Totaal eigen vermogen toekomend aan aandeelhouders van Wessanen	22	363,8	409,7
Minderheidsbelangen		7,8	20,0
Totaal eigen vermogen		371,6	429,7
Verplichtingen			
Rentedragende leningen en overige langlopende financieringsverplichtingen	23	227,1	188,7
Personeelsbeloningen	24	21,6	22,1
Voorzieningen	25	3,7	3,5
Uitgestelde belastingverplichtingen	18	5,3	1,6
Totaal langlopende verplichtingen		257,7	215,9
Rekening-courantkredieten	21	18,8	19,2
Rentedragende leningen en overige kortlopende financieringsverplichtingen	23	13,5	4,4
Voorzieningen	25	5,1	6,4
Belastingverplichtingen		5,4	7,8
Handelsschulden	26	141,8	145,7
Overige te betalen posten en overlopende passiva	26	97,6	83,7
Totaal kortlopende verplichtingen		282,2	267,2
Totaal verplichtingen		539,9	483,1
Totaal eigen vermogen en verplichtingen		911,5	912,8

Geconsolideerd mutatieoverzicht eigen vermogen

In EUR miljoen	Geplaatst en gestort kapitaal	Agio	Reserve voor eigen aandelen	Reserve om-rekenings-verschillen	Afdekkings-reserve	Overige wettelijke reserves	Inge-houden winst	Totaal eigen vermogen toekomend aan aandeel-houders van Wessanen	Minder-heids-belangen	Totaal eigen vermogen
2007										
Stand begin boekjaar	72,6	99,7	(8,4)	(2,1)	3,3	0,6	304,0	469,7	10,3	480,0
Valutaomrekeningsverschillen	-	-	-	(16,1)	-	-	-	(16,1)	-	(16,1)
Effectief deel van veranderingen in reële waarde van kasstroomafdekking	-	-	-	-	(3,8)	-	-	(3,8)	-	(3,8)
Totaal baten en lasten, direct opgenomen in het eigen vermogen	-	-	-	(16,1)	(3,8)	-	-	(19,9)	-	(19,9)
Winst over het boekjaar	-	-	-	-	-	-	57,5	57,5	-	57,5
Totaal geboekte baten en lasten	-	-	-	(16,1)	(3,8)	-	57,5	37,6	-	37,6
Verandering in minderheidsbelangen	-	-	-	-	-	-	-	-	9,7	9,7
Uitgeoefende aandelenopties/geleverde aandelen	-	-	1,8	-	-	-	(0,9)	0,9	-	0,9
Ingekochte eigen aandelen	-	-	(50,0)	-	-	-	-	(50,0)	-	(50,0)
In aandelen afgewikkelde transacties	-	-	-	-	-	-	1,0	1,0	-	1,0
Dividend uitgekeerd aan aandeelhouders	-	-	-	-	-	-	(49,5)	(49,5)	-	(49,5)
Transport naar overige wettelijke reserves	-	-	-	-	-	2,2	(2,2)	-	-	-
Stand einde boekjaar	72,6	99,7	(56,6)	(18,2)	(0,5)	2,8	309,9	409,7	20,0	429,7
2008										
Stand begin boekjaar	72,6	99,7	(56,6)	(18,2)	(0,5)	2,8	309,9	409,7	20,0	429,7
Valutaomrekeningsverschillen	-	-	-	(32,3)	-	-	-	(32,3)	-	(32,3)
Effectief deel van veranderingen in reële waarde van kasstroomafdekking	-	-	-	-	(7,2)	-	-	(7,2)	-	(7,2)
Totaal baten en lasten, direct opgenomen in het eigen vermogen	-	-	-	(32,3)	(7,2)	-	-	(39,5)	-	(39,5)
Winst over het boekjaar	-	-	-	-	-	-	34,4	34,4	0,1	34,5
Totaal geboekte baten en lasten	-	-	-	(32,3)	(7,2)	-	34,4	(5,1)	0,1	(5,0)
Verandering in minderheidsbelangen	-	-	-	-	-	-	-	-	(12,3)	(12,3)
Uitgeoefende aandelenopties/geleverde aandelen	-	-	1,0	-	-	-	(1,0)	-	-	-
Inkoop eigen aandelen	-	-	(0,6)	-	-	-	-	(0,6)	-	(0,6)
Intrekking eigen aandelen	(4,2)	(5,8)	50,0	-	-	-	(40,0)	-	-	-
In aandelen afgewikkelde transacties	-	-	-	-	-	-	0,7	0,7	-	0,7
Dividend uitgekeerd aan aandeelhouders	-	-	-	-	-	-	(40,6)	(40,6)	-	(40,6)
Transport naar voorzieningen	-	-	-	-	-	-	(0,3)	(0,3)	-	(0,3)
Transport naar overige wettelijke reserves	-	-	-	-	-	(0,3)	0,3	-	-	-
Stand einde boekjaar	68,4	93,9	(6,2)	(50,5)	(7,7)	2,5	263,4	363,8	7,8	371,6

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

In EUR miljoen	Toelichting	2008	2007
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten			
Bedrijfsresultaat		58,8	63,1
Aanpassingen voor:			
Afschrijvingen, amortisatie en bijzondere waardeverminderingen		19,4	18,3
Toevoegingen aan voorzieningen		13,9	21,3
Overige niet-contante en niet-operationele posten		0,8	(11,3)
Netto-opbrengst uit desinvesteringen		(4,7)	(6,1)
Kasstroom uit operationele activiteiten vóór mutaties in werkkapitaal en voorzieningen		88,2	85,3
Mutaties in werkkapitaal	32	(11,9)	(31,0)
Betalingen uit voorzieningen		(14,4)	(22,5)
Mutaties in personeelsbeloningen		(2,4)	(1,7)
Kasstroom uit operationele activiteiten		59,5	30,1
Afgedragen winstbelasting		(14,7)	(9,5)
Betaalde rente		(10,3)	(9,3)
Kasstroom uit voortgezette bedrijfsactiviteiten		34,5	11,3
Kasstroom uit beëindigde bedrijfsactiviteiten		-	(0,6)
Nettokasstroom uit bedrijfsactiviteiten		34,5	10,7
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Verwerving van materiële vaste activa		(24,3)	(25,2)
Ontvangsten uit de verkoop van materiële vaste activa		10,5	14,3
Verwerving van immateriële activa, exclusief goodwill		(1,9)	(3,7)
Opbrengsten uit de verkoop van immateriële activa		1,3	-
(Investerings in)/ontvangsten uit beleggingen		2,4	(2,3)
Acquisitie van dochterondernemingen en bedrijfsactiviteiten, na aftrek van verworven geldmiddelen		(29,9)	(20,9)
Verkoop van dochterondernemingen en bedrijfsactiviteiten, na aftrek van afgestoten geldmiddelen		-	16,2
Investeringskasstroom uit voortgezette bedrijfsactiviteiten		(41,9)	(21,6)
Investeringskasstroom uit beëindigde bedrijfsactiviteiten		-	83,6
Nettokasstroom uit/(aangewend voor) investeringsactiviteiten		(41,9)	62,0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Ontvangsten uit leningen		43,5	56,2
Nettobetalingen van financiële-leaseverplichtingen		(1,4)	(2,9)
Kasontvangsten/(-betalingen) derivaten		(18,1)	9,4
Ontvangsten uit uitoefening van aandelenopties		-	0,9
Inkoop eigen aandelen		(0,6)	(50,0)
Dividenduitkeringen		(40,6)	(49,5)
Financieringskasstroom uit voortgezette bedrijfsactiviteiten		(17,2)	(35,9)
Financieringskasstroom uit beëindigde bedrijfsactiviteiten		-	(0,2)
Nettokasstroom uit/(aangewend voor) financieringsactiviteiten		(17,2)	(36,1)
Nettokasstroom	32	(24,6)	36,6

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Alle cijfers in de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening zijn in miljoenen euro's, uitgezonderd informatie per aandeel, ratio's, percentages en voor zover anders aangegeven.

1. De Vennootschap en haar activiteiten

De hoofdactiviteiten van Koninklijke Wessanen nv ('Wessanen' of de 'Vennootschap'), een in Nederland gevestigde naamloze vennootschap, omvatten de ontwikkeling, productie, verkoop en distributie van kwalitatief hoogwaardige natuurlijke en gespecialiseerde voedingsproducten in Noord-Amerika en Europa. De geconsolideerde jaarrekening van Koninklijke Wessanen nv voor het per 31 december 2008 afgesloten boekjaar omvat Wessanen en haar dochterondernemingen (tezamen de 'Groep' genoemd) en belangen van Wessanen in geassocieerde deelnemingen. De dochterondernemingen en geassocieerde deelnemingen van Wessanen worden vermeld in Toelichting 33. Het adres van de Vennootschap is Beneluxlaan 9, Utrecht, Nederland.

2. Gehanteerde grondslagen bij opstelling van de jaarrekening Overeenstemmingsverklaring

De geconsolideerde jaarrekening voor het boekjaar afgesloten per 31 december 2008 is opgesteld in overeenstemming met de door de EU bekrachtigde International Financial Reporting Standards (IFRS) en de eisen voor financiële verslaglegging die zijn opgenomen in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

De jaarrekening is op 4 maart 2009 ondertekend en goedgekeurd voor publicatie door de Raad van Commissarissen en de Concerndirectie en zal ter vaststelling worden voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 22 april 2009.

Waarderingsgrondslagen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten, met uitzondering van de volgende activa en verplichtingen die worden gewaardeerd tegen reële waarde: afgeleide financiële instrumenten, financiële instrumenten waarvan de reële waarde wordt verwerkt in de winst-en verliesrekening, financiële instrumenten geassocieerd als beschikbaar voor verkoop en verplichtingen voortvloeiend uit op aandelen gebaseerde betalingstransacties. De methoden die zijn gebruikt voor het berekenen van de reële waarde worden uiteengezet in Toelichting 4.

Functionele en presentatievaluta

De functionele valuta van Wessanen is de euro. Deze geconsolideerde jaarrekening wordt gepresenteerd in miljoenen euro's.

Gebruik van schattingen en beoordelingen

Het management moet zich bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening van Wessanen baseren op schattingen en veronderstellingen die van invloed zijn op de toepassing van de waarderingsgrondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, van baten en lasten en de bekendmaking van niet uit de balans blijvende activa en verplichtingen. Hoewel deze schattingen en bijbehorende veronderstellingen zijn gebaseerd op de best mogelijke kennis van het management over huidige gebeurtenissen en acties, kunnen werkelijke resultaten uiteindelijk afwijken van deze schattingen en veronderstellingen.

Schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend getoetst. Bijstellingen van gemaakte schattingen worden verwerkt in de periode waarin de schatting is herzien, mits de herziening uitsluitend die periode betreft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden als de herziening zowel de huidige periode als toekomstige perioden betreft.

3. Belangrijkste waarderingsgrondslagen

De waarderingsgrondslagen zoals hieronder omschreven zijn door alle tot de Groep behorende entiteiten consistent toegepast op alle perioden in deze geconsolideerde jaarrekening.

Enkele posten zijn geherclassificeerd voor vergelijkingsdoeleinden.

Grondslagen voor consolidatie

Dochterondernemingen

De geconsolideerde jaarrekening omvat de jaarrekening van Wessanen en van alle entiteiten waarin Wessanen zeggenschap heeft ('dochterondernemingen'). Er is sprake van zeggenschap indien Wessanen de mogelijkheid heeft om, direct of indirect, het financiële en operationele beleid van een entiteit te bepalen met als doel voordeel te verkrijgen uit de activiteiten van de entiteit (in het algemeen bij een aandelenbelang van meer dan de helft van de stemrechten). Bij de beoordeling of er sprake is van zeggenschap wordt rekening gehouden met potentiële stemrechten die op dat moment uitoefenbaar of converteerbaar zijn. De jaarrekeningen van dochterondernemingen zijn in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen vanaf de datum waarop voor het eerst sprake is van zeggenschap, tot het moment waarop deze eindigt.

Geassocieerde deelnemingen

Geassocieerde deelnemingen zijn entiteiten waarin Wessanen invloed van betekenis heeft op het financiële en operationele beleid, maar geen zeggenschap (in het algemeen bij een aandelenbelang van 20% tot 50% van de stemrechten). De geconsolideerde jaarrekening omvat het aandeel van de Groep in het totaalresultaat van geassocieerde deelnemingen volgens de 'equity'-methode, vanaf de datum waarop de Groep voor het eerst invloed van betekenis heeft, tot de datum waarop voor het laatst sprake is van invloed van betekenis. Wanneer het aandeel van de Groep in de verliezen groter is dan de waarde van het belang in een geassocieerde deelneming, wordt de boekwaarde afgeboekt tot nihil en worden verdere verliezen niet meer in aanmerking genomen, behalve voor zover Wessanen verplichtingen is aangegaan of betalingen heeft verricht namens de geassocieerde deelneming.

Eliminatie van transacties bij consolidatie

Intragroepsaldi en -transacties en eventuele niet-gerealiseerde winsten en verliezen op transacties binnen de Groep worden bij de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening geëlimineerd. Niet-gerealiseerde winsten uit hoofde van transacties met geassocieerde deelnemingen worden geëlimineerd tegen de investering in de geassocieerde deelneming naar rato van het belang dat de Groep in de deelneming heeft. Niet-gerealiseerde verliezen worden op dezelfde wijze geëlimineerd als niet-gerealiseerde winsten, maar slechts voor zover er geen aanwijzing is voor een bijzondere waardevermindering.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

3. Belangrijkste waarderingsgrondslagen vervolg

Vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta

Transacties luidend in vreemde valuta (niet zijnde de functionele valuta) worden omgerekend naar de functionele valuta tegen de geldende wisselkoers per transactiedatum. In vreemde valuta luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum omgerekend naar euro's tegen de per balansdatum geldende wisselkoers. Valutaomrekeningsverschillen worden in de winst- en verliesrekening opgenomen. Niet-monetaire activa en verplichtingen in vreemde valuta's die tegen historische kosten zijn opgenomen, worden omgerekend naar euro's tegen de per transactiedatum geldende wisselkoers. Niet-monetaire activa en verplichtingen in vreemde valuta's die tegen reële waarde zijn opgenomen, worden omgerekend naar euro's tegen de wisselkoersen die golden op de data waarop de reële waarde werd vastgesteld.

Jaarrekening van buitenlandse activiteiten

De activa en verplichtingen van buitenlandse activiteiten, met inbegrip van goodwill en bij overname ontstane reële-waardecorrecties, worden in euro's omgerekend tegen de geldende koers per balansdatum. De omzet en kosten van buitenlandse activiteiten worden omgerekend naar euro's tegen de gemiddelde wisselkoers van het jaar. Valutaomrekeningsverschillen worden direct in een afzonderlijke component van het eigen vermogen opgenomen: de reserve omrekeningsverschillen.

Netto-investering in buitenlandse activiteiten

Valutaomrekeningsverschillen als gevolg van de omrekening van de netto-investering in buitenlandse activiteiten en van hiermee verbonden afdekkingstransacties worden verwerkt in de reserve omrekeningsverschillen. Deze verschillen worden bij afstoting van de buitenlandse activiteit of bij afwikkeling van de netto-investering overgeboekt naar de winst- en verliesrekening.

De belangrijkste wisselkoersen tegen de euro, aangehouden in de balans en in de winst- en verliesrekening, zijn:

Valuta per EUR	Balans		Winst- en verliesrekening	
	31 december 2008	31 december 2007	2008	2007
USD	1,4104	1,4709	1,4720	1,3764
CAD	1,7158	1,4388	1,5733	1,4641
GBP	0,9751	0,7369	0,8050	0,6872

Afgeleide financiële instrumenten

Wessanen maakt gebruik van afgeleide financiële instrumenten om de valuta-, rente-, en grondstofrisico's die voortvloeien uit bedrijfs-, investerings-, en financieringsactiviteiten af te dekken. Deze financiële instrumenten worden bij afsluiten op de balans gewaardeerd tegen kostprijs en vervolgens geherwaardeerd tegen hun reële waarde. De winst of het verlies uit herwaardering naar reële waarde wordt onmiddellijk in de winst- en verliesrekening opgenomen, behalve als het afgeleide instrument kwalificeert en effectief is als afdekkingsinstrument in een aangewezen afdekkingsrelatie, in welk geval 'hedge accounting' wordt toegepast. Afgeleide instrumenten die zijn aangewezen als hedge worden als kasstroom- danwel wel reële-waardeafdekking opgenomen.

Winsten en verliezen op afgeleide financiële instrumenten worden (uiteindelijk) opgenomen in de winst- en verliesrekening onder financiële baten en lasten, uitgezonderd het effectieve gedeelte van de afgeleide financiële instrumenten die zijn aangewezen als hedges die zijn afgesloten om operationale risico's af te dekken. Dit gedeelte is opgenomen in het bedrijfsresultaat.

Afdekking

Kasstroomafdekking

Wanneer een afgeleid financieel instrument wordt aangewezen als afdekking van de variabiliteit van de kasstromen van een opgenomen verplichting, een bindende toezegging of een hoogstwaarschijnlijk te verwachten transactie, dan wordt het effectieve deel van een winst of verlies op het afgeleide financiële instrument rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt. Indien de bindende toezegging of verwachte transactie leidt tot de opname van een actief of verplichting, wordt de hiermee verband houdende cumulatieve winst of het hiermee verband houdende cumulatieve verlies overgebracht uit het eigen vermogen en opgenomen in de eerste waardering van het actief of de verplichting. In overige gevallen wordt de cumulatieve winst of het cumulatieve verlies uit het eigen vermogen overgebracht en tegelijk met de afgedekte transactie opgenomen in de winst- en verliesrekening. Het niet-effectieve deel van eventuele winsten of verliezen wordt meteen in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Wanneer een afdekkingsinstrument of afdekkingsrelatie wordt beëindigd, maar de afgedekte transactie naar verwachting nog steeds zal plaatsvinden, blijft de cumulatieve winst of het cumulatieve verlies op dat moment in het eigen vermogen opgenomen en wordt deze winst of dit verlies in overeenstemming met bovenstaande grondslag verwerkt in de winst- en verliesrekening wanneer de transactie plaatsvindt. Indien niet langer wordt verwacht dat de afgedekte transactie zal plaatsvinden, wordt de cumulatieve niet-gerealiseerde winst of het cumulatieve niet-gerealiseerde verlies dat in het eigen vermogen is opgenomen, onmiddellijk overgebracht naar de winst- en verliesrekening.

Reële-waardeafdekking

Veranderingen in de reële waarde van instrumenten die zijn aangemerkt als reële-waardeafdekking, en die aan de criteria daarvoor voldoen, worden in de perioden dat deze ontstaan opgenomen in de winst- en verliesrekening, samen met eventuele veranderingen in de reële waarde van het afgedekte actief of de verplichting.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

3. Belangrijkste waarderingsgrondslagen vervolg

Afdekking van monetaire activa en verplichtingen

Wanneer een afgeleid financieel instrument wordt gebruikt als economische afdekking van het valutarisico van een opgenomen monetair actief of monetaire verplichting, wordt, tenzij het afgeleide financiële instrument kwalificeert en effectief is als afdekkingsinstrument in een aangewezen afdekkingsrelatie, een winst of verlies op het afdekkingsinstrument, direct in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Afdekking van netto-investering in buitenlandse activiteiten

Het deel van de winst of het verlies op een instrument dat wordt gebruikt om een netto-investering in buitenlandse activiteiten af te dekken wordt, indien het als effectieve afdekking is gekwalificeerd, rechtstreeks in het eigen vermogen opgenomen. Het niet-effectieve deel wordt verantwoord in de winst- en verliesrekening.

Verslaglegging per segment

Wessanen onderscheidt in haar financiële verslaglegging segmenten die zijn gebaseerd op de interne rapportagepraktijk en de manier waarop de Vennootschap de prestaties van activiteiten waardeert en middelen toewijst. De prestatie van de segmenten wordt beoordeeld aan de hand van verschillende maatstaven, waarvan omzet en bedrijfsresultaat de belangrijkste zijn.

Een bedrijfssegment – een groep activa en bedrijfsactiviteiten – richt zich op de levering van producten en/of diensten waaraan risico's en voordelen zijn verbonden, die afwijken van de risico's en voordelen van andere bedrijfssegmenten. Een geografisch segment – een groep activa en bedrijfsactiviteiten – richt zich op de levering van producten en/of diensten in een specifieke economische omgeving die risico's en voordelen kent die afwijken van de risico's en voordelen in andere economische omgevingen.

De resultaten, activa en verplichtingen van een segment omvatten posten die rechtstreeks dan wel op basis van redelijkheid aan het segment kunnen worden toegerekend. Resultaten, activa en verplichtingen die niet aan een segment worden toegerekend, hebben voornamelijk betrekking op hoofdkantoorposten en niet-operationele resultaten, activa en verplichtingen, zoals posten die betrekking hebben op financiering en winstbelasting.

De geografische analyse van omzet is gebaseerd op de locatie van de afnemers. De geografische analyse van bedrijfsactiva en kapitaalinvesteringen is gebaseerd op de locatie van de activa.

Intersegmentverkoop vinden plaats onder dezelfde zakelijke voorwaarden als voor derden.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen kostprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en verliezen door bijzondere waardeverminderingen. De kostprijs bestaat uit uitgaven die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de aankoop of bouw van het actief en kan financieringskosten omvatten die tijdens de bouw zijn ontstaan.

Uitgaven in verband met vervanging van een component van een materiël vast actief, dat alleenstaand wordt gewaardeerd, inclusief de kosten van groot onderhoud, worden geactiveerd. Overige uitgaven na eerste opname worden alleen geactiveerd wanneer deze het bedrijfseconomische nut van het actief vergroten. Alle overige uitgaven worden als last opgenomen in de winst- en verliesrekening wanneer de uitgaven worden gedaan.

Afschrijving geschiedt lineair ten laste van de winst- en verliesrekening op basis van de geschatte gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Als materiële vaste activa uit componenten bestaan met een verschillende gebruiksduur, worden deze als afzonderlijke posten onder de materiële vaste activa opgenomen. Afschrijvingsmethoden, gebruiksduur en restwaarden worden jaarlijks beoordeeld.

Activa die niet in gebruik zijn, worden gewaardeerd op de laagste van de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

De geschatte gebruiksduur van materiële vaste activa voor de lopende en vergelijkende periode is als volgt:

Gebouwen en kantoren	30 jaar
Machines en apparatuur	10-15 jaar
Computers	3-5 jaar
Overig	3-5 jaar

Activa die niet in gebruik zijn en activa bestemd voor verkoop worden niet afgeschreven.

Financiële lease

Leaseovereenkomsten waarbij Wessanen vrijwel alle aan de eigendom verbonden risico's en voordelen overneemt, worden geclassificeerd als financiële lease. Vastgoed en machines die via financiële lease zijn verworven, worden gewaardeerd op de laagste van de reële waarde en de contante waarde van de minimale leasebetalingen bij aanvang van de lease, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en verliezen door bijzondere waardeverminderingen. De relevante activa worden afgeschreven over de resterende gebruiksduur of de leasetermijn indien deze korter is. Leasebetalingen worden administratief verwerkt zoals beschreven onder Lasten.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

3. Belangrijkste waarderingsgrondslagen vervolg

Overheidssubsidies

Ontvangen overheidssubsidies met betrekking tot materiële vaste activa worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de activa waarvoor de subsidie is verstrekt. De subsidies worden door verlaging van de afschrijvingslasten opgenomen als een bate over de gebruiksduur van de activa.

Immateriële activa

Goodwill

Alle bedrijfscombinaties worden in de verslaglegging opgenomen op basis van de overnamemethode. Goodwill betreft een bedrag dat voortvloeit uit overname van dochterondernemingen, geassocieerde deelnemingen en joint ventures.

Met betrekking tot overnames die hebben plaatsgevonden sinds 1 januari 2004, komt goodwill overeen met het verschil tussen de kostprijs van de overname en de netto reële waarde van de overgenomen activa en verplichtingen per overnamedatum (vastgesteld volgens de methoden zoals beschreven in Toelichting 4). Negatieve goodwill die uit een overname voortvloeit, wordt rechtstreeks in de winst- en verliesrekening opgenomen en geclassificeerd als 'overige baten'.

Met betrekking tot overnames die vóór 1 januari 2004 hebben plaatsgevonden, is de goodwill gebaseerd op de veronderstelde kostprijs, die gelijk is aan de waarde die hieraan is toegekend op grond van de voorheen toegepaste NL GAAP. Goodwill die vóór 1 januari 2001 is verworven, is in mindering gebracht op het eigen vermogen, conform NL GAAP.

Goodwill wordt gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met cumulatieve verliezen door bijzondere waardeverminderingen. Goodwill wordt toegerekend aan kasstroomgenererende eenheden en wordt niet geamortiseerd. In plaats daarvan wordt jaarlijks getoetst of er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Bij geassocieerde deelnemingen wordt de boekwaarde van goodwill opgenomen in de boekwaarde van de investering in de geassocieerde deelneming.

Merken en klantenbestanden

Geactiveerde merken en klantenbestanden worden gewaardeerd tegen kostprijs, verminderd met de cumulatieve amortisatie en verliezen door bijzondere waardeverminderingen. Bij een overname verworven merken en klantenbestanden worden in eerste instantie gewaardeerd tegen reële waarde.

De gebruiksduur van merknamen wordt vastgesteld op basis van bepaalde factoren, zoals de economische omgeving, het verwachte gebruik van het actief en aanverwante (groepen van) activa, alsmede wettelijke of andere bepalingen die de gebruiksduur zouden kunnen beperken. Op basis van deze beoordeling is de gebruiksduur vastgesteld als zijnde onbepaald, aangezien er geen limiet kan worden gesteld aan de periode waarin het merk naar verwachting zal bijdragen aan de kasstromen van de Groep. Geactiveerde merken met een onbepaalde gebruiksduur worden niet geamortiseerd.

Klantenbestanden worden geamortiseerd over de verwachte gebruiksduur met een maximum van 20 jaar.

Kosten van verwerving van verkooprechten

Kosten van verwerving van verkooprechten zijn vergoedingen betaald door Wessanen aan de klant om diens winkels te kunnen beleveren, inclusief beheer van de schappen. Deze vergoedingen, betaald in overeenstemming met getekende overeenkomsten, worden geactiveerd en geamortiseerd over de looptijd van de overeenkomst.

Onderzoek en ontwikkeling

Uitgaven voor onderzoeksactiviteiten die worden verricht met het vooruitzicht nieuwe wetenschappelijke of technische kennis en inzichten te verwerven, worden als last in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer de kosten worden gemaakt.

Uitgaven voor ontwikkelingsactiviteiten, waarbij de onderzoeks-resultaten worden aangewend voor een plan of ontwerp voor de productie van nieuwe of wezenlijk verbeterde producten en processen, worden geactiveerd indien de ontwikkelingskosten op betrouwbare wijze kunnen worden gemeten, het product of proces technisch en commercieel haalbaar is, toekomstige economische voordelen waarschijnlijk zijn en de Groep de intentie en middelen heeft om de ontwikkeling te voltooien en het actief in gebruik te nemen of te verkopen. De geactiveerde uitgaven omvatten materiaalkosten, directe arbeidskosten en overheadkosten voor zover deze rechtstreeks toe te rekenen zijn aan de ontwikkeling van de activa voor het beoogde gebruik. Overige ontwikkelingskosten worden, zodra deze zijn gemaakt, als last opgenomen in de winst- en verliesrekening.

De geactiveerde ontwikkelingskosten worden gewaardeerd tegen kostprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en verliezen door bijzondere waardeverminderingen.

Overige immateriële activa

Overige door Wessanen verworven immateriële activa, die een bepaalde gebruiksduur hebben, worden gewaardeerd tegen kostprijs, verminderd met de cumulatieve amortisatie en verliezen door bijzondere waardeverminderingen.

Uitgaven voor intern gegenereerde goodwill en merken worden als last opgenomen in de winst- en verliesrekening wanneer de uitgaven worden gedaan.

Vervolgguitgaven

Vervolgguitgaven voor geactiveerde immateriële activa worden uitsluitend geactiveerd wanneer hierdoor de toekomstige economische voordelen die zijn besloten in het specifieke actief waarop zij betrekking hebben, toenemen. Alle overige uitgaven worden als last in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer zij worden gedaan.

Amortisatie

De amortisatie geschiedt lineair ten laste van de winst- en verliesrekening op basis van de geschatte gebruiksduur van de immateriële activa, tenzij deze gebruiksduur onbepaald is. De amortisatie van immateriële activa start zodra de activa gebruiksklaar zijn. De resterende gebruiksduur wordt jaarlijks opnieuw beoordeeld.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

3. Belangrijkste waarderingsgrondslagen vervolg

Investeringen in geassocieerde deelnemingen

De resultaten, activa en verplichtingen van geassocieerde deelnemingen worden vastgesteld op basis van de 'equity'-methode. De geconsolideerde jaarrekening omvat het aandeel van de Groep in het totaalresultaat van geassocieerde deelnemingen vanaf de datum waarop de Groep voor het eerst invloed van betekenis heeft, tot aan de datum waarop dit eindigt. Wanneer het aandeel van de Groep in de verliezen groter is dan de boekwaarde van de geassocieerde deelneming, wordt de boekwaarde afgeboekt tot nihil en worden verdere verliezen niet meer in aanmerking genomen, behalve voor zover Wessanen verplichtingen is aangegaan of betalingen heeft verricht namens de geassocieerde deelneming.

Transacties tussen de Groep en geassocieerde deelnemingen worden marktconform afgewikkeld.

Beleggingen in aandelen en schuldtitels

Voor handelsdoeleinden aangehouden financiële instrumenten worden geclassificeerd als vlottende activa en gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij de daaruit voortvloeiende winsten of verliezen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening. Financiële instrumenten die uitdrukkelijk worden aangehouden tot het einde van de looptijd worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs verminderd met verliezen door bijzondere waardeverminderingen. Andere door Wessanen aangehouden beleggingen worden geclassificeerd als beschikbaar voor verkoop en worden gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij de daaruit voortvloeiende winsten of verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen worden verwerkt, met uitzondering van verliezen door bijzondere waardeverminderingen en, in het geval van monetaire posten, valutakoersresultaten. Wanneer deze beleggingen niet langer in de balans worden opgenomen, wordt de cumulatieve winst die of het cumulatieve verlies dat rechtstreeks in het eigen vermogen is verwerkt, opgenomen in de winst- en verliesrekening. Voor zover deze beleggingen rentedragend zijn, wordt de met de effectieverentemethode berekende rente opgenomen in de winst- en verliesrekening.

Ontvangsten dividenden worden opgenomen in de periode waarin zij worden vastgesteld.

Voorraden

Voorraden worden opgenomen tegen kostprijs of netto-opbrengstwaarde indien deze lager is. De kostprijs van de voorraden is gebaseerd op het 'first in, first out'-principe en omvat de uitgaven gedaan bij verwerving van de voorraden en het naar de bestaande locatie en in de bestaande toestand brengen daarvan. De kostprijs van voorraden gereed product en onderhanden werk omvat een redelijk deel van de indirecte kosten op basis van de normale productiecapaciteit. De voorraad wordt gewaardeerd na aftrek van eventuele leverancierskortingen.

De netto-opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs in het kader van normale bedrijfsuitoefening, verminderd met de geschatte kosten van voltooiing en de verkoopkosten.

Handels- en overige vorderingen

Handels- en overige vorderingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs verminderd met verliezen door bijzondere waardeverminderingen. De geamortiseerde kostprijs wordt bepaald met behulp van de effectieve rentevoet.

Geldmiddelen en kasequivalenten

Geldmiddelen en kasequivalenten bestaan uit kas-en banksaldi en andere direct opvraagbare deposito's. Kasequivalenten worden slechts opgenomen voor zover de zeggenschap over de mogelijkheid tot kasconversie is overgedragen aan of van Wessanen.

Rekening-courantkredieten die direct opeisbaar zijn en integraal deel uitmaken van het middelenbeheer van Wessanen, maken in het kasstroomoverzicht deel uit van geldmiddelen en kasequivalenten.

Bankrekeningen worden gesaldeerd als de Vennootschap een wettelijk afdwingbaar recht daartoe heeft en als saldering op regelmatige basis plaatsvindt.

Bijzondere waardeverminderingen van activa

De boekwaarde van de activa van Wessanen, uitgezonderd voorraden en uitgestelde belastingvorderingen, wordt iedere balansdatum opnieuw bezien om te bepalen of er aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen. Indien dergelijke aanwijzingen bestaan, wordt een schatting gemaakt van de realiseerbare waarde van het actief. Voor immateriële activa die nog niet gebruiksklaar zijn, wordt iedere balansdatum de realiseerbare waarde geschat. Er wordt een bijzonder waardeverminderingverlies opgenomen wanneer de boekwaarde van een actief, of de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort, hoger is dan de realiseerbare waarde. Een kasstroomgenererende eenheid is de kleinste te identificeren groep van activa die kasstromen genereert die grotendeels los staan van andere activa en groepen. Verliezen door bijzondere waardeverminderingen worden in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Goodwill, merken en andere immateriële activa met een onbepaalde gebruiksduur worden jaarlijks getoetst op bijzondere waardevermindering, ongeacht of daar aanwijzingen voor zijn.

Berekening van realiseerbare waarde

De realiseerbare waarde van Wessanens beleggingen in tot einde looptijd aangehouden effecten en vorderingen wordt berekend als de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke, bij eerste opname van deze financiële activa berekende effectieve rente. Vorderingen met een korte looptijd worden niet contant gemaakt.

Voor de overige activa is de realiseerbare waarde gelijk aan de opbrengstwaarde minus verkoopkosten of de bedrijfswaarde indien deze hoger is. Bij het bepalen van de bedrijfswaarde wordt de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen berekend met behulp van een disconteringsvoet vóór belasting die een afspiegeling is van zowel de actuele markttransacties van de tijdswaarde van geld als van de specifieke risico's met betrekking tot het actief. Voor een actief dat niet grotendeels zelfstandig kasontvangsten genereert, wordt de realiseerbare waarde bepaald voor de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

3. Belangrijkste waarderingsgrondslagen vervolg

Terugneming van bijzondere waardeverminderingen

Een bijzonder waardeverminderingverlies met betrekking tot een tot einde looptijd aangehouden vermogenstitel of een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerde vordering wordt teruggenomen indien de stijging, na opname van dit verlies, van de realiseerbare waarde objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die zich heeft voorgedaan nadat dit bijzondere waardeverminderingverlies werd opgenomen.

Een bijzonder waardeverminderingverlies met betrekking tot goodwill wordt niet teruggenomen.

Voor andere activa wordt een bijzonder waardeverminderingverlies teruggenomen als er een aanwijzing is dat de bijzondere waardevermindering niet meer gerechtvaardigd is en als de schattingen op basis waarvan de realiseerbare waarde was bepaald zijn veranderd.

Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt uitsluitend teruggenomen voor zover de boekwaarde van het actief niet hoger is dan de boekwaarde, na aftrek van afschrijvingen of amortisatie, die zou zijn bepaald als geen bijzonder waardeverminderingverlies was opgenomen.

Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten

Vaste activa en af te stoten groepen (een groep activa, inclusief verplichtingen direct verband houdend met deze activa, die in één transactie wordt afgestoten) worden geclassificeerd als aangehouden voor verkoop indien de boekwaarde ervan waarschijnlijker via een verkooptransactie dan via voortgezet gebruik wordt gerealiseerd. Hiervan is uitsluitend sprake als de verkoop met een hoge mate van waarschijnlijkheid doorgang zal vinden en het actief (of de af te stoten groep) in de huidige staat direct beschikbaar is voor verkoop. De Concerndirectie moet de intentie hebben tot een verkoop die naar verwachting binnen één jaar na de datum van classificatie als aangehouden voor verkoop dient plaats te vinden.

Onmiddellijk voorafgaand aan de classificatie als aangehouden voor verkoop wordt de waardering van de activa (of onderdelen van de af te stoten groep) geactualiseerd in overeenstemming met de waarderingsgrondslagen van de Groep. Vervolgens worden de vaste activa (of af te stoten groep) gewaardeerd op de laagste van de boekwaarde en de reële waarde minus verkoopkosten. Activa die zijn geclassificeerd als aangehouden voor verkoop of die deel uitmaken van een af te stoten groep die is geclassificeerd als aangehouden voor verkoop, worden niet afgeschreven. Verliezen door bijzondere waardeverminderingen bij de eerste classificatie als aangehouden voor verkoop en latere winsten en verliezen bij herwaardering worden in de winst- en verliesrekening opgenomen. Winsten worden niet opgenomen indien deze hoger zijn dan eventuele cumulatieve verliezen door bijzondere waardeverminderingen.

Een beëindigde bedrijfsactiviteit is een onderdeel van de activiteiten van Wessanen dat een afzonderlijke belangrijke bedrijfsactiviteit of een afzonderlijk belangrijk geografisch bedrijfsgebied vertegenwoordigt, dan wel een dochteronderneming die uitsluitend is overgenomen met de bedoeling te worden doorverkocht. Classificatie als beëindigde bedrijfsactiviteit geschiedt bij afstoting of, indien dit eerder is, wanneer de bedrijfsactiviteit voldoet aan de criteria voor classificatie als aangehouden voor verkoop. Een groep af te stoten activa die wordt opgeheven, kan hier ook aan voldoen.

Resultaten uit bedrijfsactiviteiten die als beëindigde bedrijfsactiviteiten zijn gekwalificeerd, worden apart als één bedrag in de winst- en verliesrekening opgenomen. Resultaten uit bedrijfsactiviteiten die per balansdatum van de laatste verslagperiode als beëindigde bedrijfsactiviteiten zijn gekwalificeerd en die voorheen werden gepresenteerd als resultaten uit voortgezette bedrijfsactiviteiten, worden voor alle verslagperiodes gepresenteerd als resultaten uit beëindigde bedrijfsactiviteiten.

In geval vaste activa en af te stoten groepen niet langer voldoen aan de voorwaarden voor classificatie als aangehouden voor verkoop, vervalt deze classificatie. Resultaten uit bedrijfsactiviteiten die voorheen werden gepresenteerd als resultaten uit beëindigde bedrijfsactiviteiten, worden vervolgens opnieuw geclassificeerd en voor alle verslagperiodes opgenomen in het resultaat uit voortgezette bedrijfsactiviteiten. Vaste activa die niet langer worden geclassificeerd als aangehouden voor verkoop, worden opnieuw gewaardeerd tegen de laagste van de boekwaarde vóór classificatie als aangehouden voor verkoop, herzien voor eventuele afschrijvingen, amortisatie en herwaarderingen die zouden zijn verantwoord als het actief of de af te stoten groep niet was geclassificeerd als aangehouden voor verkoop en de opbrengstwaarde per de datum waarop het besluit tot verkoop werd genomen.

Eigen vermogen

Geplaatst en gestort kapitaal

Het geplaatst kapitaal van Wessanen bestaat uit gewone aandelen van elk EUR 1,00 nominaal en wordt opgenomen tegen nominale waarde.

Inkoop van eigen aandelen

Bij inkoop van eigen aandelen wordt het bedrag van de betaalde vergoeding, met inbegrip van de rechtstreeks toerekenbare kosten, als mutatie in het eigen vermogen verantwoord. Ingekochte aandelen worden geclassificeerd als ingekochte eigen aandelen en gepresenteerd als aftrekpost op het totale eigen vermogen. Bij hernieuwde uitgifte van ingekochte eigen aandelen worden de ontvangen vergoedingen verantwoord als mutatie in het eigen vermogen. Eventuele winsten op de hernieuwde uitgifte van aandelen worden verantwoord als ingehouden winst.

Dividend

Dividenden worden als verplichting verantwoord in de periode waarin zij worden vastgesteld.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

3. Belangrijkste waarderingsgrondslagen vervolg

Rentedragende leningen

Rentedragende leningen worden bij eerste opname opgenomen tegen reële waarde, verminderd met toerekenbare transactiekosten. Na de eerste opname worden rentedragende leningen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, waarbij een verschil tussen de kostprijs en het aflossingsbedrag op basis van de effectieverentemethode in de winst- en verliesrekening wordt verantwoord over de looptijd van de leningen.

Personeelsbeloningen

Toegezegde-bijdrageregelingen

Verplichtingen in verband met bijdragen aan pensioenregelingen op basis van toegezegde bijdragen worden als last in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer de bijdragen verschuldigd zijn.

Toegezegd-pensioenregelingen

De nettoverplichting van Wessanen uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen wordt voor iedere regeling afzonderlijk berekend door een schatting te maken van de pensioenaanspraken die werknemers hebben opgebouwd in ruil voor hun diensten in de verslagperiode en voorgaande perioden. Deze pensioenaanspraken worden gediscoteerd om de contante waarde te bepalen. Eventuele nog niet opgenomen pensioenkosten van verstreken diensttijd en de reële waarde van de fondsbeleggingen worden hierop in mindering gebracht. De disconteringsvoet is het rendement op balansdatum van obligaties met hoge kredietwaardigheid waarvan de looptijd de termijn van de verplichtingen van Wessanen benadert. De berekening wordt uitgevoerd door een erkende actuaris volgens de 'projected unit credit'-methode.

Wanneer de pensioenaanspraken uit hoofde van een regeling worden verbeterd, wordt het gedeelte van de verbeterde pensioenaanspraken dat betrekking heeft op de verstreken diensttijd van werknemers lineair over de gemiddelde periode als last in de winst- en verliesrekening opgenomen totdat de pensioenaanspraken onvoorwaardelijk worden. Voor zover de aanspraken onmiddellijk onvoorwaardelijk worden, wordt de last meteen in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Actuariële winsten en verliezen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening over de verwachte gemiddelde resterende diensttijd van de werknemers die aan de regeling deelnemen, voor zover eventuele niet-opgenomen cumulatieve actuariële winsten of verliezen meer bedragen dan 10% van de contante waarde van de brutoverplichting uit hoofde van de toegezegd-pensioenregeling, dan wel van de reële waarde van de fondsbeleggingen indien deze hoger is. In overige gevallen wordt de actuariële winst of het actuariële verlies niet opgenomen.

Wanneer de berekening resulteert in een positief saldo voor Wessanen, wordt de opname van het actief beperkt tot een bedrag dat maximaal gelijk is aan het saldo van eventuele niet-opgenomen actuariële verliezen en pensioenkosten van verstreken diensttijd en de contante waarde van eventuele toekomstige terugstortingen door het fonds of lagere toekomstige pensioenpremies.

Langetermijnpersoneelsbeloningen

De nettoverplichting van Wessanen uit hoofde van langetermijnpersoneelsbeloningen, met uitzondering van pensioenregelingen, is het bedrag van de toekomstige beloning dat werknemers hebben verdiend in ruil voor hun diensten in de verslagperiode en voorgaande perioden. De verplichting wordt berekend met behulp van de 'projected unit credit'-methode en wordt gediscoteerd tot de contante waarde, waarna de reële waarde van eventuele daarop betrekking hebbende activa in mindering wordt gebracht. De disconteringsvoet is het rendement op balansdatum van obligaties met hoge kredietwaardigheid waarvan de looptijd de termijn van de verplichtingen van Wessanen benadert.

In aandelen afgewikkelde betalingstransacties

De aandelenoptieregeling stelt werknemers van Wessanen in staat om aandelen Wessanen te verwerven. Het aandelenrechtenprogramma geeft werknemers van het Concern die hiervoor in aanmerking komen, onder vooraf bepaalde voorwaarden, recht op aandelen.

Bij de in aandelen afgewikkelde betalingstransacties wordt de reële waarde van de rechten op toekenningsdatum als last opgenomen door een overeenkomstige verhoging van het eigen vermogen op lineaire basis gedurende de looptijd van de rechten. De cumulatieve lasten die op elke balansdatum worden opgenomen weerspiegelen de mate waarin de looptijd is geëxpireerd en de beste aannahme van de Vennootschap over het aantal toekenningen dat uiteindelijk onvoorwaardelijk zal worden. Er zijn geen lasten opgenomen voor rechten die uiteindelijk niet onvoorwaardelijk worden, behalve voor toekenningen waar dit afhankelijk is van een marktconditie (zoals total shareholder return). Deze worden behandeld als onvoorwaardelijk, ongeacht of al dan niet is voldaan aan de marktconditie, onder de voorwaarde dat aan alle niet-marktgerelateerde condities (zoals continuïering dienstverband) is voldaan.

Bij de in geldmiddelen afgewikkelde betalingstransacties wordt de reële waarde van de rechten op toekenningsdatum opgenomen in de winst- en verliesrekening gedurende de looptijd van de rechten door een overeenkomstige verhoging van de voorzieningen. Op elke balansdatum, en uiteindelijk op afwikkelingsdatum, wordt de reële waarde van de verplichting opnieuw bepaald waarbij alle veranderingen in reële waarde worden verantwoord in de winst- en verliesrekening.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer Wessanen een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft als gevolg van een gebeurtenis in het verleden en het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Indien het effect daarvan materieel is, worden de voorzieningen bepaald door de verwachte toekomstige kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet vóór belasting die een afspiegeling is van de actuele markttransacties van de tijdswaarde van geld en, waar nodig, van de specifieke risico's met betrekking tot de verplichting.

Een voorziening voor reorganisatie wordt gevormd indien aan bepaalde criteria wordt voldaan. Tot deze criteria behoren: het bestaan van een gedetailleerd plan dat ten minste de betrokken (deel)activiteit beschrijft, de belangrijkste betrokken locatie(s), het verwachte aantal betrokken werknemers van wie de contracten zullen worden beëindigd, de geschatte kosten en de tijdsplanning voor implementatie van het plan.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

3. Belangrijkste waarderingsgrondslagen vervolg

Voorts moet het Concern bij de betrokkenen de reële verwachting hebben gewekt dat de reorganisatie doorgang zal vinden, hetzij door te beginnen met de uitvoering van het plan hetzij door de betrokkenen op hoofdlijnen te informeren. Er wordt geen voorziening getroffen voor toekomstige bedrijfslasten.

De voorziening werknemerscompensatie bestaat voornamelijk uit compensaties voor werknemers ten gevolge van arbeidsongevallen. De voorziening is opgenomen op contante basis, onder toepassing van een actuariële methode die uitgaat van verschillende aannames, waaronder, maar niet uitsluitend, historische verliezen, geprojecteerde verliesontwikkeling en feitelijke loonkosten.

Handels- en overige schulden

Handels- en overige schulden worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs. De geamortiseerde kostprijs wordt bepaald met behulp van de effectieve rentevoet.

Omzet

Omzet betreft de waarde van aan derden geleverde goederen verminderd met belasting toegevoegde waarde of andere omzetbelasting. Omzet wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening zodra de belangrijkste risico's en voordelen van eigendom zijn overgegaan op de koper. Klantkortingen, coupons, retouren en overige kortingen worden opgenomen als kortingen op de bruto-omzet en komen tot uitdrukking in de omzet in de geconsolideerde winst- en verliesrekening. Omzet wordt niet opgenomen als er gerede twijfel bestaat over inning van het uitstaande bedrag, de daarmee samenhangende kosten of de mogelijke retournering van goederen.

Aan overheidssubsidies gerelateerde omzet wordt in eerste instantie als uitgestelde baten in de balans opgenomen wanneer er redelijke zekerheid bestaat dat deze zullen worden ontvangen en dat Wessanen voldoet aan de voorwaarden voor toekenning van de subsidie. Subsidies ter compensatie van uitgaven die Wessanen heeft gedaan, worden systematisch in de winst- en verliesrekening opgenomen in dezelfde perioden waarin de uitgaven zijn verantwoord. Aan Wessanen toegekende subsidies ter compensatie van de kosten van een actief worden systematisch in de winst- en verliesrekening verantwoord over de gebruiksduur van het actief.

Lasten

Leasebetalingen uit hoofde van operationele lease

Leasebetalingen in het kader van operationele lease worden lineair verantwoord in de winst- en verliesrekening over de looptijd van de lease.

Betalingen uit hoofde van financiële lease

De minimale leasebetalingen uit hoofde van financiële lease worden deels als financieringslasten opgenomen en deels als afname van de uitstaande verplichting. Met het oog op een constante rentevoet over het restsaldo van de verplichting worden de financieringslasten toegerekend aan elke periode gedurende de looptijd van de lease.

Nettofinancieringslasten

De nettofinancieringslasten omvatten te betalen rente over schulden (berekend met de effectieve-rentemethode), te ontvangen rente over beleggingen, rente met betrekking tot voorzieningen, valutakoersresultaten en winsten en verliezen op afdekkingsinstrumenten die in de winst- en verliesrekening zijn opgenomen.

Rentebaten worden tijdsevenredig in de winst- en verliesrekening verantwoord en berekend met de effectieve-rentemethode.

De rentelastcomponent van leasebetalingen uit hoofde van financiële lease wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening, onder toepassing van de effectieve-rentemethode.

Winstbelasting

Winstbelasting omvat actuele en uitgestelde belastingverplichtingen. Winstbelasting wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening tenzij de winstbelasting betrekking heeft op posten die zijn opgenomen in het eigen vermogen. In dat geval wordt de winstbelasting opgenomen in het eigen vermogen.

Actuele winstbelasting is de verwachte belastingverplichting met betrekking tot de belastbare winst over het boekjaar, uitgaand van (nagenoeg) vastgestelde belastingtarieven op balansdatum en de eventueel gecorrigeerde belastingverplichting met betrekking tot voorgaande jaren.

Uitgestelde winstbelasting wordt berekend met de balansmethode (balance sheet liability method), die rekening houdt met tijdelijke verschillen tussen de boekwaarden van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving en de waarden voor fiscale doeleinden. Uitgestelde belastingverplichtingen worden in het algemeen opgenomen voor alle belastbare tijdelijke verschillen. Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden niet opgenomen voor tijdelijke verschillen die ontstaan bij de eerste opname van goodwill, de eerste opname van andere activa en verplichtingen in een transactie die geen bedrijfscombinatie is en geen invloed heeft op de administratieve verslaggeving of de belastbare winst en verschillen die samenhangen met investeringen in dochterondernemingen voor zover deze in de afzienbare toekomst waarschijnlijk toch niet zullen worden teruggeboekt. Uitgestelde winstbelasting wordt vastgesteld op basis van belastingtarieven die bij terugboeking zullen worden toegepast op de tijdelijke verschillen, uitgaande van wetgeving die op de balansdatum (officieus) van kracht is.

Uitgestelde belastingvorderingen, inclusief uitgestelde belastingvorderingen vanwege voorwaarts te compenseren verliezen, worden opgenomen voor zover de Vennootschap voldoende belastbare tijdelijke verschillen heeft of het waarschijnlijk is dat er in de toekomst sprake is van belastbare winst waartegen aftrekbare tijdelijke verschillen kunnen worden aangewend en uitgestelde belastingvorderingen gerealiseerd. De realiseerbare waarde van uitgestelde belastingvorderingen wordt telkens op balansdatum beoordeeld en verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat er voldoende belastbare winst is om de vordering geheel of gedeeltelijk te realiseren.

Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden niet gediscoonteerd.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

3. Belangrijkste waarderingsgrondslagen vervolg

Additional winstbelasting in verband met de uitkering van dividend wordt opgenomen tezamen met de verplichting die betrekking heeft op de uitkering van het dividend.

Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden in de balans gecompenseerd wanneer er een wettelijk afdwingbaar recht bestaat om actuele belastingvorderingen te verrekenen met actuele belastingverplichtingen en wanneer de uitgestelde winstbelastingen worden geheven door dezelfde belastingdienst.

Kasstroomoverzicht

Het geconsolideerde kasstroomoverzicht wordt gepresenteerd volgens de indirecte methode. Kasstromen in vreemde valuta's worden geconverteerd naar euro's op de transactiedatum. Activa en verplichtingen van dochterondernemingen en geassocieerde deelnemingen met een functionele valuta die anders luidt dan de euro, worden geconverteerd naar euro's tegen de wisselkoersen die van toepassing zijn op de balansdatum.

Nieuwe standaarden en interpretaties die nog niet van kracht zijn

De volgende nieuwe standaarden, herziene standaarden en interpretaties zijn nog niet van kracht voor het per 31 december 2008 afgesloten boekjaar. Derhalve zijn deze niet toegepast bij het opstellen van deze jaarrekening:

- IFRS 3 Bedrijfscombinaties (herzien)
- IFRS 8 Bedrijfssegmenten
- IAS 1 Presentatie van de jaarrekening (herzien)
- IAS 23 Financieringskosten (herzien)
- IAS 32 Financiële instrumenten (herzien)
- IAS 39 Financiële instrumenten, opname en waardering (herzien)
- IFRIC 13 Loyaltyprogramma's
- IFRIC 15 Contracten voor de bouw van onroerend goed
- IFRIC 16 Afdekking van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten
- IFRIC 17 Uitkering van niet-monetaire activa aan aandeelhouders
- IFRIC 18 Transfers van activa van klanten.

Wessanen zal de nieuwe standaarden, de herziene standaarden en de interpretaties op of na 1 januari 2009 invoeren. Naar verwachting zal het invoeren van deze standaarden en interpretaties slechts een beperkte invloed hebben op de geconsolideerde jaarrekening van Wessanen.

4. Vaststelling van reële waarde

Een aantal waarderingsgrondslagen en informatieverplichtingen van de Groep vereist de berekening van de reële waarde, zowel voor financiële als niet-financiële activa en verplichtingen. De hieronder uiteengezette methoden zijn gebruikt om reële waarden vast te stellen voor waarderings- en/of informatiedoeleinden. Indien van toepassing bevat de toelichting op een actief of een verplichting nadere informatie over de aannames die zijn gedaan bij het vaststellen van de reële waarde.

Materiële vaste activa

De reële waarde van materiële vaste activa zoals verantwoord na een bedrijfscombinatie is gebaseerd op de marktwaarde. De marktwaarde van een terrein is het geschatte bedrag waarvoor de eigendom van het terrein op de dag van taxatie zou kunnen overgaan van een bereidwillige verkoper op een bereidwillige koper door een markttransactie volgend op behoorlijke marketing, waarbij beide partijen in vrijheid handelen met kennis van zaken en gezond verstand. De marktwaarde van gebouwen, machines, inrichting en installaties is gebaseerd op gangbare marktprijzen voor soortgelijke zaken.

Immateriële activa

De reële waarde van merken die bij een bedrijfscombinatie zijn verworven, is gebaseerd op de contant gemaakte, geschatte royaltybetalingen die achterwege kunnen blijven vanwege de eigendom van het merk. De reële waarde van andere immateriële activa is gebaseerd op de contant gemaakte kasstromen die het gebruik en de uiteindelijke verkoop van de activa naar verwachting zullen opleveren.

Voorraden

De reële waarde van voorraden die bij een bedrijfscombinatie zijn verworven, wordt vastgesteld op basis van de geschatte verkoopprijs in het kader van normale bedrijfsuitoefening, verminderd met de geschatte kosten van voltooiing en de geschatte verkoopkosten en een redelijke winstmarge gebaseerd op de inspanning die hoort bij voltooiing en verkoop van de voorraden.

Beleggingen in aandelen en schuldtitels

De reële waarde van financiële activa tegen reële waarde op basis van winst of verlies, tot einde looptijd aangehouden beleggingen en voor verkoop beschikbare financiële activa wordt vastgesteld door verwijzing naar de genoteerde biedkoers of een andere betrouwbare schatting van de reële waarde per balansdatum. De reële waarde van tot einde looptijd aangehouden beleggingen wordt uitsluitend ter informatie vastgesteld. Bij ontbreken van een notering en als er evenmin een andere betrouwbare schatting van de reële waarde voorhanden is, worden deze beleggingen opgenomen tegen (reëel geachte) kostprijs.

Handels- en overige vorderingen

De reële waarde van handels- en overige vorderingen wordt geschat op de contante waarde van toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de marktrente per verslagdatum.

Afgeleide instrumenten

De reële waarde van valutatermijncontracten wordt zo mogelijk gebaseerd op een genoteerde koers. Bij ontbreken van deze notering wordt de reële waarde geschat door discontering van het verschil tussen de contractuele termijnkoers en de huidige termijnkoers over de resterende looptijd van het contract onder toepassing van een risicovrije rentevoet (op basis van staatsobligaties).

De reële waarde van renteswaps wordt gebaseerd op prijzen die zijn afgegeven door marktpartijen. Deze prijzen worden getoetst op billijkheid door discontering van de geschatte toekomstige kasstromen op basis van de bepalingen en looptijd van elk contract en toepassing van de marktrente voor een vergelijkbaar instrument op de waarderingsdatum.

Niet-afgeleide financiële verplichtingen

De reële waarde, die ter informatie wordt vastgesteld, wordt berekend op basis van de contante waarde van de toekomstige hoofdsom- en rentekasstromen, gediscoteerd tegen de marktrente per verslagdatum. Voor financiële leaseovereenkomsten wordt de marktrente vastgesteld door vergelijking met soortgelijke leaseovereenkomsten.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

4. Vaststelling van reële waarde vervolg

In aandelen afgewikkelde betalingstransacties

De reële waarde van toegekende aandelenopties en aandelenrechten wordt verantwoord als personeelskosten over de looptijd van de aandelenopties en -rechten met een overeenkomstige toename van het eigen vermogen voor aandelenoptieplannen respectievelijk voorzieningen voor de plannen die in contanten worden afgewikkeld. Voor in aandelen afgewikkelde plannen wordt de reële waarde van aandelenopties en -rechten bepaald op toekenningsdatum en gespreid over de periode waarin de werknemers een onvoorwaardelijk recht krijgen op de aandelenopties en -rechten. Voor de in contanten afgewikkelde plannen wordt de reële waarde van de aandelenrechten op elke balansdatum opnieuw bepaald. De reële waarde van de toegekende aandelenopties en aandelenrechten wordt berekend met behulp van een Monte Carlo simulatiemodel dat rekening houdt met de voorwaarden waaronder de instrumenten zijn toegekend.

5. Informatie per segment

De voortgezette bedrijfsactiviteiten van de Groep zijn verdeeld over vier afzonderlijke bedrijfssegmenten: North America Branded, North America Distribution, Europe Branded en Europe Distribution. Deze indeling vormt de primaire basis voor de verslaggeving per segment. De belangrijkste (financiële) gegevens van voornoemde segmenten zijn hieronder opgenomen.

Primaire segmenten	Voortgezette bedrijfsactiviteiten						Totaal	Beëindigde bedrijfs-activiteiten	Eliminaties	Totaal Groep
	North America Branded	North America Distribution	Europe Branded	Europe Distribution	Niet-gealloceerd ¹	Eliminaties				
2007										
Informatie winst- en verliesrekening										
Omzet uit transacties met derden	135,4	813,0	462,2	144,1	25,1	–	1.579,8	40,0	–	1.619,8
Omzet uit intersegment-transacties	9,9	–	–	–	1,3	(11,2)	–	5,6	(5,6)	–
Totaal omzet segment	145,3	813,0	462,2	144,1	26,4	(11,2)	1.579,8	45,6	(5,6)	1.619,8
Bedrijfsresultaat	13,8	5,6	42,1	10,2	(8,6)	–	63,1	0,9	–	64,0
Nettofinancieringslasten							(9,9)	(0,6)	–	(10,5)
Aandeel in resultaat van geassocieerde deelnemingen							0,1	–	–	0,1
Winstbelasting							(10,5)	(1,0)	–	(11,5)
Winst uit desinvestering, na belasting							–	15,4		15,4
Winst over het boekjaar							42,8	14,7	–	57,5
Informatie balans										
Activa	101,0	304,1	314,1	45,0	148,6	–	912,8	–	–	912,8
Investeringen in geassocieerde deelnemingen	–	0,5	–	–	–	–	0,5	–	–	0,5
Verplichtingen	16,8	75,2	172,8	23,6	194,7	–	483,1	–	–	483,1
Overige informatie										
Investeringen in MVA en IA ²	7,9	9,8	10,3	1,3	0,7	–	30,0	–	–	30,0
Afschrijvingen, amortisatie en bijzondere waardeverminderingen	1,8	5,5	9,0	1,3	0,7	–	18,3	–	–	18,3
Totaal overige niet-contante posten ³	(5,3)	17,8	(0,2)	(10,3)	1,9	–	3,9	–	–	3,9
Gemiddeld aantal werknemers	536	3.106	1.394	370	197	–	5.603	–	–	5.603

¹ Niet-gealloceerd betreft Karl Kemper Duitsland en hoofdkantoorposten.

² Investeringen in materiële vaste activa (MVA), inclusief financiële-leaseoverkomsten, en immateriële activa ('IA').

³ Totaal van toevoegingen aan voorzieningen, netto-opbrengst uit desinvesteringen en overige niet-contante en niet-operationele posten zoals opgenomen in het geconsolideerd kasstroomoverzicht.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

5. Informatie per segment vervolg

Primaire segmenten	Voortgezette bedrijfsactiviteiten						Totaal	Beëindigde bedrijf- sactiviteiten	Eliminaties	Totaal Groep
	North America Branded	North America Distribution	Europe Branded	Europe Distribution	Niet- gealloceerd ¹	Eliminaties				
2008										
Informatie winst- en verliesrekening										
Omzet uit transacties met derden	142,6	802,0	486,7	143,9	27,6	–	1.602,8	–	–	1.602,8
Omzet uit intersegment transacties	11,9	–	–	–	0,7	(12,6)	–	–	–	–
Totaal omzet segment	154,5	802,0	486,7	143,9	28,3	(12,6)	1.602,8	–	–	1.602,8
Bedrijfsresultaat	13,3	11,7	35,7	6,5	(7,6)	(0,8)	58,8	–	–	58,8
Nettofinancieringslasten							(13,3)	–	–	(13,3)
Aandeel in resultaat van geassocieerde deelnemingen							–	–	–	–
Winstbelasting							(11,0)	–	–	(11,0)
Winst over het boekjaar							34,5	–	–	34,5
Informatie balans										
Activa	125,0	281,6	294,5	36,4	174,8	(0,8)	911,5	–	–	911,5
Investeringen in geassocieerde deelnemingen	–	0,6	–	–	–	–	0,6	–	–	0,6
Verplichtingen	20,0	67,4	171,1	20,4	261,0	–	539,9	–	–	539,9
Overige informatie										
Investeringen in MVA en IA ²	12,0	5,1	8,6	0,9	1,7	(0,8)	27,5	–	–	27,5
Afschrijvingen, amortisatie en bijzondere waardeverminderingen	1,9	5,7	10,0	0,9	0,9	–	19,4	–	–	19,4
Totaal overige niet-contante posten ³	(2,1)	9,1	0,6	0,2	2,2	–	10,0	–	–	10,0
Gemiddeld aantal werknemers	602	3.197	1.435	368	194	–	5.796	–	–	5.796

¹ Niet-gealloceerd betreft Karl Kemper Duitsland en hoofdkantoorposten.

² Investeringen in materiële vaste activa (MVA), inclusief financiële-leaseovereenkomsten, en immateriële activa ('IA').

³ Totaal van toevoegingen aan voorzieningen, netto-opbrengst uit desinvesteringen en overige niet-contante en niet-operationele posten zoals opgenomen in het geconsolideerd kasstroomoverzicht.

In december 2008 heeft de divisie North America Branded een label verkocht aan de divisie North America Distribution. De ongerealiseerde intercompanywinst van EUR 0,8 is geëlimineerd.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

5. Informatie per segment vervolg

Secundaire segmenten

De voortgezette bedrijfsactiviteiten van de Groep concentreren zich voornamelijk in vier geografische regio's die zijn ingedeeld op basis van de locatie van klanten. Deze regio's vormen de secundaire basis voor de verslaggeving per segment. De geografische toerekening van bedrijfsactiva en investeringen in materiële vaste activa en immateriële activa is gebaseerd op de locatie van de activa.

	2008	2007
Omzet uit transacties met derden		
Nederland	169,2	146,3
Overige Europese landen	488,6	484,2
Verenigde Staten en Canada	944,6	948,6
Overige landen	0,4	0,7
Totaal voortgezette bedrijfsactiviteiten	1.602,8	1.579,8
Totaal beëindigde bedrijfsactiviteiten	-	40,0
Totaal Groep	1.602,8	1.619,8

	31 december 2008	31 december 2007
Bedrijfsactiva		
Nederland	182,0	204,6
Overige Europese landen	297,1	308,8
Verenigde Staten en Canada	432,4	399,4
Totaal voortgezette bedrijfsactiviteiten	911,5	912,8
Totaal beëindigde bedrijfsactiviteiten	-	-
Totaal Groep	911,5	912,8

	2008	2007
Investeringen in materiële vaste activa en immateriële activa¹		
Nederland	6,1	6,2
Overige Europese landen	5,1	6,1
Verenigde Staten en Canada	16,3	17,7
Totaal voortgezette bedrijfsactiviteiten	27,5	30,0
Totaal beëindigde bedrijfsactiviteiten	-	-
Totaal Groep	27,5	30,0

¹ Inclusief financiële-leaseovereenkomsten.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

6. Acquisities

In 2008 verwierf Wessanen de volgende dochterondernemingen respectievelijk bedrijfsactiviteiten:

Bedrijf	Segment	Acquisitie-datum	Aankoopprijs	Goodwill	Verworven aandeel
Minority shareholding					
Distriborg Groupe	Europe Branded	september 2008	22,7	9,9	9,9%
So Good business	Europe Branded	juli 2008	6,3	1,6	n.v.t.
Apple A Day business	North America Distribution	juli 2008	0,9	0,2	n.v.t.
Totaal			29,9	11,7	

Minderheidsbelang Distriborg Groupe

Op 1 september 2008 verwierf de Groep 9,92% van het aandelenkapitaal van Distriborg Groupe (een dochteronderneming van Wessanen) van minderheidsaandeelhouders voor een bedrag van EUR 22,7 in contanten, inclusief acquisitiekosten, met het doel om de notering van Distriborg Groupe aan Euronext Parijs te beëindigen. Hiermee wordt de flexibiliteit van de uitvoering van de groeistrategie vergroot. Begin januari 2009 is het aankoopproces gestart om de resterende 0,4% van de aandelen van Distriborg Groupe te verwerven. Omdat Distriborg Groupe al volledig is geconsolideerd, had de vergroting van het belang in het aandelenkapitaal geen effect op de geconsolideerde omzet en het geconsolideerde bedrijfsresultaat over 2008.

So Good

Op 1 juli 2008 verwierf de Groep de merknaam en de activiteiten van So Good in Europa voor EUR 6,3 in contanten, inclusief acquisitiekosten. So Good is het twee na grootste merk in de markt voor zuivelalternatieven en heeft een aantal ongekoelde en gekoelde dranken op basis van soja in haar assortiment. In de zes maanden tot 31 december 2008 droeg So Good EUR 3,5 bij aan de geconsolideerde omzet en EUR 0,3 aan het geconsolideerde bedrijfsresultaat over 2008.

Apple A Day

Midden juli 2008 verwierf de Groep de activiteiten van Apple A Day voor EUR 0,9 in contanten, inclusief acquisitiekosten. Apple A Day is een distributieonderneming op het gebied van alcoholische dranken en bedient een nichemarkt in Florida (Verenigde Staten). In de periode tot 31 december 2008 droeg Apple A Day EUR 0,8 bij aan de geconsolideerde omzet en EUR – aan het geconsolideerde bedrijfsresultaat over 2008.

Indien de acquisities hadden plaatsgevonden op 1 januari 2008 zouden de verworven activiteiten EUR 8,7 hebben bijgedragen aan de geconsolideerde omzet en EUR 0,7 aan het geconsolideerde resultaat over het boekjaar.

De acquisities hadden het volgende effect op de activa en verplichtingen van de Groep:

	Verworven waarden	Aanpassingen reële waarde	Boekwaarden
Immateriële activa	–	5,8	5,8
Voorraden	0,3	–	0,3
Handels- en overige vorderingen	1,3	–	1,3
Minderheidsbelangen	12,8	–	12,8
Handelsschulden, belasting- en overige verplichtingen	(1,7)	(0,3)	(2,0)
Saldo van identificeerbare activa en verplichtingen	12,7	5,5	18,2
Goodwill uit acquisities			11,7
Betaalde prijs			29,9
Verworven geldmiddelen en kasequivalenten			–
Nettokasuitstroom			29,9

De totaal betaalde prijs van EUR 29,9 (waarbij inbegrepen EUR 1,3 aan acquisitiekosten) werd vrijwel geheel voldaan in contanten (EUR 29,4) en voor een klein deel uitgesteld voor wat betreft de acquisitie van Apple A Day (totaal EUR 0,5 te betalen in twee halfjaarlijkse termijnen in 2009).

De bij acquisitie verantwoorde goodwill bij So Good en Apple A Day kan voornamelijk worden toegerekend aan de verwachte synergiën die voortvloeien uit integratie van deze bedrijven in de bestaande Europese merkactiviteiten respectievelijk de Noord-Amerikaanse distributieactiviteiten van de Groep.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

7. Overige baten

	2008	2007
Netto-opbrengst uit verkoop materiële en immateriële vaste activa	4,7	6,1
Winst uit verkoop minderheidsbelang	-	6,4
Negatieve goodwill	-	5,3
Overig	1,0	-
Overige baten	5,7	17,8

De netto-opbrengst van in totaal EUR 4,7 uit de verkoop van materiële en immateriële vaste activa bevat voornamelijk de netto-opbrengst uit verkoop van de panden in Elkton (Verenigde Staten), door middel van een sale-en-lease-backconstructie, en in Cleburne (Verenigde Staten) alsmede de netto-opbrengst uit de verkoop van een label door de divisie North America Distribution.

8. Personeelskosten en beloning van Concerndirectie en Raad van Commissarissen

Personeelskosten

Personeelskosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2008	2007
Salariskosten	158,7	159,0
Sociale lasten	39,7	39,9
Pensioenkosten:		
- Toegezegde-bijdrageregelingen	6,3	6,2
- Toegezegd-pensioenregelingen	1,4	2,3
Lasten uit hoofde van op aandelen gebaseerde beloningen	0,7	1,0
Overige personeelskosten	20,1	19,4
Totaal personeelskosten	226,9	227,8

Het gemiddeld aantal fulltime werknemers bij de voortgezette bedrijfsactiviteiten bedroeg 5.796 in 2008 (2007: 5.603). In Nederland had Wessanen, inclusief Favory Convenience Food Group/Habek Snacks, gemiddeld 646 fulltime werknemers (484 fulltime werknemers exclusief Favory Convenience Food Group/Habek Snacks) in dienst in 2008 (2007: 544).

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

8. Personeelskosten en beloning van Concerndirectie en Raad van Commissarissen vervolg

Beloning Concerndirectie

In EUR duizend	Salaris	Kortetermijn- bonussen	Pensioen- bijdrage	Op aandelen gebaseerde beloning ¹	Overig	Totaal
2007						
A.H.A. Veenhof	538	–	107	184	45	874
K.R. Lane	374	227	–	405	29	1.035
H. Wagter ²	358	–	150	121	45	674
N.R. Onkenhout ³	334	–	76	365	58	833
Totaal	1.604	227	333	1.075	177	3.416
2008						
A.H.A. Veenhof ⁴	558	–	110	214	30	912
F.E. Eelkman Rooda ⁵	210	36	63	6	23	338
K.R. Lane	361	149	–	80	28	618
H. Wagter ²	244	–	146	–	21	411
Totaal	1.373	185	319	300	102	2.279

¹ De op aandelen gebaseerde beloning vertegenwoordigt de hiermee samenhangende lasten voor de Concerndirectie, berekend conform IFRS 2. De reële waarde van de op aandelen gebaseerde beloning op het moment van toekenning wordt lineair als lasten opgenomen gedurende de looptijd van de toekenning.

² H. Wagter was in dienst tot en met 31 augustus 2008.

³ N.R. Onkenhout was in dienst tot en met 30 november 2007.

⁴ Met ingang van juli 2008 wordt het bedrag aan pensioenpremie samen met de salarisbetaling overgemaakt.

⁵ F.E. Eelkman Rooda is per 1 juni 2008 in dienst getreden voor een periode van vier jaar. Aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders zal op 22 april 2009 worden voorgesteld om hem te benoemen tot lid van de Concerndirectie.

Veranderingen Concerndirectie

F.E. Eelkman Rooda is per 1 juni 2008 als CFO in dienst getreden van de Vennootschap. Op 22 april 2009 zal aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders worden voorgesteld om hem te benoemen tot lid van de Concerndirectie.

H. Wagter is uit dienst getreden en is teruggetreden als lid van de Concerndirectie per 31 augustus 2008.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

8. Personeelskosten en beloning van Concerndirectie en Raad van Commissarissen vervolg

Beloningsbeleid

De beloning van de leden van de Concerndirectie bestaat uit een basissalaris, een daarmee samenhangende pensioenregeling en, afhankelijk van het behalen van vooraf bepaalde doelen, een bonusplan (korte termijn) en prestatiegerelateerde aandelen. De samenstelling van het beloningspakket wordt jaarlijks getoetst door de Selectie-, Benoemings- en Honoreringscommissie, een subcommissie van de Raad van Commissarissen, in nauwe samenwerking met de voorzitter van de Concerndirectie en de Executive Vice President Human Resources. Het integrale beloningsbeleid is beschikbaar op www.wessanen.com.

De Nederlandse leden van de Concerndirectie komen in aanmerking voor deelname aan het Wessanen Pensioenplan. Met ingang van januari 2007 is het Wessanen Pensioenplan veranderd (voor alle deelnemers die zijn geboren na 1 januari 1950) van een eindloonregeling in een middenloonregeling met een maximum van EUR 80.000. Boven het bedrag van EUR 80.000 kan gebruik worden gemaakt van een beschikbarepremieregeling. Het pensioenbeleid met betrekking tot leden van de Concerndirectie gaat uit van pensionering op de leeftijd van 65 jaar.

De kortetermijnbonussen voor leden van de Concerndirectie worden toegekend op basis van prestatiecriteria die in 2008 waren gebaseerd op EBIT (bedrijfsresultaat vóór rente en belastingen), omzetgroei en kasstroom. De voor A.H.A. Veenhof vastgestelde financiële doelstellingen over 2008 zijn niet gehaald. De voor K.R. Lane vastgestelde financiële doelstellingen over 2008 zijn ten dele gehaald (EBIT en omzetgroei). F.E. Eelkman Rooda kreeg over 2008 een vaste kortetermijnbonus.

In 2008 zijn rechten op aandelen verstrekt onder de voorwaarde van drie jaar dienstverband en een prestatienorm voor de totale duur van drie jaar, zoals beschreven in Toelichting 9. Uit hoofde van dit plan heeft Wessanen in 2008 69.000 rechten op aandelen toegekend aan leden van de Concerndirectie, waarvan 11.500 aandelenrechten onvoorwaardelijk, met een wachtperiode van drie jaar, zijn toegekend aan A.H.A. Veenhof. In overeenstemming met de Corporate Governance Code zijn de leden van de Concerndirectie niet gerechtigd om geleverde aandelen binnen een periode van vijf jaar na toekenning te verkopen.

Bezoldiging Raad van Commissarissen

In EUR duizend	Vast		Overig		Totaal	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007
D.I. Jager	65	60	4	4	69	64
J.G.A.J. Hautvast	50	40	3	3	53	43
F.H.J. Koffrie	45	40	3	3	48	43
L.M. de Kool	55	50	3	3	58	53
M.C. Lombard	45	40	3	3	48	43
Totaal	260	230	16	16	276	246

Leden van de Raad van Commissarissen ontvangen een jaarlijkse vergoeding van EUR 45.000 elk, exclusief onkosten. De voorzitter van de Raad van Commissarissen ontvangt EUR 65.000, de voorzitter van de Audit Commissie ontvangt EUR 55.000 en de voorzitter van de Selectie-, Benoemings- en Honoreringscommissie ontvangt EUR 50.000. Indien van toepassing zijn vergoedingen in bovenstaande tabel pro-rata opgenomen.

Eén lid van de Raad van Commissarissen bezit 30.000 aandelen in de Vennootschap. Er zijn geen leningen, voorschotten of aanverwante garanties verstrekt aan de huidige leden van de Concerndirectie en de Raad van Commissarissen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

9. Aandelenoptie- en aandelenrechtenregelingen

Aandelenoptie- en aandelenrechtenregelingen zijn langetermijn-incentives die als bonus zijn bedoeld voor hiervoor in aanmerking komende medewerkers vanwege hun bijdrage, loyaliteit en toewijding aan Wessanen. Sinds 2005 bevat het Langetermijnbeloningsplan geen aandelenoptiecomponent meer. Alle aandelenoptie- en aandelenrechtenregelingen toegekend aan de Concerndirectie van Wessanen betreffen in aandelen afgewikkelde betalingstransacties. Op 31 december 2008 zijn de aandelenrechtenregelingen voor Overige werknemers aangepast van in aandelen afgewikkelde, op aandelen gebaseerde betalingstransacties naar in geldmiddelen afgewikkelde, op aandelen gebaseerde betalingstransacties. Dit geldt voor de regelingen uit 2006, 2007 en 2008. Uit hoofde hiervan is EUR 0,3 uit de ingehouden winst overgeboekt naar voorzieningen (zie het geconsolideerd mutatieoverzicht eigen vermogen op pagina 46). De verandering in afwikkelingsvorm is goedgekeurd door de SARC in oktober 2008. De verandering in afwikkelingsvorm heeft voor de individuele werknemer geen invloed gehad op de structuur en waarde van de beloningscomponent.

De reële waarde van de prestaties die worden geleverd in ruil voor toegekende aandelenopties en -rechten wordt vastgesteld op basis van de reële waarde van de rechten. De schatting van de reële waarde van de geleverde prestaties is in 2008 berekend met behulp van een Monte Carlo simulatiemodel (2007: binomiaal model). De in het model ingevoerde waarden voor het waarderen van de aandelenrechten die in 2007 en 2008 zijn toegekend aan de leden van de Concerndirectie en Overige werknemers, zijn de volgende:

	Concerndirectie		Overige werknemers	
	2008	2007	2008	2007
Aandelenkoers op datum van toekenning	8,45	11,62	8,45	11,62
Verwachte volatiliteit	24,9%	25,6%	24,9%	25,6%
Looptijd (in jaren) ¹	5	5	3	3
Verwacht dividend	0,65	0,65	0,65	0,65
Risicovrije rentevoet	4,1%	4,6%	4,1%	4,6%
Reële waarde op peildatum	2,94	3,81	3,54	4,26

¹ In overeenstemming met de Corporate Governance Code is het de leden van de Concerndirectie niet toegestaan om enige geleverde aandelen te verkopen binnen vijf jaar na toekenning van de beloning. De testperiode is drie jaar, gelijk aan de periode voor Overige werknemers.

De verwachte volatiliteit is vastgesteld op basis van de historische volatiliteit, aangepast voor verwachte veranderingen in de toekomstige volatiliteit op basis van publiekelijk beschikbare informatie. Aandelenrechten worden toegekend op basis van criteria die zijn gerelateerd aan prestaties, de markt en overige factoren. Alleen de marktgerelateerde criteria worden meegenomen in de berekening van de reële waarde van de aandelenrechten op de datum van toekenning.

Uit hoofde van het Langetermijnbeloningsplan 2008, dat van toepassing is sinds juni 2008, heeft Wessanen aandelenrechten toegekend. Levering van de prestatiegebonden aandelen hangt af van het behalen van gestelde performancedoelen. Aangezien de performancedoelen uit het Langetermijnbeloningsplan 2006 niet zijn gehaald, zijn de aandelenrechten niet onvoorwaardelijk geworden en dus verbeurd.

Indien het dienstverband van een deelnemer gedurende de looptijd van de aandelenopties en/of -rechten eindigt door enige andere reden dan overlijden, arbeidsongeschiktheid of pensionering, komen alle toegekende aandelenopties en -rechten automatisch te vervallen, tenzij de Raad van Commissarissen of de Concerndirectie anders besluit.

Alle kosten voortvloeiend uit deze regelingen komen voor rekening van de Vennootschap; alle belastingaanslagen zijn voor risico en rekening van de betrokken werknemer.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

9. Aandelenoptie- en aandelenrechtenregelingen vervolg

De belangrijkste voorwaarden van de toepasselijke aandelenoptie- en aandelenrechtenregelingen zijn de volgende:

Aandelenoptie-regelingen	Aantal	Voorwaarden voor onvoorwaardelijke toekenning	Contractuele looptijd
2002	623.755	Drie dienstjaren	8 jaar
2003	970.039	Drie dienstjaren	8 jaar
2004	595.530	Drie dienstjaren, winstdoelstelling 2004 groter dan 0%, vergelijking resultaat met referentiegroep na twee jaar	8 jaar

Aandelenrechten-regelingen	Aantal	Voorwaarden voor onvoorwaardelijke toekenning	Contractuele looptijd
2005	159.595	Drie dienstjaren, EBITAE in 2005 meer dan EUR 50, relatieve TSR (Total Shareholder Return) over 2005-2007 en ontwikkeling van de aandelenkoers moet positief zijn over de gehele periode van drie jaar.	3 jaar
2006	223.725	Drie dienstjaren, relatieve TSR (Total Shareholder Return) en ontwikkeling van de aandelenkoers moet positief zijn over de gehele periode van drie jaar.	3 jaar
2007	215.305	Drie dienstjaren, relatieve TSR (Total Shareholder Return) en ontwikkeling van de aandelenkoers moet positief zijn over de gehele periode van drie jaar.	3 jaar
2008	185.870	Drie dienstjaren, relatieve TSR (Total Shareholder Return) en ontwikkeling van de aandelenkoers moet positief zijn over de gehele periode van drie jaar.	3 jaar

Het resultaat op basis van total shareholder return (TSR) wordt vergeleken met de TSR over dezelfde periode van een referentiegroep van vooraanstaande multinationale voedingsmiddelenbedrijven. Deze referentiegroep bestaat uit de volgende bedrijven: CSM, Danone, Hain Celestial Group, Heinz, Kraft, Nestlé, SunOpta, Unilever en United Natural Foods.

In 2008 bedroegen de totale kosten voortvloeiend uit in aandelen en geldmiddelen afgewikkelde, op aandelen gebaseerde beloningen EUR 0,7 (2007: EUR 1,0).

Aandelenopties

De mutaties in het aantal uitstaande opties zijn als volgt:

	Stand ultimo 2007	Toegekend	Uit-geoevend	Verbeurd en overige veranderingen	Stand ultimo 2008	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs (in EUR)	Uit te oefenen vóór
Concerndirectie							
A.H.A. Veenhof							
2003	250.000	–	–	–	250.000	5,15	april 2011
2004	28.125	–	–	–	28.125	10,70	april 2012
Voormalige leden van de Concerndirectie							
2002	40.000	–	–	–	40.000	9,25	april 2010
2003	102.689	–	–	–	102.689	9,70	december 2011
2004	16.875	–	–	16.875	–	10,70	mei 2008
Totaal (voormalige) leden van de Concerndirectie	437.689	–	–	16.875	420.814		
Overige (voormalige) werknemers							
2002	51.645	–	–	2.250	49.395	9,25	april 2010
2003	134.075	–	6.125	–	127.950	7,68	december 2011
2004	164.425	–	–	4.547	159.878	10,93	november 2012
Totaal overige (voormalige) werknemers	350.145	–	6.125	6.797	337.223		
Totaal	787.834	–	6.125	23.672	758.037		

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

9. Aandelenoptie- en aandelenrechtenregelingen vervolg

Aandelenrechten

De mutaties in het aantal uitstaande aandelenrechten zijn als volgt:

	Stand ultimo 2007	Toegekend	Uit- ge oefend	Verbeurd en overige verande- ringen	Stand ultimo 2008	Levering in ¹
Concerndirectie						
A.H.A. Veenhof						
2005	14.007	-	14.007	-	-	
2006 ²	10.000	-	-	-	10.000	mei 2009
2006	20.000	-	-	20.000	-	
2007 ²	11.500	-	-	-	11.500	juni 2010
2007	23.500	-	-	-	23.500	juni 2010
2008	-	25.000	-	-	25.000	juni 2011
2008 ²	-	11.500	-	-	11.500	juni 2011
F.E. Eelkman Rooda						
2008	-	10.000	-	-	10.000	juni 2011
K.R. Lane						
2006 ²	15.000	-	-	-	15.000	mei 2009
2007	19.000	-	-	-	19.000	juni 2010
2008	-	22.500	-	-	22.500	juni 2011
Voormalige leden van de Concerndirectie						
H. Wagter						
2006 ²	12.500	-	-	12.500	-	
2006	11.500	-	-	11.500	-	
2007	16.000	-	-	16.000	-	
Totaal (voormalige) leden van de Concerndirectie	153.007	69.000	14.007	60.000	148.000	
Overige (voormalige) werknemers						
2005	45.284	860	44.303	1.841	-	
2006 ³	96.175	-	-	73.175	23.000	mei 2009
2007 ⁴	124.185	-	15.000	9.590	99.595	juni 2010
2008 ⁴	-	116.870	-	8.225	108.645	juni 2011
Totaal overige (voormalige) werknemers	265.644	117.730	59.303	92.831	231.240	
Totaal	418.651	186.730	73.310	152.831	379.240	

¹ In overeenstemming met de Corporate Governance Code is het de leden van de Concerndirectie niet toegestaan om enige geleverde aandelen te verkopen binnen vijf jaar na toekenning van de beloning. De testperiode is driejaar, gelijk aan de periode voor Overige werknemers.

² Geen performancedoelen.

³ Inclusief 23.000 bij aantreding verkregen aandelen, geen performancedoelen.

⁴ Inclusief 15.000 bij aantreding verkregen aandelen, geen performancedoelen, die zijn geleverd in 2008.

Ultimo 2008 bezaten de (voormalige) leden van de Concerndirectie 420.814 aandelenopties (2007: 437.689) met een gewogen gemiddelde uitoefenprijs van EUR 7,02 (2007: EUR 7,16). De leden van de Raad van Commissarissen bezitten geen aandelenopties of -rechten, met uitzondering van één commissaris die 30.000 aandelen bezit.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

10. Nettofinancieringslasten

	2008	2007
Rentebaten	0,1	0,5
Bate uit hoofde van valutakoersverschillen	1,1	–
Terugneming van bijzonder waarderingsverlies op schuldtitels	2,4	–
Financiële baten	3,6	0,5
Rentelasten	(10,6)	(7,9)
Rentelasten van toegezegd-pensioenregelingen	(0,6)	(0,6)
Oprenting voorzieningen	(0,2)	(0,4)
Beschikbaarheidsprovisie	(0,2)	(0,2)
Last uit hoofde van valutakoersverschillen	–	(1,3)
Bijzonder waarderingsverlies op aandelenbeleggingen	(1,9)	–
Overige financiële lasten	(3,4)	–
Financiële lasten	(16,9)	(10,4)
Nettofinancieringslasten	(13,3)	(9,9)

Rentebaten en -lasten betreffen voornamelijk lasten voortvloeiend uit de nettoschuldpositie van Wessanen. Overige financiële lasten bestaat uit lasten die zijn gerelateerd aan het ineffectieve deel van een dieselprijsswap afgesloten in 2008, inclusief de verandering in reële waarde.

11. Winstbelasting

De winstbelasting over 2008 bedroeg EUR 11,0 (2007: EUR 10,5) en kan als volgt worden gespecificeerd in verschuldigde en uitgestelde belasting:

	2008	2007
Verschuldigde winstbelasting		
Verschuldigde winstbelasting	(14,9)	(16,3)
Correctie voorgaande jaren	–	(3,4)
Totaal verschuldigde winstbelasting	(14,9)	(19,7)
Uitgestelde winstbelasting		
Wijziging in belastingtarief	(1,6)	–
Uitgestelde belasting in verband met tijdelijke verschillen	2,3	2,9
Opname van fiscaal verlies	3,1	5,2
Benutting van fiscaal verlies	(3,7)	(4,0)
Bate uit hoofde van in het verleden niet-opgenomen fiscaal verlies	1,3	0,8
Terugneming van afwaardering uitgestelde belastingvordering	0,8	1,1
Overvoorzien in voorgaande jaren en overig	1,7	3,2
Totaal uitgestelde winstbelasting	3,9	9,2
Totaal winstbelasting	(11,0)	(10,5)

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

11. Winstbelasting vervolg

Effectieve belastingdruk

De bedrijfsactiviteiten van de Groep zijn onderhevig aan winstbelasting in diverse landen met belastingtarieven variërend van 25% tot 41%.

Onderstaande tabel geeft de aansluiting weer tussen de Nederlandse belastingdruk als percentage van de winst vóór belasting en de effectieve belastingdruk zoals vermeld in de geconsolideerde winst- en verliesrekening.

	2008		2007	
	EUR	%	EUR	%
Aansluiting van effectieve belastingdruk				
Winst vóór belasting	45,5	–	53,3	
Winstbelasting op basis van het binnenlandse belastingtarief	(11,6)	(26)	(13,6)	(26)
Effect van belastingtarief in buitenlandse jurisdicties	(3,3)	(7)	(3,9)	(7)
Wijziging in belastingtarief	(1,6)	(4)	–	–
Niet-aftrekbare lasten en fiscaal vrijgestelde baten	1,9	4	3,2	6
Waardering van niet-opgenomen fiscaal verlies	1,3	3	0,8	2
Terugneming van afwaardering van uitgestelde belastingvordering	0,8	2	1,8	3
Niet-opgenomen fiscaal verlies huidig boekjaar	(0,2)	–	(0,1)	–
Fiscale stimulansen	–	–	2,2	4
Te veel/(te weinig) gereserveerd in voorgaande jaren en overig	1,7	4	(0,9)	(2)
Winstbelasting in winst- en verliesrekening	(11,0)	(24)	(10,5)	(20)

12. Beëindigde bedrijfsactiviteiten en vaste activa aangehouden voor verkoop

In februari 2006 besloot Wessanen de Private Label-activiteiten van Dailycer en Delicia in het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Nederland af te stoten om zich te concentreren op merken en distributiediensten. De transactie kreeg haar beslag op 30 maart 2007 en werd definitief afgerond in het derde kwartaal van 2007, met als resultaat een opbrengst van EUR 15,4. Het resultaat over de periode 2007 na aftrek van winstbelasting kwam uit op EUR (0,7).

13. Winst per aandeel

Gewone winst per aandeel

De gewone winst per aandeel wordt berekend door de winst toekomstend aan aandeelhouders te delen door het gewogen gemiddeld aantal uitstaande aandelen.

Dit kan als volgt worden gespecificeerd:

	2008	2007
Winst toekomstend aan aandeelhouders van de Vennootschap		
Winst uit voortgezette bedrijfsactiviteiten, na belasting	34,5	42,8
Winst uit beëindigde bedrijfsactiviteiten, na belasting	–	(0,7)
Winst uit desinvestering van beëindigde bedrijfsactiviteiten, na belasting	–	15,4
Minderheidsbelangen	(0,1)	–
Winst over het boekjaar	34,4	57,5
Aantal gewone aandelen (in duizenden)		
Uitgifte gewone aandelen	72.589	72.589
Intrekking van aandelen	(4.230)	–
Eigen aandelen in bezit van de Vennootschap	(758)	(5.005)
Aantal gewone aandelen einde boekjaar	67.601	67.584
Gewogen gemiddeld aantal aandelen	67.585	69.698
Winst per aandeel uit voortgezette bedrijfsactiviteiten	0,51	0,61
Winst per aandeel uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	–	0,21
Totale winst per aandeel	0,51	0,82

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

13. Winst per aandeel vervolg

Verwaterde winst per aandeel

Bij de berekening van de verwaterde winst per aandeel worden de winst en het gewogen gemiddeld aantal uitstaande aandelen gecorrigeerd voor het effect van de mogelijk door werknemers uitgeoefende aandelenopties en aandelenrechten.

Gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen (verwaterd) (in duizenden)	2008	2007
Gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen	67.585	69.698
Effect van aandelenopties	299	716
Effect van aandelenrechten	326	430
Gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen (verwaterd)	68.210	70.844
Verwaterde winst per aandeel uit voortgezette bedrijfsactiviteiten	0,50	0,60
Verwaterde winst per aandeel uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	–	0,21
Totale verwaterde winst per aandeel	0,50	0,81

14. Materiële vaste activa

	Bedrijfsterreinen en gebouwen	Machines en installaties	Overig	In uitvoering en vooruit- betalingen	Totaal
2007					
Boekwaarde begin boekjaar	55,4	53,4	10,3	5,6	124,7
Effect van valutafluctuaties	(2,4)	(3,4)	(0,3)	(0,9)	(7,0)
Investerings	2,5	3,5	2,7	16,5	25,2
Financiële lease	1,1	–	–	–	1,1
Verworven via bedrijfscombinaties	4,2	3,6	0,6	1,7	10,1
In gebruik genomen activa	1,6	9,4	0,1	(11,1)	–
Herclassificatie	2,1	(0,8)	(3,3)	2,0	–
Desinvesteringen	(10,2)	(1,0)	–	–	(11,2)
Afschrijvingen	(5,0)	(8,2)	(2,1)	–	(15,3)
Bijzondere waardeverminderingen	–	(1,1)	–	–	(1,1)
Boekwaarde einde boekjaar	49,3	55,4	8,0	13,8	126,5
Totaal afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	58,1	95,2	17,1	–	170,4
Aanschafwaarde einde boekjaar	107,4	150,6	25,1	13,8	296,9
2008					
Boekwaarde begin boekjaar	49,3	55,4	8,0	13,8	126,5
Effect van valutafluctuaties	(0,4)	1,5	(0,2)	0,3	1,2
Investerings	1,4	6,5	1,6	14,8	24,3
Financiële lease	–	1,3	–	–	1,3
Verworven via bedrijfscombinaties	–	(0,7)	–	–	(0,7)
In gebruik genomen activa	3,9	12,1	3,8	(19,8)	–
Herclassificatie	0,9	(1,3)	(2,9)	0,4	(2,9)
Desinvesteringen	(6,5)	(0,4)	(0,1)	(0,1)	(7,1)
Afschrijvingen	(4,2)	(9,4)	(2,1)	–	(15,7)
Bijzondere waardeverminderingen	–	(0,6)	–	–	(0,6)
Boekwaarde einde boekjaar	44,4	64,4	8,1	9,4	126,3
Totaal afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	55,7	106,1	20,7	–	182,5
Aanschafwaarde einde boekjaar	100,1	170,5	28,8	9,4	308,8

Financiële lease

In de boekwaarde van bedrijfsterreinen en gebouwen en machines en installaties is een bedrag inbegrepen van EUR 4,7 (2007: EUR 4,6) betreffende activa uit hoofde van financiële lease. De juridische eigendom van deze activa berust niet bij Wessanen.

Zekerheden

Uitgezonderd uit hoofde van financiële lease, gelden er geen eigendomsbeperkingen en zijn geen materiële vaste activa in onderpand gegeven als zekerheid voor verplichtingen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

15. Immateriële activa

	Goodwill	Merken	Klanten- bestanden	Verkoop- rechten	Software	Ontwikkelings- kosten	Totaal
2007							
Boekwaarde begin boekjaar	129,2	21,0	–	0,8	1,1	0,6	152,7
Effect van valutafluctuaties	(3,6)	(1,2)	(0,6)	(0,2)	(0,1)	–	(5,7)
Investerings	–	0,1	–	1,0	0,4	2,2	3,7
Verworven via bedrijfscombinaties	7,2	6,4	13,1	–	–	–	26,7
Amortisatie	–	–	(0,5)	(0,6)	(0,8)	–	(1,9)
Boekwaarde einde boekjaar	132,8	26,3	12,0	1,0	0,6	2,8	175,5
Totaal amortisatie en bijzondere waardeverminderingen	26,3	–	0,5	17,6	7,7	–	52,1
Aanschafwaarde einde boekjaar	159,1	26,3	12,5	18,6	8,3	2,8	227,6
2008							
Boekwaarde begin boekjaar	132,8	26,3	12,0	1,0	0,6	2,8	175,5
Effect van valutafluctuaties	(7,4)	(1,8)	0,3	0,1	(0,1)	0,1	(8,8)
Investerings	–	–	–	0,3	0,6	1,0	1,9
Verworven via bedrijfscombinaties	13,5	5,2	0,6	–	–	–	19,3
Herclassificatie	–	–	–	–	2,9	–	2,9
Amortisatie	–	–	(0,9)	(0,5)	(0,3)	(0,7)	(2,4)
Bijzondere waardeverminderingen	–	–	–	–	–	(0,7)	(0,7)
Boekwaarde einde boekjaar	138,9	29,7	12,0	0,9	3,7	2,5	187,7
Totaal amortisatie en bijzondere waardeverminderingen	26,3	–	1,4	18,1	8,0	1,4	55,2
Aanschafwaarde einde boekjaar	165,2	29,7	13,4	19,0	11,7	3,9	242,9

Verworven via bedrijfscombinaties

Het bedrag van EUR 19,3 aan immateriële activa in de post verworven via bedrijfsacquisities bestaat voor EUR 17,5 aan immateriële activa uit acquisities van dit jaar (zie Toelichting 6) en voor EUR 1,8 uit extra goodwill uit acquisities van voorgaand jaar, die is ontstaan uit een aanpassing van de vastgestelde reële waarde.

Toetsing op bijzondere waardevermindering van kasstroomgenererende eenheden die goodwill en merken bevatten

Goodwill en merken met een onbepaalde gebruiksduur worden jaarlijks getoetst op bijzondere waardevermindering, of vaker als er aanwijzingen zijn voor bijzondere waardevermindering van een bepaalde kasstroomgenererende eenheid.

De volgende segmenten bevatten goodwill en merken met aanzienlijke boekwaarde:

	31 december 2008			31 december 2007		
	Goodwill	Merken	Totaal	Goodwill	Merken	Totaal
North America Branded	–	4,7	4,7	–	4,5	4,5
North America Distribution	7,2	2,3	9,5	6,7	2,2	8,9
Europe Branded	104,6	22,7	127,3	97,1	19,6	116,7
Europe Distribution	27,1	–	27,1	29,0	–	29,0
Boekwaarde einde boekjaar	138,9	29,7	168,6	132,8	26,3	159,1

De realiseerbare waarde van elke kasstroomgenererende eenheid (één niveau lager dan segmentniveau) is gebaseerd op bedrijfswaardeberekeningen. Bij de berekening van de bedrijfswaarde wordt gebruik gemaakt van kasstroomprojecties op basis van geprognosticeerde kasstromen. De belangrijkste aannamen waarop het management zich baseert bij het vaststellen van de kasstromen zijn de in 2008 gepresenteerde strategische plannen en een stabiel groeipercentage per bedrijfs onderdeel van 2-3% na vijf jaar. Voor onze Noord-Amerikaanse, Engelse en andere Europese bedrijven is een specifieke WACC (Weighted Average Cost of Capital) gebruikt voor discontering van de geprognosticeerde kasstromen (respectievelijk 10,9%, 10,9% en 10,4%). De WACC vóór belasting weerspiegelt de huidige marktbeoordelingen van de tijdswaarde van geld en de specifieke risico's van de kasstroomgenererende eenheid.

De toetsing op bijzondere waardevermindering in 2008 heeft niet geleid tot bijzondere waardeverminderingen. Een stijging van 100 basispunten in de disconteringsvoet zal geen invloed hebben op de uitkomst van de toetsing. Een veronderstelling van een 1% lagere groei na vijf jaar zal deze uitkomst ook niet beïnvloeden.

Zekerheid

Er gelden geen eigendomsbeperkingen en er zijn geen immateriële activa in onderpand gegeven als zekerheid voor verplichtingen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

16. Investerings in geassocieerde deelnemingen

De investeringen in geassocieerde deelnemingen worden als volgt gespecificeerd:

	31 december 2008		31 december 2007	
	Eigendom	Bedrag	Eigendom	Bedrag
World Finer Foods	45,2%	0,3	45,2%	0,3
Fifty-Fifty	22,6%	0,3	22,6%	0,2
Boekwaarde einde boekjaar		0,6		0,5

Overzicht van de meest recente financiële informatie (jaarverslag 2007) van investeringen in geassocieerde deelnemingen:

	Activa	Verplichtingen	Eigen	Omzet	Winst
			vermogen		
World Finer Foods	32,7	31,8	0,9	93,0	0,1
Fifty-Fifty	0,9	0,2	0,7	2,2	0,2

17. Overige beleggingen

Overige beleggingen betreffen aandelenbeleggingen ten bedrage van EUR – (2007: EUR 2,0) en schuldtitels ter waarde van EUR 3,3 (2007: EUR 4,2).

De belegging in het kapitaal van Mautner Markhof is in 2008 volledig afgewaardeerd wegens faillissement. Het bijzonder waardevermindingsverlies van EUR 1,9 is meer dan goedge maakt door de terugneming van een bijzonder waardevermindingsverlies van EUR 2,4 op een investering in een schuldtitel (zie Toelichting 10).

De blootstelling van de Groep aan krediet-, valuta- en renterisico's die verband houden met overige beleggingen wordt beschreven in Toelichting 27.

18. Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen

In de balans opgenomen uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen

De belangrijkste componenten van uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden als volgt gespecificeerd:

	31 december 2008	31 december 2007
Uitgestelde belastingvorderingen		
Immateriële activa	10,4	13,6
Voorraden	0,6	1,1
Handels- en overige vorderingen	2,2	0,9
Rentedragende leningen en overige financieringsverplichtingen	16,6	1,5
Voorzieningen	7,6	9,1
Handels- en overige te betalen posten en overlopende passiva	4,1	3,8
Fiscale verliescompensatie	72,3	70,2
Totaal uitgestelde belastingvorderingen	113,8	100,2
Uitgestelde belastingverplichtingen		
Materiële vaste activa	(9,3)	(7,8)
Overige posten	(4,4)	(5,5)
Totaal uitgestelde belastingverplichtingen	(13,7)	(13,3)
Saldo uitgestelde belastingvorderingen	100,1	86,9
Het saldo van de uitgestelde belastingvorderingen wordt als volgt weergegeven:		
Uitgestelde belastingvorderingen onder vaste activa	105,4	88,5
Uitgestelde belastingverplichtingen onder langlopende verplichtingen	(5,3)	(1,6)
Saldo uitgestelde belastingvorderingen	100,1	86,9

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

18. Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen vervolg

Niet-opgenomen uitgestelde belastingvorderingen

Uitgestelde belastingvorderingen zijn niet opgenomen voor de volgende posten:

	31 december 2008	31 december 2007
Niet-opgenomen fiscale verliescompensatie	7,1	7,7

Het grootste deel van de niet-opgenomen fiscale verliescompensatie heeft betrekking op staatsbelastingen in de Verenigde Staten. Uitgestelde belastingvorderingen worden niet opgenomen voor deze posten omdat het niet waarschijnlijk is dat er in de toekomst voldoende belastbare winst wordt gegenereerd om deze potentiële baten te realiseren.

Verloop van de netto-uitgestelde belastingvorderingen	2008	2007
Stand begin boekjaar	86,9	90,6
Effect van valutafluctuaties	2,2	(7,8)
Verworven via bedrijfscombinaties	0,3	(4,6)
Opgenomen in winst- en verliesrekening	3,9	9,2
Opgenomen in eigen vermogen	6,7	–
Overig (inclusief desinvesteringen en herclassificaties)	0,1	(0,5)
Stand einde boekjaar	100,1	86,9

Uitgestelde belastingvorderingen met betrekking tot Amerikaanse federale en staatsbelastingen, ten bedrage van EUR 69,7 (2007: EUR 67,8), bestaan voor EUR 47,0 (2007: EUR 48,7) uit voorwaartse verliescompensatie en voor EUR 9,0 (2007: EUR 14,8) uit fiscaal aftrekbare goodwill. De voorwaartse verliescompensatie heeft voornamelijk betrekking op federale belastingen; de verliezen vervallen na twintig jaar.

De uitgestelde belastingvordering uit hoofde van voorwaartse verliescompensatie bestaat sinds 2004 als gevolg van het feit dat de cumulatieve fiscale verliezen in de Verenigde Staten hoger uitvielen dan de bedragen die beschikbaar waren voor terugwaartse verliescompensatie. Het ten gelde maken van deze uitgestelde belastingvordering is afhankelijk van toekomstige belastbare winst die hoger uitvalt dan de winst uit het terugdraaien van belastbare tijdelijke verschillen. Op basis van een projectie van de geschatte belastbare winst in de Verenigde Staten en bestaande mogelijkheden voor fiscale planning is het management van mening dat het waarschijnlijk is dat er in de toekomst voldoende belastbare winst zal worden gegenereerd voor de realisatie van deze uitgestelde belastingvorderingen.

19. Voorraden

	31 december 2008	31 december 2007
Gereed product	198,8	194,1
Halffabrikaten	1,3	1,7
Grond- en hulpstoffen	15,3	14,3
Vooruitbetalingen op voorraden	1,0	0,9
Totaal voorraden	216,4	211,0

20. Handels- en overige vorderingen en vooruitbetalingen

Handelsvorderingen worden gepresenteerd na aftrek van verliezen door bijzondere waardeverminderingen van EUR 3,6 (2007: EUR 3,4) als gevolg van geïdentificeerde dubieuze vorderingen op klanten.

Overige vorderingen en vooruitbetalingen bestaan voor EUR 7,2 (2007: EUR –) uit derivaten en voor EUR 0,4 (2007: EUR 0,5) uit vorderingen op geassocieerde deelnemingen.

De blootstelling van de Groep aan krediet- en valutarisico's en aan verliezen door bijzondere waardeverminderingen gerelateerd aan handels- en overige vorderingen en vooruitbetalingen wordt beschreven in Toelichting 27.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

21. Geldmiddelen en kasequivalenten

	31 december 2008	31 december 2007
Geldmiddelen	0,1	0,2
Banksaldi	44,7	69,1
Geldmiddelen en kasequivalenten	44,8	69,3
Rekening-courantkredieten	(18,8)	(19,2)
Geldmiddelen en kasequivalenten in het kasstroomoverzicht	26,0	50,1

De geldmiddelen en kasequivalenten per 31 december 2008 staan ter vrije beschikking van Wessanen. De blootstelling van de Groep aan renterisico en een gevoeligheidsanalyse van de financiële activa en verplichtingen worden beschreven in Toelichting 27.

22. Eigen vermogen toekomend aan aandeelhouders van Wessanen

Geplaatst en gestort aandelenkapitaal

Het maatschappelijk kapitaal van de Vennootschap bestond per 31 december 2008 uit 300 miljoen gewone aandelen (2007: 300 miljoen) met een nominale waarde van EUR 1,00, waarvan 68,4 miljoen aandelen zijn uitgegeven en volgestort (2007: 72,6 miljoen aandelen). De Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft op 16 april 2008 besloten om, in vervolg op het aandeleninkoopprogramma van 2007, het aandelenkapitaal te verminderen met 4,2 miljoen aandelen. De aandelen zijn ingetrokken op 17 juli 2008.

Houders van gewone aandelen zijn gerechtigd dividend te ontvangen zoals vastgesteld en hebben tijdens aandeelhoudersvergaderingen van Wessanen recht op één stem per aandeel. De aandelen in de Vennootschap die door Wessanen worden gehouden, zijn dividendgerechtigd.

Reserve eigen aandelen

De reserve eigen aandelen van de Vennootschap bestaat uit de kostprijs van de aandelen in de Vennootschap die door Wessanen worden gehouden. Per 31 december 2008 hield Wessanen 758.037 aandelen (2007: 5.005.341).

De mutaties in de reserve eigen aandelen kunnen als volgt worden samengevat:

	2008		2007	
	Aantal aandelen	Bedrag	Aantal aandelen	Bedrag
Stand begin boekjaar	5.005	(56,6)	966	(8,4)
Inkoop eigen aandelen	62	(0,6)	4.229	(50,0)
Intrekking eigen aandelen	(4.230)	50,0	-	-
Uitgeoefende aandelenopties/geleverde aandelen	(79)	1,0	(190)	1,8
Stand einde boekjaar	758	(6,2)	5.005	(56,6)

Reserve omrekeningsverschillen

De reserve omrekeningsverschillen bevat alle wisselkoersverschillen die ontstaan bij omrekening van enerzijds de jaarrekeningen van buitenlandse activiteiten en anderzijds intercompanyleningen met een permanent karakter en de verplichtingen waarmee de nettoinvestering van Wessanen in buitenlandse dochterondernemingen worden afgedekt.

Afdekkingsreserve

De afdekkingsreserve bestaat uit het effectieve deel van de cumulatieve nettomutatie in de reële waarde van kasstroomafdekkingsinstrumenten die betrekking hebben op afgedekte transacties die nog niet hebben plaatsgevonden.

Overige wettelijke reserves

In overeenstemming met het Burgerlijk Wetboek is per 31 december 2008 een wettelijke reserve van EUR 2,5 (2007: EUR 2,8) opgenomen die samenhangt met de activering van ontwikkelingskosten.

Dividend

Het voorgestelde dividend voor 2008 bedraagt EUR 0,20 per gewoon aandeel (2007: EUR 0,65).

	2008	2007
Bekendgemaakt en uitgekeerd dividend in boekjaar ¹	40.552	49.459

¹ Exclusief dividend eigen aandelen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

23. Rentedragende leningen en overige financieringsverplichtingen

Rentedragende leningen en overige financieringsverplichtingen worden als volgt gespecificeerd:

	31 december 2008			31 december 2007		
	Kortlopend	Langlopend	Totaal	Kortlopend	Langlopend	Totaal
Syndicaatsleningen	–	224,3	224,3	–	177,2	177,2
Financiële-leaseovereenkomsten	0,9	2,8	3,7	1,7	2,1	3,8
Overige langlopende leningen	12,6	–	12,6	2,7	9,4	12,1
Totaal	13,5	227,1	240,6	4,4	188,7	193,1

Het kortlopende deel van de rentedragende leningen en overige financieringsverplichtingen, te betalen in 2009, is opgenomen onder kortlopende verplichtingen.

Syndicaatsleningen

De syndicaatsleningen bestaan per 31 december 2008 uit een lening van USD 136 en een lening van EUR 128 (2007: USD 136 respectievelijk EUR 85), beide met variabele rente, uit hoofde van een in meerdere valuta's ter beschikking staande kredietfaciliteit van EUR 250. De Groep heeft de mogelijkheid om kortlopende en langlopende leningen te trekken uit de kredietfaciliteit. Wanneer een lening expireert is het gebruikelijk om deze te herfinancieren met een nieuwe lening uit de kredietfaciliteit. Het langlopende gedeelte van de syndicaatsleningen weerspiegelt de looptijd van de faciliteit tot 2012. De Groep heeft echter twee keer de optie om de looptijd met een jaar te verlengen. Daarnaast heeft de Groep de optie om de faciliteit te verhogen tot EUR 400. Beide opties moeten worden goedgekeurd door de geldverstrekker. De kredietfaciliteit kent geen garanties en geen restricties ten aanzien van gebruik.

De faciliteit kent verschillende algemene en financiële voorwaarden die gebruikelijk zijn voor leningen van dit type, bedrag en looptijd. Onder de voorwaarden van het financieel covenant, is het, in ieder financieel kwartaal, niet toegestaan dat de geconsolideerde totale nettoschuld groter is dan 3,5 keer geconsolideerd EBITDAE (bedrijfsresultaat voor rente, belasting, afschrijving, amortisatie en bijzondere posten) gedurende een twaalfmaandsperiode die eindigt op de laatste dag van elk financieel kwartaal. Daarnaast is het niet toegestaan dat geconsolideerd EBITDAE kleiner is dan 4,0 keer de geconsolideerde netto te betalen rente. De geconsolideerde nettoschuld mag groter zijn dan geconsolideerd EBITDAE voor zover (1) deze ratio niet groter is dan 3,0 voor meer dan twee opeenvolgende kwartalen, en (2) er niet meer dan twee perioden van opeenvolgende kwartalen zijn, waarin de totale nettoschuld groter is dan 3,0 keer geconsolideerd EBITDAE. Gedurende 2008 heeft de Groep geen enkele voorwaarde van het financieel covenant gebroken.

De rentevoet is gebaseerd op de toepasselijke variabele rente (EURIBOR of LIBOR) plus een marge. Gedurende de periode dat het consolideerde totaal aan nettoleningen groter is dan 3,0 keer geconsolideerd EBITDAE zal de marge worden verhoogd. De gemiddelde rentevoet over 2008 bedraagt 4,1% (2007: 5,3%).

Financiële lease

Niet-opzegbare financiële-leaseovereenkomsten worden als volgt gespecificeerd:

	31 december 2008			31 december 2007		
	Totaal lease-betalingen	Rente	Boekwaarde	Totaal lease-betalingen	Rente	Boekwaarde
Korter dan 1 jaar	1,1	0,2	0,9	1,8	0,1	1,7
Tussen 1 en 5 jaar	3,2	0,6	2,6	2,4	0,4	2,0
Langer dan 5 jaar	0,2	–	0,2	0,2	0,1	0,1
Totaal	4,5	0,8	3,7	4,4	0,6	3,8

Overige langlopende leningen

Overige langlopende leningen per 31 december 2008 bestonden voornamelijk uit EUR 8,9 (2007: EUR 7,7) aan leningen met variabele rente, getrokken uit een kredietfaciliteit van EUR 9,5 (2007: EUR 10,5) en voor EUR 2,2 (2007: EUR 2,8) uit overige bankleningen met variabele rente, beide verstrekt aan Favory Convenience Food Group. Omdat Favory Convenience Food Group niet heeft kunnen voldoen aan de aflossingsverplichting per 31 december 2008 van EUR 3,4 onder de kredietfaciliteit van EUR 9,5, zijn alle geleende gelden geclassificeerd als kortlopende leningen. Over de voorwaarden van de kredietfaciliteit wordt op dit moment heronderhandeld. De gemiddelde rentevoet voor deze leningen bedroeg in 2008 6,9% respectievelijk 5,6% (2007: 4,9% en 5,4% respectievelijk).

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

24. Personeelsbeloningen

Toegezegd-pensioenregelingen

Koninklijke Wessanen nv en haar dochterondernemingen dragen in Nederland, Duitsland, Italië en Frankrijk bij aan toegezegd-pensioenregelingen die na pensionering van medewerkers overgaan tot het uitkeren van pensioen. Het betreft eindloon- en middenloonregelingen gebaseerd op het aantal dienstjaren en de beloning in het laatste jaar voor pensionering.

De regelingen zijn in beheer van bedrijfstakpensioenfondsen en levensverzekeringsmaatschappijen. In de loop van 2008 is de toegezegd-pensioenregeling voor stafwerknemers in Nederland en de bijbehorende nettoverplichting hieruit door het onafhankelijke ondernemingspensioenfonds overgedragen aan een verzekeringmaatschappij. De opheffing van het ondernemingspensioenfonds is 31 december 2008 gestart.

De nettoverplichting uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen wordt voor iedere regeling afzonderlijk berekend door de huidige waarde te berekenen van de pensioenaanspraken die werknemers hebben opgebouwd in ruil voor hun diensten in de verslagperiode en voorgaande perioden. Deze pensioenaanspraken worden gedisconteerd om de contante waarde te bepalen waarop de reële waarde van de fondsbeleggingen in mindering wordt gebracht. De disconteringsvoet is het rendement van obligaties met hoge kredietwaardigheid waarvan de valuta en looptijd in lijn zijn met de valuta en looptijd van de toegezegde pensioenverplichtingen. De berekeningen worden uitgevoerd door erkende actuarissen volgens de 'projected unit credit'-methode.

Bedrijfstakregelingen

De Nederlandse bedrijven nemen met de 'Stichting bedrijfspensioenfonds voor de Groothandel in Levensmiddelen' en de 'Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de vlees-, vleeswaren- en de gemakvoedingindustrie' deel aan bedrijfstakregelingen. Deze bedrijfstakregelingen zijn toegezegd-pensioenregelingen, hoewel ze worden verantwoord als ware het regelingen met een toegezegde bijdrage, aangezien het ten behoeve van de financiële verslaglegging niet mogelijk is voldoende zekerheid te verkrijgen over het aandeel van de verschillende bedrijven in de onderliggende financiële positie en de performance van de regeling. Dit wordt veroorzaakt doordat de regelingen de deelnemende entiteiten blootstellen aan actuariële risico's samenhangend met huidige en voormalige werknemers van andere entiteiten.

Overschotten of tekorten bij genoemde regelingen worden bepaald op basis van de 'Actuariële principes pensioenfondsen' en de 'Richtlijnen van de Nederlandsche Bank 30 september 2002'. De 'Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Groothandel in Levensmiddelen' en de 'Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de vlees-, vleeswaren- en de gemakvoedingindustrie' vertonen beide een tekort waarvoor herstelplannen worden gemaakt, die bestaan uit het aanpassen van de bijdragen en een beperking van indexaties.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

24. Personeelsbeloningen vervolg

Toegezegde-bijdrageregelingen

Voor de Noord-Amerikaanse bedrijven bestaan de pensioenvoorzieningen uit toegezegde-bijdrageregelingen (401-K).

De componenten van de personeelsbeloningen voor de jaren eindigend op 31 december 2008 en 2007 zijn weergegeven in de volgende tabellen.

	31 december 2008	31 december 2007
Toegezegd-pensioenregelingen		
Contante waarde niet-gefinancierde verplichtingen	3,1	3,0
Contante waarde gefinancierde verplichtingen	68,1	65,8
Totale contante waarde verplichtingen	71,2	68,8
Reële waarde van fondsbeleggingen	(58,5)	(60,5)
Tekort	12,7	8,3
Niet-opgenomen actuariële winsten en verliezen	10,1	15,0
Niet-opgenomen pensioenkosten uit voorgaande jaren	(1,3)	(1,3)
Nettoverplichting uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen	21,5	22,0
Overige personeelsbeloningen	0,1	0,1
Totale verplichting voor personeelsbeloningen	21,6	22,1
Mutaties in verplichtingen uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen	2008	2007
Verplichtingen uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen begin boekjaar	68,8	124,6
Effect van valutafluctuaties	-	-
Pensioenuitkeringen	(2,3)	(2,4)
Werknemersbijdragen	0,2	0,2
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	1,2	2,3
Rentelasten	3,7	4,1
Inperking en afwikkeling ¹	-	(40,6)
Pensioenkosten van verstreken diensttijd	0,6	-
Actuariële winsten	(1,0)	(19,4)
Verplichtingen uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen einde boekjaar	71,2	68,8
Mutaties in reële waarde fondsbeleggingen	2008	2007
Reële waarde fondsbeleggingen begin boekjaar	60,5	94,5
Effect van valutafluctuaties	-	-
Werkgeversbijdragen	2,4	1,9
Werknemersbijdragen	0,2	0,2
Pensioenuitkeringen	(2,4)	(2,4)
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	3,1	3,5
Actuariële verliezen	(5,3)	(5,9)
Inperking en afwikkeling ¹	-	(31,3)
Reële waarde fondsbeleggingen einde boekjaar	58,5	60,5

¹ De inperkingen in 2007 zijn gerelateerd aan de desinvestering van de Private Label-activiteiten.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

24. Personeelsbeloningen vervolg

Fondsbeleggingen

De keuze van fondsbeleggingen kan per regeling verschillen en kan als volgt worden gespecificeerd (op gewogen gemiddelde basis):

	31 december 2008	31 december 2007
Aandelen	6,2%	18,8%
Obligaties	75,4%	47,2%
Vastgoed	-	2,8%
Overig	18,4%	31,2%
Totaal	100,0%	100,0%

Lasten opgenomen in de winst- en verliesrekening	2008	2007
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	1,2	2,3
Pensioenkosten van verstreken diensttijd	0,6	-
Rentelasten	3,7	4,1
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	(3,1)	(3,5)
Amortisatie niet-opgenomen netto(winst)/-verlies	(0,5)	-
Amortisatie niet-opgenomen pensioenkosten van verstreken diensttijd	0,1	0,1
Totale lasten	2,0	3,0

De lasten zijn opgenomen onder de volgende posten in de winst- en verliesrekening:

	2008	2007
Personeelskosten	1,4	2,3
Nettofinancieringslasten	0,6	0,6
Verlies uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	-	0,1
Totale lasten	2,0	3,0
Werkelijk rendement op fondsbeleggingen	2,2	2,4

De verwachte bijdragen aan toegezegd-pensioenregelingen zullen in 2009 EUR 1,8 bedragen.

Actuariële aannamen

De belangrijkste actuariële aannamen per balansdatum zijn:

	2008 Euro-zone	2007 Euro-zone
Disconteringsvoet per jaartimo	5,5%	5,3-5,5%
Verwacht rendement op fondsbeleggingen per jaartimo	4,3-5,6%	4,3-5,6%
Toekomstige algemene salarisverhogingen	2,0-3,0%	2,0-3,0%
Prijnsinflatie	2,0%	2,0%
Toekomstige pensioenstijgingen	2,0%	1,0-2,0%

De veronderstellingen met betrekking tot sterftekansen zijn gebaseerd op gepubliceerde statistieken en sterftetabellen.

Contante waarde van toegezegd-pensioenverplichtingen, reële waarde van fondsbeleggingen en tekort per balansdatum

	2008	2007	2006	2005	2004
Toegezegd-pensioenverplichtingen	71,2	68,8	80,3	124,3	119,6
Reële waarde van fondsbeleggingen	(58,5)	(60,5)	(63,8)	(88,7)	(79,5)
Tekort	12,7	8,3	16,5	35,6	40,1

Op ervaring gebaseerde aanpassingen van verplichtingen en fondsbeleggingen per balansdatum

	2008	2007	2006	2005
Verplichtingen	0,4	4,6	6,2	6,4
Fondsbeleggingen	(5,3)	(5,8)	1,0	4,7

Op ervaring gebaseerde aanpassingen worden gedefinieerd als alle winsten/(verliezen) die niet het gevolg zijn van een gewijzigde disconteringsvoet.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

25. Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen was in 2008 als volgt:

	Reorganisatie	Werknemers- compensatie	Overige voorzieningen	Totaal
Stand begin boekjaar	1,0	5,5	3,4	9,9
Effect van valutafluctuaties	-	0,2	-	0,2
Toevoegingen ten laste van resultaat	0,2	11,7	1,4	13,3
Uitgaven lopend boekjaar	(0,7)	(11,9)	(1,8)	(14,4)
Herclassificaties	-	-	0,3	0,3
Vrijval ten gunste van resultaat	-	-	(0,7)	(0,7)
Oprenting voorziening	-	0,2	-	0,2
Stand einde boekjaar	0,5	5,7	2,6	8,8
Langlopend deel	0,2	2,9	0,6	3,7
Kortlopend deel	0,3	2,8	2,0	5,1
Stand einde boekjaar	0,5	5,7	2,6	8,8

Reorganisatie

De reorganisatievoorziening heeft betrekking op reorganisaties op verschillende locaties.

Werknemerscompensatie

Wessanen heeft een eigen verzekering voor potentiële verliezen uit hoofde van de werknemerscompensatie bij de dochterondernemingen van de Vennootschap in de Verenigde Staten.

Overige voorzieningen

Overige voorzieningen hebben voornamelijk betrekking op bonussen voor klanten en rechtszaken.

Vrijgevallen voorzieningen uit voorgaande jaren worden opgenomen in het bedrijfsresultaat.

26. Handelsverplichtingen en overige te betalen posten en overlopende passiva

	31 december 2008	31 december 2007
Handelscrediteuren – derden	136,7	142,0
Handelscrediteuren – geassocieerde deelnemingen	5,1	3,7
Totaal handelsverplichtingen	141,8	145,7
Bonussen voor klanten	23,2	33,9
Personeelskosten	18,1	18,0
Pensioenen	0,2	0,4
Sociale lasten en overige belastingen	5,4	6,2
Te betalen rente	3,7	1,9
Derivaten	27,7	0,6
Overige verplichtingen	19,3	22,7
Totaal overige te betalen posten en overlopende passiva	97,6	83,7
Totaal handelsverplichtingen en overige te betalen posten en overlopende passiva	239,4	229,4

De blootstelling van de Groep aan valuta- en liquiditeitsrisico's, die verband houden met handelsverplichtingen en overige te betalen posten, worden beschreven in Toelichting 27.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

27. Financiële instrumenten en risicomanagement

Overzicht

Koninklijke Wessanen nv staat bloot aan de volgende risico's voortvloeiend uit het gebruik van financiële instrumenten:

- liquiditeitsrisico
- marktrisico
- kredietrisico

Deze toelichting geeft informatie over de mate waarin Wessanen is blootgesteld aan elk van de bovengenoemde risico's, over de doelstellingen, het beleid en de procedures van Wessanen met betrekking tot het meten en beheersen van deze risico's, en over het beheer van de vermogensstructuur van Wessanen. Daarnaast wordt verdere kwantitatieve informatie gegeven, in aanvulling op de toelichtingen (voor winstbelasting) die elders in deze geconsolideerde jaarrekening zijn opgenomen.

De Concerndirectie is verantwoordelijk voor de inrichting van en het toezicht op het systeem van Wessanen voor risicomanagement en interne beheersing. Dit systeem is zo ontworpen dat de Concerndirectie haar strategische doelen kan verwezenlijken binnen een raamwerk van beheerste risico's. De Concerndirectie stelt het beleid en de strategie vast met betrekking tot risicomanagement. Senior management en werkmaatschappijen voeren een risicoanalyse uit om actieplannen op te stellen en internecontroleprocedures uit te voeren. Als commissie van de Raad van Commissarissen houdt de Audit Commissie toezicht op alle risicomanagement- en controleactiviteiten en informeert de Raad van Commissarissen over het integrale proces van risicomanagement en interne beheersing. Alle belangrijke wijzigingen en verbeteringen in het systeem voor risicomanagement en interne beheersing worden besproken met de Auditcommissie en de Raad van Commissarissen.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat Wessanen niet in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen per vervaldatum. Een materieel en blijvend tekort aan kasstromen kan het algemene vertrouwen van beleggers ondermijnen en de mogelijkheid van de Groep om gelden aan te trekken beperken. De operationele kasstroom levert de middelen om te voldoen aan de financiële verplichtingen en om de vergoeding aan aandeelhouders te vergroten. Het liquiditeitsbeleid van de Groep is erop gericht er zoveel mogelijk voor te zorgen dat de Groep altijd over voldoende liquiditeit beschikt om haar verplichtingen na te komen per vervaldatum, zonder onacceptabele verliezen te lijden of het risico van reputatieschade te lopen. Wessanen beheert de liquiditeiten door het monitoren en voorspellen van de kasstromen van de werkmaatschappijen, de verplichtingen uit schulden, het dividend aan aandeelhouders en andere transacties.

Wessanen heeft een open toegang tot de markt voor vreemd vermogen door de toegezegde kredietfaciliteit van EUR 250 (opneembaar in verschillende valuta's) met een looptijd tot februari 2012. Verder beschikt de Groep over EUR 50 aan niet-opgenomen kredietfaciliteiten bij verschillende banken. Favory Convenience Food Group heeft een kredietfaciliteit van EUR 9,5, waarvan op dit moment wordt heronderhandeld over de voorwaarden, omdat Favory Convenience Food Groep niet heeft kunnen voldoen aan een aflossingsverplichting conform het financieringsarrangement, zoals beschreven in Toelichting 23.

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat schommelingen in marktprijzen, zoals bijvoorbeeld wisselkoersen, rentevoeten en grondstofprijzen, van invloed zijn op het resultaat van de Groep of de waarde van in vreemde valuta luidende balansposten en financiële instrumenten. Het doel van marktriscomanagement is gecontroleerde beheersing van de blootstelling aan marktrisico's, binnen acceptabele parameters, bij gelijktijdige optimalisering van het rendement.

Valutarisico

De activiteiten van Wessanen luiden in verschillende valuta's, maar de jaarrekening van Wessanen luidt in euro's en de resultaten worden in euro gemeten. De vreemde valuta's bestaan uit de US dollar, de Canadese dollar en het Britse pond. Door de internationale aanwezigheid van de Groep staat zij bloot aan risico's die voortvloeien uit valutaschommelingen en invloed hebben op het resultaat en het vermogen.

Het valutabeleid van de Groep zorgt ervoor dat de invloed van vreemde valuta's op functionele valuta wordt beperkt. Transacties die voortvloeien uit operationele en financieringsactiviteiten, in andere dan de functionele valuta, worden afgedekt om schommelingen in de winst- en verliesrekening te beperken. Alle werkmaatschappijen handelen hun afdekkingstransacties intern af via de gecentraliseerde treasury-afdeling. Wessanen verschaft operationele financiering aan de werkmaatschappijen in hun functionele valuta. Wessanen heeft als doel om haar blootstelling aan vreemde valuta's te minimaliseren door te lenen in lokale valuta's. Daarnaast wordt het valutarisico afgedekt door het gebruik van valutatermijncontracten en valutaswaps. Voor transacties die buiten bepaalde limieten gaan wordt 'hedge accounting' toegepast.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

27. Financiële instrumenten en risicomanagement vervolg

Translatieresultaten uit hoofde van investeringen in buitenlandse werkmaatschappijen worden direct in de reserve omrekeningsverschillen in het eigen vermogen verwerkt. Investerings in, en nettowinst uit, buitenlandse werkmaatschappijen worden niet afgedekt naar euro. Hierdoor zullen valutaherwaarderings van tijd tot tijd leiden tot translatieresultaten in het eigen vermogen. In 2008, bedroegen de translatieresultaten EUR 21,1 (2007: EUR 16,1).

De blootstelling van de Groep aan valutarisico was als volgt (op basis van uitstaande saldi):

	31 december, 2008				31 december, 2007			
	EUR	USD	GBP	Overig ¹	EUR	USD	GBP	Overig ¹
Handelsvorderingen	–	–	0,2	–	–	0,4	–	–
Handelsschulden	(4,1)	0,1	(0,6)	(0,5)	(2,7)	–	(0,2)	(0,5)
Rentedragende leningen en overige financieringsverplichtingen	–	(352,1)	25,4	0,6	–	(317,6)	26,3	0,6
Totaal balans	(4,1)	(352,0)	25,0	0,1	(2,7)	(317,2)	26,1	0,1

¹ in EUR.

Het USD-risico gerelateerd aan de financiering van de Noord-Amerikaanse bedrijven is deels afgedekt door een onder de kredietfaciliteit (zie Toelichting 23) opgenomen bedrag van USD 136. In december 2008 heeft de Groep USD 200 aan intercompany-financiering toegewezen als deel van de netto-investering in de activiteiten in de Verenigde Staten en is gestopt met het afdekken van de daaraan gerelateerde blootstelling aan valutarisico. Het negatieve valutaresultaat op de USD 200 intercompany-financiering ten bedrage van EUR 11,2 (na winstbelasting) is derhalve vanaf december 2008 opgenomen in de reserve omrekeningsverschillen in het eigen vermogen.

Een koersstijging van de euro met 10% tegenover de volgende valuta's per 31 december zou het eigen vermogen en het resultaat met de bedragen in de onderstaande tabel hebben verlaagd. Bij deze analyse is aangenomen dat alle andere variabelen, met name rentepercentages, gelijk zijn gebleven. De analyse is op dezelfde basis uitgevoerd voor 2007.

	USD 2008	GBP 2008	USD 2007	GBP 2007
Koersstijging euro met 10%				
Eigen vermogen	(20,7)	(5,8)	(14,9)	(9,8)
Winst/(verlies)	(0,5)	(0,5)	(1,0)	(2,5)

Renterisico

De Groep kent een renterisicobeleid dat de mogelijkheid biedt om schommelingen in de winst-en verliesrekening te dempen en tegelijkertijd de rentelasten te minimaliseren zodat de rentelasten in relatie tot het bedrijfsresultaat beheerst kunnen worden. Op de eerste plaats wordt dit bereikt door te lenen uit de syndicaatskredietfaciliteit in meerdere valuta's en door de aanpassing van de blootstelling aan renterisico van vreemd vermogen en kasposities door het gebruik van renteswaps. Om het renterisico samenhangend met de USD te beperken heeft de Groep een USD 100 renteswap (IRS) gesloten waarin USD 100 wordt geleend tegen een vaste rente van 4,5% voor de periode 2005-2015 terwijl gedurende dezelfde periode rente op basis van LIBOR wordt ontvangen over dezelfde hoofdsom. De afdekking wordt gezien als een kasstroomafdekking. Per 31 december 2008 is er een schuld van EUR 10,4 (2007: EUR 0,5) opgenomen die de bruto ongerealiseerde verliezen op dit derivaat weergeeft in de post afdekkingsreserve, onderdeel van het totale vermogen.

Een verandering van 100 basispunten (bp) in de rentepercentages op verslagdatum zou het eigen vermogen en het resultaat over het boekjaar met de in de tabel vermelde bedragen hebben verhoogd/(verlaagd). De analyse veronderstelt dat alle andere variabelen, met name wisselkoersen, gelijk zijn gebleven. Voor 2007 is de analyse op dezelfde basis uitgevoerd.

Kasstroomgevoeligheid voor instrumenten met variabele rente

	Resultaat over het boekjaar		Eigen vermogen	
	Stijging van 100 bp	Daling van 100 bp	Stijging van 100 bp	Daling van 100 bp
2007				
Instrumenten met variabele rente	(1,4)	1,4	(1,4)	1,4
Interest rate swap	0,7	(0,7)	0,7	(0,7)
Gevoeligheid kasstromen (netto)	(0,7)	0,7	(0,7)	0,7
2008				
Instrumenten met variabele rente	(2,1)	2,1	(2,1)	2,1
Interest rate swap	0,6	(0,6)	0,6	(0,6)
Gevoeligheid kasstromen (netto)	(1,5)	1,5	(1,5)	1,5

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

27. Financiële instrumenten en risicomanagement vervolg

De volgende tabel geeft voor financiële activa en financiële verplichtingen de effectieve rente per balansdatum (indien van toepassing), en de vervalkalender van de contractuele kasstromen (inclusief rente, indien van toepassing).

2007

Variabele rente	Toelichting	Effectieve rente	Contractuele Boekwaarde	Contractuele kasstromen	0-6 maanden	6-12 maanden	1-2 jaar	2-5 jaar	Langer dan 5 jaar
Syndicaatsleningen	23	5,3%	(177,2)	(177,2)	(177,2)	-	-	-	-
Effect van renteswap		(0,8%)	-	-	68,0	-	-	-	(68,0)
Nettobedrag verschuldigd aan financiële instellingen			(177,2)	(177,2)	(109,2)	-	-	-	(68,0)
Geldmiddelen en kasequivalenten	21	2,9%	69,3	69,3	69,3	-	-	-	-
Financiële-leaseverplichtingen	23	4,0%	(0,3)	(0,3)	(0,3)	-	-	-	-
Overige langlopende leningen	23	6,1%	(12,1)	(14,8)	(2,9)	(2,1)	(1,0)	(2,3)	(6,5)
Rekening-courantkredieten	21	4,9%	(19,2)	(19,2)	(19,2)	-	-	-	-
Totaal			(139,5)	(142,2)	(62,3)	(2,1)	(1,0)	(2,3)	(74,5)
Vastrentend									
Bedragen verschuldigd aan financiële instellingen	23	4,5%	-	-	-	-	-	(68,0)	68,0
Financiële-leaseverplichtingen	23	7,3%	(3,5)	(4,1)	(0,7)	(0,8)	(0,8)	(1,6)	(0,2)
Totaal			(3,5)	(4,1)	(0,7)	(0,8)	(0,8)	(69,6)	67,8
Niet-rentedragend									
Overige investeringen	17		6,2	6,2	-	-	2,0	2,2	2,0
Handels- en overige vorderingen	20		234,0	234,0	234,0	-	-	-	-
Handels- en overige verplichtingen ¹	26		(230,9)	(230,9)	(230,9)	-	-	-	-
Totaal			9,3	9,3	3,1	-	2,0	2,2	2,0

2008

Variabele rente	Toelichting	Effectieve rente	Contractuele Boekwaarde	Contractuele kasstromen	0-6 maanden	6-12 maanden	1-2 jaar	2-5 jaar	Langer dan 5 jaar
Syndicaatsleningen	23	4,1%	(224,3)	(224,3)	(224,3)	-	-	-	-
Effect van renteswap		0,4%	-	-	71,0	-	-	-	(71,0)
Nettobedrag verschuldigd aan financiële instellingen			(224,3)	(224,3)	(153,3)	-	-	-	(71,0)
Geldmiddelen en kasequivalenten	21	1,4%	44,8	44,8	44,8	-	-	-	-
Overige langlopende leningen	23	6,6%	(12,6)	(12,6)	(11,9)	(0,7)	-	-	-
Rekening-courantkredieten	21	3,4%	(18,8)	(18,8)	(18,8)	-	-	-	-
Totaal			(210,9)	(210,9)	(139,2)	(0,7)	-	-	(71,0)
Vastrentend									
Bedragen verschuldigd aan financiële instellingen	23	4,5%	-	-	-	-	-	(71,0)	71,0
Financiële-leaseverplichtingen	23	6,5%	(3,7)	(4,5)	(0,6)	(0,6)	(1,0)	(2,2)	(0,1)
Totaal			(3,7)	(4,5)	(0,6)	(0,6)	(1,0)	(73,2)	70,9
Niet-rentedragend									
Overige investeringen	17		3,3	3,3	0,9	0,8	0,7	0,6	0,3
Handels- en overige vorderingen	20		226,6	226,6	226,6	-	-	-	-
Handels- en overige verplichtingen ¹	26		(212,0)	(212,0)	(212,0)	-	-	-	-
Totaal			17,9	17,9	15,5	0,8	0,7	0,6	0,3

¹ Exclusief derivaten.

Commodityrisico

De Groep houdt het commodityrisico actief in de gaten en onderneemt stappen om het grondstofrisico te reduceren, vooral in perioden waarin onderliggende grondstofprijzen sterk schommelen hetgeen zou kunnen leiden tot ongewenste volatiliteit in het nettoresultaat. In het derde kwartaal van 2008 heeft de Groep een swapovereenkomst afgesloten om de verwachte maandelijkse dieselkosten af te dekken van 1 oktober 2008 tot en met 30 juni 2009. In de swapovereenkomst ontvangt de Groep elke maand de variable DOE dieselprijs en betaalt een vaste prijs per gallon. De DOE dieselprijs is gebaseerd op het rekenkundige gemiddelde van de 'Weekly Retail On-Highway US Diesel Price' in de Verenigde Staten. Op 31 december 2008 is de swapovereenkomst opgenomen als een schuld van EUR 4,1. De Groep past 'hedge accounting' toe voor bij benadering 40% van de swapovereenkomst. Hierdoor is op de balans per 31 december 2008 EUR 2,4 opgenomen in de nettofinancieringslasten; EUR 1,7 is uitgesteld en opgenomen in het eigen vermogen onder de afdekkingsreserve.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

27. Financiële instrumenten en risicomanagement vervolg

Kredietrisico

Kredietrisico is het financiële verlies dat Wessanen zou lijden als een klant of een tegenpartij in een financieel instrument in gebreke zou blijven in de naleving van haar contractuele verplichtingen. Dit risico betreft hoofdzakelijk vorderingen op klanten, beleggingen en valutaderivaten.

Handels- en overige vorderingen

De activiteiten van Wessanen betreffen de ontwikkeling, productie, verkoop en distributie van voedingsmiddelen, voornamelijk in samenwerking met de detailhandel. Hierdoor is er sprake van een concentratie van kredietrisico bij de belangrijkste partijen in het supermarktkanaal. De mate van blootstelling aan kredietrisico wordt hoofdzakelijk bepaald door de individuele kenmerken van elke klant. De demografische kenmerken van het klantenbestand van Wessanen, inclusief het risico van ingebreke blijven in de sectoren en landen waar klanten actief zijn, hebben minder invloed op het kredietrisico.

De werkmaatschappijen van de Groep hanteren een kredietbeleid waarbij iedere nieuwe klant op kredietwaardigheid wordt beoordeeld voordat de standaard leverings- en betalingsvoorwaarden van de werkmaatschappij worden aangeboden. Klanten die niet aan de beoordelingscriteria voor kredietwaardigheid voldoen, kunnen uitsluitend zaken doen op basis van vooruitbetaling. In geval van bestaande klanten wordt intern gegenereerde en externe rating informatie gebruikt om de kredietpositie van de klant te bewaken.

Wessanen treft een voorziening voor bijzondere waardevermindering ter hoogte van een eigen schatting van ontstane verliezen uit hoofde van handels- en andere vorderingen. De belangrijkste componenten van deze voorziening zijn een specifieke verliescomponent, die betrekking heeft op individueel significante risico's en een collectieve verliescomponent voor groepen soortgelijke activa met het oog op verliezen die al zijn ontstaan maar nog niet geïdentificeerd. De voorziening voor collectief verlies wordt bepaald op basis van historische statistische betaalgedraggegevens van soortgelijke financiële activa.

De maximale blootstelling aan kredietrisico uit hoofde van handelsvorderingen per balansdatum kan als volgt worden uitgesplitst naar type klant:

	2008	2007
Supermarkten	100,6	118,6
Natuurvoedingswinkels	55,2	48,1
Overige klanten	21,6	24,8
Totaal	177,4	191,5

De vervalkalender van de handelsvorderingen per balansdatum ziet er als volgt uit:

	2008			2007		
	Bruto	Bijzondere waardeverminderingen	Netto	Bruto	Bijzondere waardeverminderingen	Netto
Voor vervaldatum	145,2	–	145,2	156,4	–	156,4
0-30 dagen na vervaldatum	20,5	–	20,5	22,1	–	22,1
31-180 dagen na vervaldatum	12,1	(0,9)	11,2	12,1	(0,8)	11,3
181-360 dagen na vervaldatum	2,0	(1,5)	0,5	2,2	(0,5)	1,7
Meer dan 360 dagen na vervaldatum	1,2	(1,2)	–	2,1	(2,1)	–
Totaal	181,0	(3,6)	177,4	194,9	(3,4)	191,5

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

27. Financiële instrumenten en risicomanagement vervolg

De mutaties in de voorziening voor bijzondere waardeverminderingen uit hoofde van handelsvorderingen waren als volgt gedurende het jaar:

	2008	2007
Saldo begin boekjaar	3,4	5,9
Effect van valutafluctuaties	-	(0,3)
Acquisities via bedrijfscombinaties	-	0,2
Toevoeging ten laste van resultaat	0,7	0,3
Afgeschreven oninbare posten	(0,5)	(2,7)
Saldo einde boekjaar	3,6	3,4

Op basis van historische gegevens meent de Groep dat er geen voorziening voor bijzondere waardeverminderingen noodzakelijk is voor handelsvorderingen waarvan de vervaldatum nog niet is verstreken of met maximaal 30 dagen is overschreden. De afschrijvingen in 2008 en 2007 hebben voornamelijk betrekking op klanten van de Noord-Amerikaanse distributieactiviteiten.

De in de voorziening opgenomen bedragen met betrekking tot handelsvorderingen worden gebruikt om verliezen door bijzondere waardeverminderingen af te boeken, totdat de Groep ervan overtuigd is dat inning van het verschuldigde bedrag onmogelijk is; in dat geval wordt het bedrag als oninbaar beschouwd en rechtstreeks afgeboekt op het financiële actief.

De Groep beheert kredietrisico's gerelateerd aan financiële instellingen door limieten in te stellen. De kredietwaardigheid van een financiële instelling wordt bepaald door de credit rating van de desbetreffende instelling (ten minste A, Standard & Poor's).

Beleggingen

Een aantal schuldtitels is door de werkmaatschappijen van de Groep aangeboden aan klanten. De tegenpartij in kwestie zorgt voor zekerheidstelling van deze schuldtitels.

Beheer van vermogensstructuur

De strategie van Wessanen ten aanzien van de vermogensstructuur is erop gericht om de langetermijnfinanciering van de Groep zeker te stellen, gebaseerd op een 'investment grade' basis, zodat het behalen van de strategische doelen, die verband houden met de versnelling van groei en van de internationale portefeuille, kunnen worden behaald.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

27. Financiële instrumenten en risicomanagement vervolg

Boekwaarden, verantwoorde bedragen en reële waarden per categorie

De boekwaarde en verantwoorde bedragen van financiële activa en verplichtingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

2007	Categorie volgens IAS 39	Boekwaarde op 31 december 2007	Bedragen opgenomen in balans volgens IAS 39				Bedragen opgenomen in balans volgens IAS 17
			Geamor- tiseerde kosten	Kosten	Reële waarde opgenomen in eigen vermogen ¹	Reële waarde opgenomen in W&V ¹	
Activa							
Overige beleggingen							
Aandelenbeleggingen	AFS	2,0	–	2,0	–	–	–
Schuldtitels	LaR/HtM	4,2	4,2	–	–	–	–
Handelsvorderingen	LaR	191,5	191,5	–	–	–	–
Overige vorderingen en vooruitbetalingen	LaR	42,5	42,5	–	–	–	–
Geldmiddelen en kasequivalenten	LaR	69,3	69,3	–	–	–	–
Verplichtingen							
Rekening-courantkredieten	FLAC	19,2	19,2	–	–	–	–
Rentedragende leningen en financiële verplichtingen							
Syndicaatsleningen	FLAC	177,2	177,2	–	–	–	–
Overige langlopende leningen	FLAC/HtM	12,1	12,1	–	–	–	–
Financiële-leaseverplichtingen	n.v.t.	3,8	–	–	–	–	3,8
Handelsschulden	FLAC	145,7	145,7	–	–	–	–
Overige te betalen posten en overlopende passiva ²							
Afgeleide financiële verplichtingen voor hedging	FLFVPL	0,6	–	–	(0,5)	(0,1)	–

2008	Categorie volgens IAS 39	Boekwaarde op 31 december 2008	Bedragen opgenomen in balans volgens IAS 39				Bedragen opgenomen in balans volgens IAS 17
			Geamor- tiseerde kosten	Kosten	Reële waarde opgenomen in eigen vermogen ¹	Reële waarde opgenomen in W&V ¹	
Activa							
Overige beleggingen							
Aandelenbeleggingen	AFS	–	–	–	–	–	–
Schuldtitels	LaR/HtM	3,3	3,3	–	–	–	–
Handelsvorderingen	LaR	177,4	177,4	–	–	–	–
Overige vorderingen en vooruitbetalingen ²	LaR	42,0	42,0	–	–	–	–
Geldmiddelen en kasequivalenten	LaR	44,8	44,8	–	–	–	–
Afgeleide financiële activa voor hedging	FAFVPL	7,2	7,2	–	1,5	5,7	–
Verplichtingen							
Rekening-courantkredieten	FLAC	18,8	18,8	–	–	–	–
Rentedragende leningen en financiële verplichtingen							
Syndicaatsleningen	FLAC	224,3	224,3	–	–	–	–
Overige langlopende leningen	FLAC/HtM	12,6	12,6	–	–	–	–
Financiële-leaseverplichtingen	n/a	3,7	–	–	–	–	3,7
Handelsschulden	FLAC	141,8	141,8	–	–	–	–
Overige te betalen posten en overlopende passiva ²							
Afgeleide financiële verplichtingen voor hedging	FLFVPL	27,7	–	–	(12,1)	(15,6)	–

¹ Voor winstbelasting.

² Exclusief derivaten.

AFS Available-for-sale (beschikbaar voor verkoop)

FLAC Financial liability at amortised cost (financiële verplichting tegen geamortiseerde kosten)

LaR Loans and receivables (leningen en vorderingen)

FAFVPL Financial assets at fair value through profit and loss (financiële activa tegen reële waarde, geboekt via winst- en verliesrekening)

FLFVPL Financial liabilities at fair value through profit and loss (financiële verplichtingen tegen reële waarde, geboekt via winst- en verliesrekening)

HtM Held-to-maturity (aangehouden tot einde looptijd)

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

27. Financiële instrumenten en risicomanagement vervolg

Reële waarde van financiële activa en verplichtingen

De boekwaarde van geldmiddelen en kasequivalenten, handels- en overige vorderingen, overige te betalen posten en rekening-courantkredieten is nagenoeg gelijk aan de reële waarde vanwege het kortetermijnkarakter van deze instrumenten. De reële waarde van leaseverplichtingen wordt geschat op de contante waarde van toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de marktrente voor soortgelijke leasecontracten. De boekwaarde van de aan financiële instellingen verschuldigde bedragen is nagenoeg gelijk aan de reële waarde, omdat deze een variabele rente kennen. De reële waarde van financiële instrumenten, inclusief renteswaps, is door Wessanen bepaald op basis van beschikbare marktinformatie en gebruikelijke waarderingmethoden.

28. Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Operationele-leaseovereenkomsten

Niet-opzegbare operationele-leaseovereenkomsten vervallen als volgt:

	31 december 2008	31 december 2007
Korter dan 1 jaar	21,0	12,4
Tussen 1 en 5 jaar	50,5	25,8
Langer dan 5 jaar	8,8	1,5
Totaal niet-opzegbare operationele-leaseovereenkomsten	80,3	39,7

Operationele-leaseovereenkomsten hebben voornamelijk betrekking op een aantal magazijnen, productiefaciliteiten, auto's en computersystemen. De leaseovereenkomsten hebben een looptijd variërend van drie tot vijftien jaar, met een optie tot verlenging na afloop. De leasetermijnbedragen worden jaarlijks verhoogd in lijn met de marktcondities. Geen van de leaseovereenkomsten betreft voorwaardelijke huur. Wessanen treedt in principe niet op als verhuurder.

In het boekjaar eindigend op 31 december 2008 werd in verband met operationele-leaseovereenkomsten een last van EUR 22,1 (2007: EUR 19,0) opgenomen in de winst- en verliesrekening.

Investeringsverplichtingen

Verplichtingen tot aankoop van materiële vaste activa bedroegen per 31 december 2008 EUR 2,3 (2007: EUR 8,7). Per 31 december 2008 waren er geen verplichtingen tot aankoop van immateriële activa (2007: EUR –).

Inkoopverplichtingen

In het kader van de normale bedrijfsuitoefening heeft Wessanen inkoopverplichtingen jegens leveranciers tegen marktcondities.

Garanties

Wessanen heeft letters of credit aan derden uitstaan voor een bedrag van EUR 21,5 (2007: EUR 13,2). Er zijn bankgaranties afgegeven voor maximaal EUR 0,4 (2007: EUR 0,5).

Voorwaardelijke verplichtingen

Wessanen houdt rekening met bepaalde voorwaardelijke verplichtingen voortvloeiend uit claims van derden. Hoewel het niet mogelijk is de uitkomst van dergelijke claims en mogelijke rechtszaken te voorspellen, is het management van mening dat een mogelijk daaraan gerelateerd verlies, dat hoger uitvalt dan de getroffen voorzieningen, geen materieel negatief effect zal hebben op de jaarrekening per 31 december 2008.

29. Verbonden partijen

Wessanen heeft relaties in de zin van verbonden partijen met haar dochterondernemingen en geassocieerde ondernemingen (zie Toelichting 33), alsmede met het sleutelmanagement. Ook het ondernemingspensioenfonds (in liquidatie) en andere pensioenfondsen in Nederland zijn verbonden partijen. Transacties tussen de Vennootschap en sleutelmanagement zijn beschreven in Toelichting 8 en 9.

Gedurende 2008 nam Wessanen goederen af van geassocieerde deelnemingen voor een bedrag van EUR 10,6 (2007: EUR 11,1) en bedroeg de schuld aan geassocieerde deelnemingen EUR 5,1 per 31 december 2008 (2007: EUR 0,5). Wessanen heeft via haar North America Distribution divisie een label verkocht aan een geassocieerde deelneming hetgeen een nettoresultaat opleverde van EUR 1,3. Per 31 december 2008 bestond er een vordering van EUR 0,4 op geassocieerde deelnemingen (2007: EUR 0,5). Wessanen ontving in 2008 dividend van geassocieerde deelnemingen voor een bedrag van EUR 11 duizend (2007: EUR 21 duizend).

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

30. Schattingen en oordeelsvorming

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening van Wessanen moet het management een aantal schattingen en aannamen doen. Deze zijn van invloed op de gerapporteerde waarden van activa en verplichtingen, alsmede op de toelichting op de niet uit de balans blijvende activa en verplichtingen, per de datum van de geconsolideerde jaarrekening en op de gerapporteerde omzet en kosten in de verslagperiode. Hoewel deze schattingen en bijbehorende aannamen zijn gebaseerd op kennis van het management van huidige gebeurtenissen en acties, kunnen werkelijke resultaten uiteindelijk afwijken van deze schattingen en aannamen.

De schattingen en aannamen die het management het meest kritisch acht en waarin een belangrijk risico besloten ligt dat kan leiden tot een materiële aanpassing van de boekwaarde van activa en verplichtingen in het volgende boekjaar, worden hieronder nader toegelicht.

Bijzondere waardevermindering van vaste activa

Om te kunnen bepalen of vaste activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen dient een schatting te worden gemaakt van de realiseerbare waarde van het actief (of van de kasstroomgenererende eenheid, 'kge'), zijnde de reële waarde minus verkoopkosten of, indien deze hoger is, de gebruikswaarde. De berekening van de gebruikswaarde vereist een schatting van zowel de verwachte toekomstige kasstromen die door het actief (of de kge) worden gegenereerd, als een adequate disconteringsvoet om de contante waarde te kunnen berekenen van het verwachte toekomstige economisch profijt van het actief (of de kge). Zie Toelichting 15 voor meer informatie over de boekwaarde van goodwill en merken, de betrokken kge's en de toegepaste schattingen en aannamen.

Pensioenen

Ter berekening van de verplichtingen uit hoofde van toegezegd pensioen en, daarmee samenhangend, het saldo van de periodieke uitkeringskosten dient het management een schatting te maken van onder meer de hoogte van toekomstige uitkeringen en een adequate disconteringsvoet. Gezien het langetermijnkarakter van deze regelingen zijn dergelijke schattingen onderhevig aan aanzienlijke onzekerheden en zijn correcties in toekomstige perioden niet uit te sluiten, hetgeen van invloed is op toekomstige verplichtingen en kosten. Zie Toelichting 24 voor meer informatie over de schattingen en aannamen, die zijn toegepast bij de berekening van verplichtingen uit hoofde van toegezegd pensioen.

Winstbelasting

Wessanen is onderhevig aan winstbelasting in diverse jurisdicties. De Groep heeft materiële voorwaarts te compenseren fiscale verliezen, hoofdzakelijk in de Verenigde Staten en Nederland, waarbij de realisatie van uitgestelde belastingvorderingen grotendeels afhangt van de beschikbaarheid van toekomstige belastbare winst, zoals met regelmaat geschat door het management, en fiscale strategieën. De berekening van de geconsolideerde belastingverplichting en de te verrekenen bedragen aan uitgestelde belastingvorderingen in verband met voorwaarts te compenseren fiscale verliezen vereist ter zake kundige oordeelsvorming.

Voorzieningen

De jaarrekening van Wessanen bevat voorzieningen voor reorganisaties, werknemerscompensatie en overige zaken, waarvan de bedragen telkens zijn gebaseerd op specifieke schattingen en aannamen.

31. Servicekosten vergoed aan externe accountants

	2008			2007		
	KPMG Accountants N.V. ¹	Overig KPMG netwerk	Totaal	KPMG Accountants N.V. ¹	Overig KPMG netwerk	Totaal
Controle van de jaarrekening	0,5	1,0	1,5	0,5	1,0	1,5
Overige assurance-services	–	0,1	0,1	–	0,2	0,2
Belastingadvies	–	0,1	0,1	–	0,1	0,1
Totaal servicekosten	0,5	1,2	1,7	0,5	1,3	1,8

¹ KPMG Accountants N.V., Nederland.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

32. Kasstroom

In onderstaande tabel zijn de mutaties in het werkkapitaal gespecificeerd:

	2008	2007
Voorraden	(4,3)	(33,4)
Handelsvorderingen	13,2	(14,5)
Handelsschulden	(0,7)	12,9
Mutaties in primair werkkapitaal	8,2	(35,0)
Overige vorderingen en vooruitbetalingen	(15,8)	(8,0)
Overige te betalen posten en overlopende passiva	(4,3)	12,0
Mutaties in secundair werkkapitaal	(20,1)	4,0
Totaal mutaties in werkkapitaal	(11,9)	(31,0)

De volgende tabel geeft de aansluiting weer tussen de kasstroomoverzichten en de saldi van geldmiddelen en kasequivalenten zoals opgenomen in de balans:

	2008	2007
Geldmiddelen en kasequivalenten uit voortgezette bedrijfsactiviteiten begin boekjaar	50,1	12,4
Geldmiddelen en kasequivalenten uit beëindigde bedrijfsactiviteiten begin boekjaar	-	1,0
Geldmiddelen en kasequivalenten begin boekjaar, inclusief beëindigde bedrijfsactiviteiten	50,1	13,4
Nettokasstroom uit bedrijfs-, investerings- en financieringsactiviteiten	(24,6)	36,6
Effect van valutafluctuaties op geldmiddelen en kasequivalenten	0,5	0,1
Geldmiddelen en kasequivalenten uit voortgezette bedrijfsactiviteiten einde boekjaar	26,0	50,1

33. Overzicht dochterondernemingen en geassocieerde deelnemingen

Op 31 december 2008 had Wessanen de volgende dochterondernemingen en geassocieerde deelnemingen:

	Land van vestiging	Eigendomsbelang (%) 2008	Eigendomsbelang (%) 2007
Dochterondernemingen			
Tree of Life Inc.	Verenigde Staten	100,0	100,0
American Beverage Corporation	Verenigde Staten	100,0	100,0
Liberty Richter LLC	Verenigde Staten	100,0	100,0
PANOS Brands LLC	Verenigde Staten	100,0	100,0
Boas BV	Nederland	100,0	100,0
Beckers BV	Nederland	100,0	100,0
Natudis BV	Nederland	100,0	100,0
Favory Convenience Food Group CV	Nederland	60,6	60,6
Allos Walter Lang GmbH	Duitsland	100,0	100,0
Tartex + Dr. Ritter GmbH	Duitsland	100,0	100,0
Karl Kemper GmbH	Duitsland	100,0	100,0
Distriborg Groupe SA	Frankrijk	99,6	89,0
Kallo Foods Ltd.	Verenigd Koninkrijk	100,0	100,0
Tree of Life UK Ltd.	Verenigd Koninkrijk	100,0	100,0
Righi S.r.l.	Italië	100,0	100,0
Bio Slym S.r.l.	Italië	100,0	100,0
Geassocieerde deelnemingen			
World Finer Foods	Verenigde Staten	45,2	45,2
Fifty-Fifty	Verenigde Staten	22,6	22,6

Vennootschappelijke winst- en verliesrekening

In EUR miljoen	2008	2007
Resultaat uit dochterondernemingen en geassocieerde deelnemingen, na winstbelasting	45,4	64,6
Overige baten en lasten, na winstbelasting	(11,0)	(7,1)
Winst over het boekjaar	34,4	57,5

Vennootschappelijke balans

(voor toewijzing van de winst over het boekjaar)

In EUR miljoen	Toelichting	31 december 2008	31 december 2007
Activa			
Financiële activa	2	633,9	628,0
Vlottende activa	3	3,6	2,6
Totaal activa		637,5	630,6
Eigen vermogen			
Aandelenkapitaal		68,4	72,6
Agio		93,9	99,7
Reserves		(61,9)	(72,5)
Ingehouden winst		229,0	252,4
Winst over het boekjaar		34,4	57,5
Totaal eigen vermogen	4	363,8	409,7
Kortlopende verplichtingen	5	273,7	220,9
Totaal eigen vermogen en verplichtingen		637,5	630,6

Toelichting op de vennootschappelijke jaarrekening

1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

1.1 Algemeen

De vennootschappelijke jaarrekening maakt deel uit van de jaarrekening 2008 van Wessanen.

Met betrekking tot de vennootschappelijke winst- en verliesrekening van Wessanen is gebruik gemaakt van de uitzondering krachtens artikel 402, Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

In overeenstemming met artikel 379 en 414, Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek wordt tezamen met de jaarrekening een lijst van geconsolideerde en niet-geconsolideerde ondernemingen gedeponereerd bij het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

1.2 Grondslagen voor de waardering van activa en verplichtingen en de bepaling van het resultaat

Ter bepaling van de grondslagen voor opname en waardering van activa en verplichtingen en voor bepaling van het resultaat ten behoeve van de vennootschappelijke jaarrekening, maakt Wessanen gebruik van de mogelijkheid waarin wordt voorzien door artikel 362, Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Dit betekent dat de grondslagen voor opname en waardering van activa en verplichtingen en voor bepaling van het resultaat (hierna te noemen grondslagen voor opname en waardering) ten behoeve van de vennootschappelijke jaarrekening dezelfde zijn als die welke zijn toegepast op de geconsolideerde jaarrekening (zie Toelichting 3 van de geconsolideerde jaarrekening). Deelnemingen waarin overwegende zeggenschap wordt uitgeoefend, zijn opgenomen op basis van de 'equity'-methode. Het aandeel in het resultaat van deelnemingen waarin overwegende zeggenschap wordt uitgeoefend, bestaat uit het aandeel van Wessanen in het resultaat van deze genoemde deelnemingen. De geconsolideerde jaarrekening is opgemaakt volgens de standaarden zoals gedefinieerd door de International Financial Reporting Standards Board die zijn goedgekeurd door de Europese Unie.

Resultaten op transacties verband houdende met overdracht van activa en verplichtingen tussen Wessanen en haar deelnemingen of tussen deelnemingen onderling, worden niet opgenomen in zoverre deze als niet-gerealiseerd kunnen worden geacht.

2. Financiële activa

	31 december 2008	31 december 2007
Stand begin boekjaar	628,0	583,3
Effect van valutafluctuaties	(32,3)	(16,1)
Kasstroomafdekking	(7,2)	(3,8)
Resultaat uit dochterondernemingen en geassocieerde deelnemingen, na belasting	45,4	64,6
Stand einde boekjaar	633,9	628,0

Financiële activa bestaan uit investeringen in dochterondernemingen. De investeringen in dochterondernemingen worden gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde, die wordt vastgesteld op basis van de waarderingsgrondslagen van de Vennootschap zoals beschreven in Toelichting 3 op de geconsolideerde jaarrekening.

3. Vlottende activa

	31 december 2008	31 december 2007
Belastingvorderingen	3,6	2,4
Overige vorderingen	-	0,2
Totaal vlottende activa	3,6	2,6

4. Eigen vermogen

Voor een specificatie van het eigen vermogen wordt verwezen naar het geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen (pagina 46) en Toelichting 22 op de geconsolideerde jaarrekening. De wettelijke reserves (reserve omrekeningsverschillen, afdekkingsreserve en overige wettelijke reserves) zijn niet beschikbaar voor toewijzing aan de aandeelhouders van de Vennootschap. Indien de reserve omrekeningsverschillen of de afdekkingsreserve een negatief saldo heeft, is toewijzing aan de aandeelhouders van de Vennootschap gelimiteerd tot de hoogte van dit negatieve saldo.

Toelichting op de vennootschappelijke jaarrekening

5. Kortlopende verplichtingen

	31 december 2008	31 december 2007
Schulden aan dochterondernemingen	272,5	220,1
Handels- en overige schulden	1,2	0,8
Totaal kortlopende verplichtingen	273,7	220,9

Kortlopende verplichtingen zijn verplichtingen met een looptijd korter dan één jaar.

6. Verbintenissen en voorwaardelijke baten en lasten

De Vennootschap heeft zich aansprakelijk gesteld voor de schulden van groepsmaatschappijen tot een bedrag van EUR 259,5 (2007: EUR 212,3). In de geconsolideerde balans zijn de schulden, waarop deze garanties betrekking hebben, opgenomen voor een bedrag van EUR 259,5 (2007: EUR 212,3).

De Vennootschap is deel van de fiscale eenheid van Wessanen; op basis hiervan is de vennootschap aansprakelijk voor de belastingverplichting van de gehele fiscale eenheid in Nederland.

De Vennootschap heeft zich tevens hoofdelijk aansprakelijk gesteld voor de Nederlandse groepsmaatschappijen waarvan de jaarrekeningen in de geconsolideerde jaarrekening zijn verwerkt, overeenkomstig het bepaalde in artikel 403, lid 1, onder Titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek met uitzondering van de vennootschappen die deel uitmaken van de Favory Convenience Food Group. Dit impliceert dat deze groepsmaatschappijen hun jaarrekening niet in alle opzichten volgens de bepalingen van Titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek behoeven in te richten en deze ook niet behoeven te publiceren.

7. Werknemers

De Vennootschap had in 2008 geen werknemers in dienst.

Utrecht, 4 maart 2009

Raad van Commissarissen

D.I. Jager, Voorzitter
J.G.A.J. Hautvast
L.M. de Kool
M.C. Lombard

Concerndirectie

F.H.J. Koffrie, interim CEO
F.E. Eelkman Rooda, CFO
K.R. Lane

Overige informatie

Dividuitkering 2008

De winst over het jaar 2008 toekomend aan de aandeelhouders van Wessanen bedroeg EUR 34,4 miljoen tegenover EUR 57,5 miljoen in 2007.

Op grond van de Statuten kan dividend worden uitgekeerd ten laste van het uitkeerbaar deel van het eigen vermogen. Artikel 31, lid 3 luidt als volgt:

'Indien over enig jaar verlies is geleden, wordt over dat jaar geen dividend uitgekeerd. Ook in de volgende jaren kan eerst uitkering van dividend plaats hebben nadat het verlies door winst is goedge maakt. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders kan echter op voorstel van de Concerndirectie dat is goedgekeurd door de Raad van Commissarissen besluiten zulk een verlies te delgen ten laste van het uitkeerbaar deel van het eigen vermogen of ook dividend uit te keren ten laste van het uitkeerbaar deel van het eigen vermogen.'

Op grond van dit artikel zal aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 22 april 2009 worden voorgesteld aan aandeelhouders een bedrag van EUR 0,20 per aandeel uit te keren (2007: EUR 0,65 per aandeel) uit het uitkeerbare deel van het eigen vermogen. Rekening houdend met het interim-dividend van EUR 0,20 per aandeel dat op 13 augustus 2008 is uitgekeerd, zal er geen additioneel dividend worden uitgekeerd op 6 mei 2009. Derhalve bedraagt het totale dividend over 2008 EUR 13,5 miljoen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Na de balansdatum 31 december 2008 hebben geen materiële gebeurtenissen meer plaatsgevonden die toegelicht dienen te worden.

Accountantsverklaring

Aan de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Koninklijke Wessanen nv

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag op pagina 43 tot en met 90 opgenomen jaarrekening 2008 van Koninklijke Wessanen nv te Utrecht gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde en de enkelvoudige jaarrekening. De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde balans per 31 december 2008, winst-en-verliesrekening, mutatieoverzicht eigen vermogen en kasstroomoverzicht over 2008 alsmede uit een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen. De enkelvoudige jaarrekening bestaat uit de enkelvoudige balans per 31 december 2008 en de enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2008 met de toelichting.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de entiteit is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de entiteit. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de entiteit heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel betreffende de geconsolideerde jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Koninklijke Wessanen nv per 31 december 2008 en van het resultaat en de kasstromen over 2008 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW.

Oordeel betreffende de enkelvoudige jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de enkelvoudige jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Koninklijke Wessanen nv per 31 december 2008 en van het resultaat over 2008 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder f BW melden wij dat het jaarverslag op pagina 14 tot en met 36, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Utrecht, 4 maart 2009

KPMG ACCOUNTANTS N.V.

J.C.M. van Rooijen RA

Aanvullende informatie

Financieel overzicht 1999 – 2008	94
Informatie voor aandeelhouders	96
Verklarende woordenlijst	98
Adressen	99

Financieel overzicht 1999 – 2008

Verkorte geconsolideerde winst-en verliesrekening

In EUR miljoen, tenzij anders vermeld (aangepast voor vergelijkingsdoeleinden)

	2008 ¹	2007 ¹	2006 ¹	2005 ¹	2004 ¹	2003	2002	2001	2000	1999
Omzet	1.602,8	1.579,8	1.590,3	1.691,1	1.837,0	2.431,8	2.829,6	3.967,9	3.933,8	3.016,0
Bedrijfsresultaat	58,8	63,1	42,2	24,9	1,6	(70,3)	125,0	311,9	153,8	120,5
Nettofinancieringslasten	(13,3)	(9,9)	(10,9)	(6,8)	0,4	(4,7)	(16,0)	(32,5)	(38,5)	(20,5)
Aandeel in resultaat van geassocieerde deelnemingen	–	0,1	–	1,4	2,5	1,2	1,5	12,9	24,4	20,5
Winst vóór belasting	45,5	53,3	31,3	19,5	4,5	(73,8)	110,5	292,3	139,7	120,9
Winstbelasting	(11,0)	(10,5)	(3,1)	(2,8)	4,9	41,8	(8,0)	(52,5)	(40,2)	(39,0)
Winst uit beëindigde bedrijfsactiviteiten, na belasting	–	(0,7)	5,4	9,9	2,4	–	–	–	–	–
Winst uit desinvestering van beëindigde bedrijfsactiviteiten, na belasting	–	15,4	–	–	–	–	–	–	–	–
Minderheidsbelangen	(0,1)	–	1,6	1,6	1,3	1,2	1,1	0,8	1,3	0,3
Winst over het boekjaar - toekomend aan aandeelhouders van Wessanen	34,4	57,5	32,0	25,0	10,5	(33,2)	101,4	239,0	98,2	81,6
Winst over het boekjaar toekomend aan aandeelhouders van Wessanen als percentage van het gemiddeld eigen vermogen toekomend aan aandeelhouders van Wessanen²	9,5%	14,0%	8,6%	8,6%	6,9%	1,7%	6,7%	11,2%	16,2%	11,9%

¹ De cijfers van 2004, 2005, 2006, 2007 en 2008 zijn gebaseerd op IFRS (aangepast voor voortgezette/beëindigde bedrijfsactiviteiten), die van eerdere jaren op NL GAAP. In de jaren voor 2002 is de verandering van de waarderingsgrondslagen met betrekking tot creditering op verkopen niet opgenomen.

² In 2007 en 2008 gebaseerd op de winst over het boekjaar; voor 1999–2006 gebaseerd op de winst over het boekjaar, vóór amortisatie van goodwill en bijzondere posten.

Financieel overzicht 1999 – 2008

Verkorte geconsolideerde balans

In EUR miljoen, tenzij anders vermeld (aangepast voor vergelijkingsdoeleinden)

	2008 ¹	2007 ¹	2006 ¹	2005 ¹	2004 ¹	2003	2002	2001	2000	1999
Vaste activa	423,3	397,2	374,6	431,9	425,2	434,6	462,3	523,8	734,0	661,2
Vlottende activa	488,2	515,6	576,1	549,5	561,1	653,2	675,7	821,7	1.007,7	813,0
Kortlopende verplichtingen ²	(244,8)	(237,2)	(271,3)	(282,6)	(278,5)	(303,5)	(338,6)	(417,9)	(614,6)	(396,9)
Geïnvesteed kapitaal	666,7	675,6	679,4	698,8	707,8	784,3	799,4	927,6	1.127,1	1.077,3
Gefinancierd met:										
Totaal eigen vermogen	371,6	429,7	480,0	492,8	487,9	502,3	634,4	620,6	514,2	600,1
Voorzieningen	8,8	9,9	13,0	17,8	34,9	67,5	61,0	55,2	37,8	39,3
Personeelsbeloningen ³	21,6	22,1	20,8	33,8	30,9					
Uitgestelde belastingverplichtingen ³	5,3	1,6	2,4	4,3	16,0					
Langlopende rentedragende leningen en overige financieringsverplichtingen	227,1	188,7	137,5	123,6	115,1	26,0	155,7	180,7	192,0	253,9
Kortlopende rentedragende leningen en overige financieringsverplichtingen ⁴	32,3	23,6	25,7	26,5	23,0	188,5	(51,7)	71,1	383,1	184,0
Totaal	666,7	675,6	679,4	698,8	707,8	784,3	799,4	927,6	1.127,1	1.077,3
Totaal eigen vermogen toekomend aan aandeelhouders van Wessanen als percentage van het balanstotaal	39,9%	44,9%	49,4%	49,3%	48,6%	45,5%	52,8%	44,5%	29,2%	40,2%
Winst over het boekjaar toekomend aan aandeelhouders van Wessanen per aandeel (in EUR) ⁵	0,51	0,82	0,57	0,59	0,48	0,14	0,51	0,94	1,16	0,95

¹ De cijfers van 2004, 2005, 2006, 2007 en 2008 zijn gebaseerd op IFRS (aangepast voor voortgezette/beëindigde bedrijfsactiviteiten), die van eerdere jaren op NL GAAP. In de jaren voor 2002 is de verandering van de waarderingsgrondslagen met betrekking tot creditering op verkopen niet opgenomen.

² Exclusief kortlopende financiering.

³ Tot 2003 opgenomen in voorzieningen.

⁴ 2003 inclusief onderhandse lening van EUR 108,1 miljoen.

⁵ In 2007 en 2008 gebaseerd op de winst over het boekjaar; voor 1999-2006 gebaseerd op de winst over het boekjaar, vóór amortisatie van goodwill en bijzondere posten.

Informatie voor aandeelhouders

Onze fair disclosure policy waarborgt een zorgvuldige en gelijktijdige informatieverstrekking aan alle aandeelhouders.

Informatie omtrent de notering

De aandelenstructuur van Koninklijke Wessanen nv bevat slechts één categorie aandelen, namelijk stemgerechtigde aandelen met een nominale waarde van EUR 1,00. Deze aandelen worden verhandeld aan de effectenbeurs Euronext (Amsterdam) en zijn onder andere opgenomen in de AMX en Next 150 indices.

Alle uitstaande aandelen zijn vrij verhandelbaar en hebben gelijke rechten.

Naast de notering aan Euronext worden in de Verenigde Staten niet-genoteerde ADRs (American Depositary Receipts) verhandeld. Voorts worden aandelenopties van Wessanen verhandeld aan de derivatenbeurs van Euronext Amsterdam.

Belangrijke data

22 april 2009	Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders
13 mei 2009	Publicatie resultaten eerste kwartaal 2009
29 juli 2009	Publicatie resultaten tweede kwartaal 2009
28 oktober 2009	Publicatie resultaten derde kwartaal 2009
25 februari 2010	Publicatie resultaten vierde kwartaal en boekjaar 2009
14 april 2010	Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders

Investor relations

In het verslagjaar woonden leden van de Concerndirectie van Wessanen diverse congressen van derden bij. Na het bekendmaken van onze jaarcijfers vonden diverse individuele en gezamenlijke bijeenkomsten met beleggers plaats in Utrecht, Amsterdam, Frankfurt, Brussel, Londen, New York, Boston en Parijs. Onze aandelen worden voor een belangrijk deel gehouden door buitenlandse beleggers, met name in het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten. In 2009 zullen leden van de Concerndirectie wederom aanwezig zijn bij verschillende beleggersbijeenkomsten. Nadere informatie over onze roadshows en beleggersbijeenkomsten kan worden ingewonnen bij ons Investor Relations Office of het Investor Center op www.wessanen.com.

Dividend

In 2008 werden het slotdividend over 2007 van EUR 0,40 per aandeel en het interimdividend 2008 van EUR 0,20 per aandeel uitgekeerd. Dit resulteerde in een totale dividenduitkering van EUR 40,6 miljoen in 2008 (2007: EUR 49,5 miljoen).

Om financiële flexibiliteit te bewerkstelligen wil Wessanen haar balans versterken. Om die reden is besloten om aan aandeelhouders op 22 april 2009 een voorstel voor te leggen tot goedkeuring van een dividenduitkering van EUR 0,20 per aandeel, gelijk aan het interim-dividend dat in augustus 2008 is uitgekeerd. Dit staat gelijk aan een pay-out ratio van bijna 40%. Voor de toekomst streeft Wessanen ernaar een dividend uit te keren van 35-45% van het nettoresultaat, exclusief belangrijke niet-terugkerende effecten. De onderneming zal niet langer interimdividend uitkeren.

Winst per aandeel en de ontwikkeling van de aandelenkoers

De ontwikkeling van de winst toekomstig aan aandeelhouders van Wessanen en het voorgestelde dividend was als volgt:

Jaar	Netto-winst ¹	Dividend	Hoog ²	Laag ²	Jaar-einde
2008	0,51	0,20	10,97	4,30	4,65
2007 ³	0,61	0,65	12,68	9,97	10,88
2006	0,57	0,65	14,03	9,60	10,25
2005	0,59	0,65	14,38	9,59	12,81
2004	0,48	0,58	12,49	8,80	9,45

Het gemiddelde omgezette volume over alle handelsdagen in 2008 was 378.635 (2007: 395.478).

¹ 2004-2006: Nettowinst vóór amortisatie goodwill en vóór bijzondere posten.

² Hoog en laag tegen slotkoers.

³ Nettowinst uit voortgezette bedrijfsactiviteiten.

Verdeling van de aandelen

Omdat de gewone aandelen Wessanen de vorm van aandelen aan toonder hebben, is de analyse van het aandelenbezit gebaseerd op ramingen uit de markt. Onderstaand diagram toont de geschatte verdeling per land van de aandelen Wessanen die in het bezit zijn van beleggers, als percentage van het totale uitstaande aandelenkapitaal (exclusief ingekochte eigen aandelen) in 2008. Deze informatie is gebaseerd op data van depositobanken per 15 augustus 2008.

Wet melding zeggenschap in ter beurze genoteerde ondernemingen

Ingevolge de Wet melding zeggenschap in ter beurze genoteerde ondernemingen van 1991 ontving de vennootschap de volgende meldingen:

- Op 23 mei 2007 meldde Prudential PLC een belang van 5,1%.
- Op 6 juni 2007 meldde Delta Deelnemingen Fonds een belang van 5,1%.
- Op 19 juni 2007 meldde Sparinvest Holding een belang van 5,43%.
- Op 18 juli 2008 meldde Aviva plc een belang van 5,3%.

Wet financieel toezicht

De onderneming is niet betrokken bij overeenkomsten als genoemd in de Wet financieel toezicht (Wft). Zoals vermeld in het remuneratierapport, dat beschikbaar is op www.wessanen.com, is een 'change in control'-bepaling van toepassing op alle leden van de Concerndirectie.

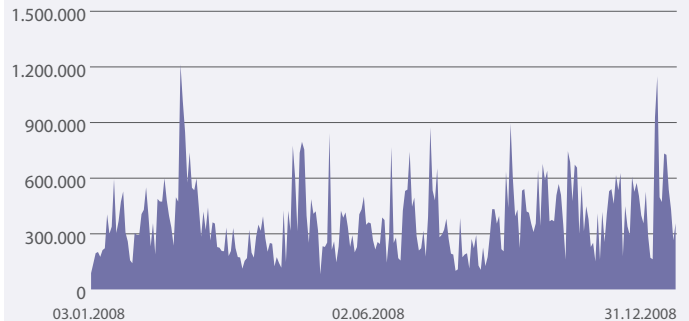
Voorkomen misbruik voorwetenschap

Wessanen beschouwt het voorkomen van misbruik van voorwetenschap als van wezenlijk belang in de relatie met alle stakeholders. Sinds 2002 heeft de vennootschap een 'Gedragscode inzake effectentransacties'. Deze code is beschikbaar op www.wessanen.com.

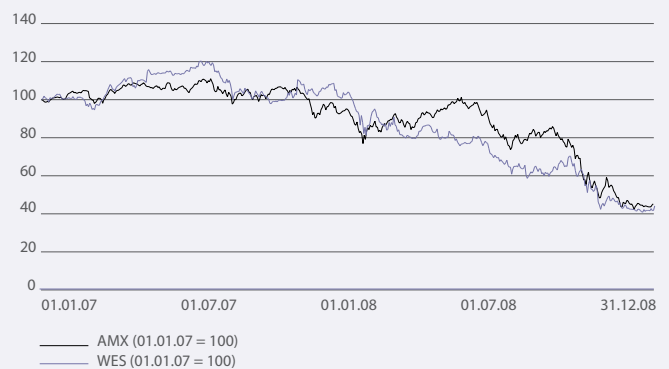
Investor Relations office

Adriaan Robertson, VP Investor Relations
Telefoon: +31 (0)30 298 88 03
Fax: +31 (0)30 298 88 85
E-mail: investor.relations@wessanen.com

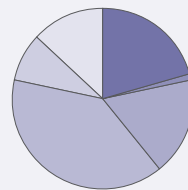
Koninklijke Wessanen omzetvolume 2008

Koninklijke Wessanen vs AMX

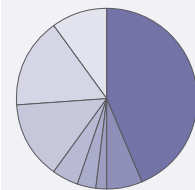
Verdeling aandelenbezit Koninklijke Wessanen¹ in %

Particuliere beleggers Nederland	23,7%
Particuliere beleggers buiten Nederland	1,4%
Institutionele beleggers Nederland	20,0%
Institutionele beggers buiten Nederland	45,1%
Niet geïdentificeerd	9,8%

¹ bron: depositobanken, Koninklijke Wessanen, augustus 2008.

Verdeling aandelenbezit Koninklijke Wessanen per land¹ in %

Nederland	43,7%
België	6,3%
Frankrijk	2,2%
Verenigde Staten	3,3%
Luxemburg	4,5%
Verenigd Koninkrijk	14,1%
Overige	16,1%
Niet geïdentificeerd	9,8%

¹ bron: depositobanken, Koninklijke Wessanen, augustus 2008.

Verklarende woordenlijst

Algemeen

Audit Commissie

Commissie van de Raad van Commissarissen die de financiële rapportages, het interne beheersingsstelsel voor financiële risico's, de accountantscontrole en de naleving van wet- en regelgeving toetst.

Authenticiteit

Productauthenticiteit verwijst naar puurheid en zuiverheid ten aanzien van de herkomst van producten, de productie ingrediënten en de manieren waarop deze ingrediënten zijn gekweekt en/of geproduceerd.

Balanced Scorecard

Een methode voor het meten van bedrijfsprestaties, waarbij KPI's (Kritische Prestatie Indicatoren) inzicht verschaffen in de volgende vier aspecten:

- organisatie (ontwikkeling en vitaliteit van de organisatie);
- interne processen (efficiëntie en innovatie);
- klanten (voortgang en ontwikkeling van omzet en de relatie met klanten);
- financieel (uitkomsten van processen).

Corporate Governance

Het systeem dat betrekking heeft op de bestuurs- en zeggenschapsstructuur van een onderneming. Dit systeem is gebaseerd op de Code Tabaksblad en het hierop volgende aanvullende onderzoek van de Commissie Frijns.

Health voeding

Verzamelbegrip voor authentieke, natuurlijke, biologische en verrijkte voedingsproducten.

Premium Taste voeding

Verzamelbegrip voor etnische voedingsproducten, delicatessen en specialiteiten van superieure kwaliteit.

SKU

Stock keeping unit; een getal dat verbonden is aan een bepaald product, vaak weergegeven in een barcode, en wordt gebruikt om voorraad te volgen.

Supernaturals

Landelijke ketens in de Verenigde Staten bestaande uit grote professionele winkels gespecialiseerd in natuurlijke en biologische voedingsproducten.

Synergie

Toegevoegde waarde voor de organisatie door samenwerking tussen de verschillende bedrijven van Wessanen.

Toeleveringsketen

Het volledige traject dat door een product wordt afgelegd van de bron (grondstof) tot de consument.

Value Based Management

Systeem dat het management van Wessanen drie strategische instrumenten biedt waardoor snel kan worden ingespeeld op technologische en maatschappelijke veranderingen. Deze instrumenten zijn:

- een uitgebreid systeem voor strategische planning, dat ondersteuning biedt bij het uitwerken van actiegestuurde plannen;
- een programma dat waarborgt dat kapitaal wordt toegewezen aan projecten die waarde voor de aandeelhouders opleveren;
- de Balanced Scorecard, die zorgt voor de juiste balans tussen korte- en langetermijndoelstellingen.

Financieel

Bijzondere posten

Winst- en verliesposten uit de gewone bedrijfsuitoefening van een zodanige aard of omvang dat bekendmaking ervan noodzakelijk is om de resultaten van de onderneming in de desbetreffende periode te kunnen verklaren.

EBIT

Bedrijfsresultaat vóór rente en winstbelasting.

EBIT-marge

EBIT gedeeld door omzet door derden.

EBITDA

EBIT vóór amortisatie en afschrijving.

EBITDAE

EBITDA vóór bijzondere posten.

Geïnvesteed vermogen

De som van vaste activa, vlottende activa en kortlopende verplichtingen, uitgezonderd kortlopende financiering.

(Gemiddeld) geïnvesteed vermogen

De (jaarlijks gemiddelde) som van

- materiële vaste activa;
- immateriële vaste activa;
- voorraden;
- handelsschulden/vorderingen;
- intercompanyschulden/vorderingen;
- overige schulden en vorderingen met uitzondering van vooruitbetaalde resp. te betalen rente en winstbelasting.

Goodwill

Verskil tussen de aankoopprijs en het kopersdeel in de netto reële waarde van de geïdentificeerde activa en verplichtingen.

Hedging

Een methodiek om financiële risico's af te dekken.

Kasstroomgegenerende eenheid

Een kasstroomgegenerende eenheid is de kleinste te onderscheiden groep van activa die kasstromen oplevert die grotendeels onafhankelijk zijn van de kasstromen van andere activa of groepen van activa.

Nettoschuld

Nettosaldo van beschikbare geldmiddelen en kasequivalenten en alle rentedragende schulden uitstaand bij derden.

Niet-gealloceerd

Omvat de activiteiten van Karl Kemper Duitsland en hoofdkantoorposten.

Rentedekkingsratio

EBITDAE gedeeld door de nettorentelasten.

RO(A)CE

Rendement op (gemiddeld) geïnvesteed vermogen (EBIT uitgedrukt als een percentage van het (gemiddeld) geïnvesteed vermogen).

Solvabiliteitsratio

Eigen vermogen toekomend aan aandeelhouders van Wessanen gedeeld door het balanstotaal.

Swap

Ruiltransactie waarbij twee partijen elkaars verplichtingen overnemen. Rentewaps worden gebruikt ter vermindering van het renterisico door de looptijden van vorderingen en verplichtingen op elkaar af te stemmen.

Valutaoptie

Contract uit hoofde waarvan de koper het recht verwerft vreemde valuta te kopen of te verkopen tegen een op het moment van sluiten overeengekomen koers op of voor een overeengekomen datum.

Valutatermijncontract

Het kopen of verkopen van vreemde valuta tegen de op het moment van contractsluiting geldende koers, maar met afrekening op een specifieke datum.

WACC

Weighted Average Cost of Capital; de kosten van vreemd en eigen vermogen, oftewel het minimale rendement dat op al onze activiteiten moet worden behaald.

Adressen

Nederland

Hoofdkantoor
Koninklijke Wessanen nv
Beneluxlaan 9
3527 HS Utrecht
Postbus 2635
3500 GP Utrecht
Telefoon: +31 (0)30 2988888
Fax: +31 (0)30 2988816
E-mail: corporate.communications@wessanen.com
Internet: www.wessanen.com

Wessanen Nederland bv

Beneluxlaan 9
3527 HS Utrecht
Telefoon: +31 (0)30 2988600
Fax: +31 (0)30 2988703
E-mail: cs.wessanen.nl@wessanen.com
Internet: www.wessanen.nl

Natudis BV

Daltonstraat 38
3846 BX Harderwijk
Telefoon: +31 (0)341 464211
Fax: +31 (0)341 425704
E-mail: info@natudis.nl
Internet: www.natudis.nl

Favory Convenience Food Group

Voltstraat 2
5753 RL Deurne
Postbus 60
5750 AB Deurne
Telefoon: +31 (0)493 316901
Fax: +31 (0)493 314839
E-mail: verkoop@favory.nl

België

Wessanen Belgium nv
Remylaan 4c – 2de verdieping
3018 Wijnmaal
Telefoon: +32 (0)16 499500
Fax: +32 (0)16 499501
Internet: www.wessanen.be

Frankrijk

Distriborg Groupe SA
217, Chemin du Grand Revoyet
69561 Saint Genis Laval Cedex
Telefoon: +33 (0)472 67 10 20
Fax: +33 (0)472 67 10 57
E-mail: info@distriborg.com
Internet: www.distriborg.com

Duitsland

Allos Walter Lang GmbH
Zum Streek 5
49457 Mariendrebber
Telefoon: +49 (0)5445 9899 0
Fax: +49 (0)5445 9899 114
Internet: www.allos.de

Beckers GmbH

Siemensstrasse 11-13
46325 Borken
Telefoon: +49 (0)2861 947 0
Fax: +49 (0)2861 947 222
E-mail: info@karlkemper.de
Internet: www.beckers-gmbh.de

Tartex + Dr. Ritter GmbH

Hans-Bunte-Strasse 8a
79108 Freiburg
Telefoon: +49 (0)761 5157 0
Fax: +49 (0)761 5157 157
E-mail: info@tartex.de
Internet: www.tartex.de

CoSa Naturprodukte GmbH

Zinkmattenstr.18b
79108 Freiburg
Telefoon: +49 (0)761 515875 10
Fax: +49 (0)761 515875 25
E-mail: info@cosa-naturprodukte.de

Karl Kemper GmbH

Siemensstrasse 13
46325 Borken
Telefoon: +49 (0)286-1947-0
Fax: +49 (0)286-1947-224
E-mail: info@karlkemper.de
Internet: www.karlkemper.de

Italië

Righi S.r.L.
Via Monti Urali, 32
Reggio Emilia
Telefoon: +39 (0)522 552616
Fax: +39 (0)522 558707
E-mail: info@righi-srl.it
Internet: www.righisrl.com

Bio Slym S.r.L.

Via Dei Tigli, localita' Fenilrosso
46019 Viadana
Telefoon: +39 (0)375 782256
Fax: +39 (0)375 821276
E-mail: info@bioslym.it
Internet: www.bioslym.com

Engeland

Kallo Foods Ltd.
Coopers Place
Combe Lane, Wormley
Godalming, Surrey GU8 5SZ
Telefoon: +44 (0)1428 685100
Fax: +44 (0)1428 685800
E-mail: marketing@kallofoods.com
Internet: www.kallofoods.com

Tree of Life UK Ltd.

Coaldale Road
Lymedale Business Park
Newcastle under Lyme
Staffordshire ST5 9QH
Telefoon: +44 (0)1782 567100
Fax: +44 (0)1782 567199
E-mail: health@tol-europe.com
Internet: www.treeoflifeuk.com

Verenigde Staten

Tree of Life, Inc.
405 Golfway West Drive
St. Augustine, FL 32095
Telefoon: +1 904 940 2100
Fax: +1 904 940 2553
E-mail: mailbox@treeoflife.com
Internet: www.treeoflife.com

American Beverage Corporation

1 Daily Way
Verona, PA 15147
Telefoon: +1 412 828 9020
Fax: +1 412 828 8876
E-mail: info@ambev.com
Internet: www.ambev.com

PANOS Brands

400 Lyster Avenue
Saddle Brook, NJ 07663
Telefoon: +1 201 843 8900
Fax: +1 201 368 9150
E-mail: customer.services@panosbrands.com
Internet: www.panosbrands.com

Liberty Richter

300 Broadacres Drive
Bloomfield, NJ 07003
Telefoon: +1 973 338 0300
Fax: +1 973 338 0382
E-mail: info@worldfiner.com
Internet: www.libertyrichter.com

Colofon

Ontworpen en geproduceerd door Addison, London (UK)

De originele jaarrekening is opgesteld in de Engelse taal. Dit document is een in de Nederlandse taal vertaalde versie hiervan. In geval van verschillen tussen de Nederlandse en de Engelse tekst prevaleert de laatste.

Het jaarverslag is beschikbaar in het Engels en Nederlands op www.wessanen.com.

Waarschuwing ten aanzien van toekomstgerichte uitspraken

In dit jaarverslag staan mogelijk toekomstgerichte uitspraken. Dit zijn uitspraken die geen historische feiten zijn. Hieronder vallen, niet limitatief, de uitspraken die overtuigingen, verwachtingen, prognoses, schattingen of voorspellingen (en de aannames die hieraan ten grondslag liggen) van Koninklijke Wessanen nv uitdrukken of inhouden. Aan toekomstgerichte uitspraken zijn noodzakelijkerwijs onzekerheden en risico's verbonden. De werkelijke toekomstige resultaten of omstandigheden kunnen wezenlijk verschillen van datgene uitgedrukt of bedoeld in toekomstgerichte uitspraken. De oorzaak hiervan kan liggen in diverse factoren, waaronder bijvoorbeeld marktontwikkelingen, valutaontwikkelingen en onverwachte operationele veranderingen. De eventuele toekomstgerichte uitspraken in dit jaarverslag zijn gebaseerd op informatie die het management op 24 februari 2009 ter beschikking stond. Koninklijke Wessanen nv neemt geen verplichting op zich om steeds een publieke aankondiging te doen indien zich wijzigingen voordoen in deze informatie of indien er anderszins wijzigingen of ontwikkelingen zijn met betrekking tot toekomstgerichte uitspraken in dit jaarverslag.

Koninklijke Wessanen nv

[Koninklijke Wessanen nv](#)

Beneluxlaan 9
Postbus 2635
3500 GP Utrecht
Nederland
Telefoon: +31 (0)30 298 8888
Fax: +31 (0)30 298 8816
E-mail: corporate.communications@wessanen.com

www.wessanen.com